

Տի ամ օրհնեալ՝ օրհնեալ տր զոր
Հանապազ, առաջնորդեցե մեզ ամ
փրկիչ մեզ, ՎՃ մեր՝ ամ կենարար,
և ի տնէ են ելք մահու:

Բայց սակայն՝ ամ փշրե սցե զգլուխ
Թշնամեաց մերոց, և գհերն կարճնո
վին, ոյբ գնան յանօրէնուէ իւրենց,
Վսաց տր՝ ի խորոց անգնոց դար
ձուցից, և ի միջոյ ժանեաց՝ զայն ի
դուրս կորսեցից:

Եւ Թացցի ոտն քո յարեն, և լեզուք
շանց քոց յարենէ Թշնամեաց քոց:
Յրևեցան գնացք քո ամ, գնացք
այ Թագաւորին մերոյ սրբոյ:

Ամխեցին ի շխանք հանել զօրհնուի,
ի մէջ կուսանաց և գովչաց:

Յեկեղեցիս օրհնեցէք զամ, և զտր
յողքերացն ինչի: Վնդ բենիամի
ի տղայուէ զարմանալի, ի շխանք յու
գայ առաջնորդք նր՝ ի շխանք զա
բուղօնի, և ի շխանք նե մի Թագաւորայ
հրամայեալ ամ զօրուք քով զօրացի

Ժ

զսյս, զոր հաստատեցեր ՚ի մեզ
Ի տաճարէ քու մէջ յեկեմ, քեզ մա
տուցեն Թագաւորք զպատարագս
Սասանա ՚ի դազան եղեգան, ՚ի ժո
ղովս զուարակսց՝ և ՚ի դասս երնջոց
Խոտեցին այնոք իկ՝ ոյք ընարեալ
էն արծաթով. ցրուեալ զհեթանոսս՝
ոյք կամին ընդ պատերազմս
Եկեցեն հրեշտակք յեզիպտոսէ,
հնդիկք յառաջագոյն ձեռնառ լի
ցին առ ամս

Թագաւորուծիք երկրի օրհնեցէք
զամ, և ստղմաս ասացէք անս
Ղանապարհ արարէք այնմիկ, որ նստի
յերկինս երկնից ընդ պեւելս
Լ՛հա տացէ զձայն իւր՝ ՚ի ձայն զօ
րուէ. և տուք զփառս այս
Ի վ՛ր իէլի մեծ վայելչուի նր. և զօ
րուի նր մինչև յամպս երկնից
Աքանչելի է ամ ՚ի վ՛ր սբց իւրոց,
ամ իսրայէլի

Ս, ատացէ զօրուի հաստատուէ ժո
ղ վրդեան իւրոյ. օրհնել է ամս 146

Ի Կորն. Սուրբ Երեմիայի վեցերորդ գլխի վերջում

Եզո՛ր զիս անձ, զի հասին ջուրք
յանձն իմ. ընկչայ էս ՚ի խորս
անդնդոց, ուր ոչ գոյինձ հանգիստ
Լչի՛լ էս ՚ի խորս ծովու, և շրջանք
ընկղմեցին զիս:

Սատակեցայ էս առ աղաղակել, և
կերկերեցաւ կոկորդ իմ:

Նու՛ն աղեցան աչք իմ, առ յուսալ
ինձ առ Խոր անձ իմ. Քոզու՛մք է
զէն քան զՏէր գլխոյ իմոյ, ոյք ա
տէին զիս ՚ի տարապարտուց:

Սորացան յիս Թշնամիք իմ և ատելիք
իմ ՚ի նանիր. ինչ՛ զոր ոչ յափշտակել
էի՛ տուժէի նց: Վ՛ճ՛ դու ծաներ
զանզգամու՛ի իմ. և յանցանք իմ ՚ի
քէն ոչ ծածկեցան: Սի՛ ամաչես
ցեն վ՛ր իմ, ոյք համբերեն քեզ Խոր
Խոր զորուէց. մի պատկառեսցին վ՛ս
իմ, ոյք խնդրեն զքեզ անձ ինչի:

Սքո՛ համբերի նախատանաց, և
ծածկեաց ամօթ զերեսս իմ: 147

Օտար է զէ ես յեղբարց իմոց , և
հիւր որդւոց մօր իմոց :

Նախանձ տանքու եկէր զիս . և նախա
տինք նախատչաց քոց անկան 'ի վեր իմ
Խոնարհեցուցի պահօք զանձն իմ , և
է զէն ինձ այս նախատինք . արարի զհն
դերձս իմ քուրձ , և եղէ առակ նց :

Օ ինէն խորհէին , ոյք նստէին առ
դրուես . զիս այպն առնէին , ոյք
ըմպէին զգինի : Աս յաղթս կայի
առ քեզ ար , 'ի ժամանակ ընդունելի
Լ՛ծ 'ի բազում ողորմուէ քում լուր
ինձ , 'ի ճշմարտուի փրկուէ քո :

Լ՛ պրեցո՛ զիս 'ի կաւոյ՝ զի մի՛ ընկ
լայց . ասրեցայ ց ես յատելեաց իմոց ,
և 'ի խորոց ջուրց բազմաց :

Մի՛ ընկլցին զիս պտոյտք ջուրց . և
մի՛ ընկլմեացէն զիս անդունդք խո
րոց . և ջրհօր մի՛ կափուսցէ զքեզան
իւր 'ի վերայ իմ :

Լ՛ ուր ինձ ար , զի քաղցր է ողորմուի
քո . ը բազում գլխուէ քում հայեա
յիս , և մի՛ դարձուցաներ զերեսս 148

քո ՚ի ծառայէ քու մմէ . զի նեղեալ
եմ ես , վաղվաղակի լուր ինձ :

Հայեա՛ յանձն իմ , և փրկեա՛ զիս . և
վս թշնամեաց իմոց ապրեցո՛ զիս :

Օ ի դու գիտես զնսխատինս իմ ,
զամօթ իմ , և զպատկառանս իմ :

Մռալի քո են ամ նեղիչք անձին
իմոյ . նախատանաց համբեր սիրտ
իմ , և թշուառութե՛ն :

Մկն ունէի՛ թէ որ տրամեսցի ըն-
դիս , և ոչ որ էր . և մխիթարիչ ինձ
որ ոչ գտաւ :

Լսուեն ՚ի կերակուր ինձ լեղի . և ՚ի
ծարաւ իմ արբուցին ինձ քացսխ :

Լղիցին սեղնք նց անլի նց յորոգ յլթ ,
՚ի հատուցումն և ՚ի գայթակղութի :

Խաւարեսցին աչք նց զի մի՛ տեսցեն .
և զթիկուենս նց հանապաղ կորացո՛ :

Մրկցես ՚ի վս նց զբարկուէ քո . և
սրտմտութի բարկուէ քո հասցէ ՚ի

վերայ նց . Լղիցին բնակութիք նց
աւերակ . և ՚ի յարկս նց մի՛ որ իցէ՛
որ բնակիցէ :

Օ ի

Ս Ի զոր դու հարեր, հալածեցին.
և ՚ի վերս ցաւոց իմոց յաւելին.
Դիւր զմեռս ՚ի վճ մեղաց նց, զի մի
մտցեն յորդարութի քո:

Ս Ի նկեացին նոքա ՚ի դպրուէ քում մէ
կենաց, և ը արդարս քո մի գրէսցին.
Լ Ղքատ և ցաւած եմ ես, փրկութի
քո ամ ընկալցի զես:

( ) Երհնեցից զանունս այ իմոյ օրհնութի,
և բարձր արարից զնա գովութի:
Հաճոյ եղիցի այ քան զորթ մատաղ,
որ բերէ զեղջիւրս և զկճղակս: Տես
ցենաղքատք՝ և ուրիս եղիցին. խընդ
րեցէք զամ, և կեցցեն անձինք ձեր:

Ս Ի լուաւ տր տնանկաց, և զկապելս
իւր ոչ արհամարհեաց: ( ) Երհնեացեն
զնա երկինք և երկիր, ծով և ամ որ
զեռայ ՚ի նս: Լ Ճ փրկէ զսիօն, և
շինեացին քաղաքք հրէատտանի: շի
նեացեն՝ բնակեացին և ժառանգե-
ցեն ՚ի նմա: Ս Եւակ ծառայից քոց
հաստատեցի անդ. և ոյք սիրեն զա
նուն քո, բնակեացին ՚ի նմա: 150

Ի հարարած . Սաղմսս գա-
թի սու- ' Ե յեշ-
տակի Կրիեւոյ շնո ան . ԿՅԹ

ԸՅ յօգնել ինձ նայեաց . և ար յըն
կերել ինձ փուլթան :

ԸՄ Բաշեացեն և յամօթ լիցին , ոյք խընդ
րէին զանձն իմ . դարձցին յետս և ա-
մաշեացեն , ոյք խորհէին ինձ չար :

ԸԵ Դարձցին առ ժամ . յնամաշեցեալք ,
ոյք առէին ինձ վա՛ , վա՛շ : Յնժաս
ցեն և ուրախ լիցին ' ի քեզ անքն ,

ոյք խնդրէն զքեզ ար : ԸԶ ասացեն
յամ ժամ՝ մեծ է ան , ոյք սիրեն
զիրկու իս քո : ԸԷ ասաղքատ և տնանկ

եմ ան՝ օգնեալ ինձ . օգնական և փր-
կիչ իմ ես դու ար իմ՝ մի՛ յամենար :

Ի հարարած . Սաղմսս Գա-
թի սրբացն
յո շնոգորհոյ՝ յետ տառլնոյ Գերսէն :

ԸԸ քեզ ար յուսացոյ , մի՛ամաշեցից
յաւ իտեան . յարդարու է քում
փրկեալ և ապրեցո՛ զիս : ԸԹ անարհեցո՛
տիս դուռնին քո , և կեցո՛ զիս : 1.1

Երիմ ան ապաւէն՝ և տէրի ամուր
կեցուցանել զիս . զի հաստատու թի
իմ և ապաւէն իմ դու ես :

ՄԾ իմ, փրկե՛ ա՛ զիս ՚ի ձեռաց մեղաւո
րի, ՚ի ձեռաց անօրինի և անիրաւի :
Դու ես համբերու թի իմ ան, ան
յոյս իմ ՚ի մանկու թէ իմ մէջ :

Դքեզ հաստատեցայ ես յարգան
դէ . յորով այնէ մօր իմոյ դու ես
ապաւէն իմ . և առ ՚ի քէն է օգնու ի
իմ յամենայն ժամ :

ՍԿ զի նշաւակ եղէ ես բազմաց . և
դու օգնական իմ և հզօրիչ իմ :

Եցցի բերան իմ գովուք, ան օրհնե
ցից զփառս քո . զօրհանապազ զմեծ
վայել չուիս քո : Մի՛ ընկենուր զիս
ան ՚ի ժամանակս ծերուէ . ՚ի պակա
սիլ զօրուէ իմոյ մի թողուր զիս :

Մսացին թշնամիք իմ ինձ . և որք պա
շարեցին զանձն իմ, խորհեցան ՚ի
միասին և ասացին : ՄԾ եթող զնա,
հալած եսցուք և հարցուք նմա . զի
ոչ որ է որ փրկէ զնա :

Լ՛Ճ իմ, մի հեռի առնիր յինէն . և
անձ յօգնել ինձ նայեաց :

Լ՛մաչեացեն և պահասեացին՝ ոչք չա
րախօս կային զանձնէ իմմէ . զդեցցին,
զամօթ և զպատկառանս , ոչք իննդրէ
ին ինձ չար : Լ՛ս յամ ծամ յուսա
ցայց , և յաւելից յօրհնութիս քո :

Բերան իմ պատմեացէ զարդարութիս
քո , զօրհանապազ զգովութիս քո :

Անձ ոչ թէ խարդախուէ ինչ գիտէի
դպրուէ , այլ մտից ՚ի զօրութիս ան ,
անձ յիշեցի զարդարութիս քո միայն :

Լ՛Ճ իմ, ուսուցեր զիս ՚ի մանկուէ
իմմէ . և ցարդ և ս պատմեցից զար
դարութիս քո :

Ա՛ինչև յալեորիչ և ՚ի ծերանալ , ան
իմ մի թողուր զիս :

Ա՛ինչև պատմեացի բաղուկ քո՝ ազ
գի ամենայնի որ դաւոցն է :

Օ զօրութիս քո և զարդարութիս քո
մինչև ՚ի բարձունս , զոր արարեր մե
ծամեծս . անձ ո՞նմանի քեզ :

Լ՛ուցեն լերինք զխաղաղու թողովը
դեան, և բլուրք զարդարու յ:

Խրսւ աքսցէ աղքատաց թողովընն,
և կէցուսցէ զորդիս տնանկաց, և խո
նարհեցուսցէ զամբարտաւանս:

Ասցցէ և մնասցէ ը արևու, յառաջ
քան զլուսին յաղքէ մինչև յաղգ:

Իջցէ ուն զանձրև ՚ի վճ գեղման,
ուն ցող զի ցողէ յերկիր:

Պագեացի յաւուրս նր արդարու թ,
բազում խաղաղու թ մինչև կատարես
ցի լուսինս:

Տիրեսցէ նա ՚ի ծովէ մինչև ՚ի ծով.
՚ի գետոց մինչև ՚ի ծագս աշխարհի:

Լ՛ուաջի նր նախ հնդիկք անկցին.
և թշնամիք նորա հող կերիցեն:

Թագաւորք թարսսի և կղզեաց՝ պա
տարագս մատուցեն նմա. թագաւորք

արաբայ և սաբայ՝ պատարագս բեր
ցեն նմա: Արկիրպագցեն նմա ամ

թագաւորք երկրի. և ամ ազգք ծա
ռայեսցեն նմա: Ս ՚ի փրկեաց զաղ

քատն ՚ի ձեռաց հզորի

զաղքատն և զտնանկն, որոյ ոչ է իւր
օգնական:

Անխայեացէ նա յաղքատն և ՚ի տնակն
և զանձինս տնանկոյց կեցուցէ. ՚ի վաշ
խից չարաց փրկեացէ զանձինս նոյ:
Պատուական է անուռն նորա առաջի
նոյ. կեցցէ, և տացի նմա յոսկւոյն
արաբացւոց:

Յաղօթս կացցեն առ նա յամ Ժամ.
և զօրհանապազ օրհնեացեն զնա:
Եղիցի հաստատուի ընդ ամ երկիր,
և ՚ի վերայ գլխոց լերանց:

Բարձրացի քան զլիբանան պտուղ
նոյ, և ծաղկէսցի ՚ի բաղաբի ան ոսկի
խոտ երկրի:

Եղիցի անուռն ան օրհնեալ յաւան.
զի յառաջ քան զարե է անուռն նոյ:
Ղնա՛ օրհնեացին ամ ազգք երկրի,
և ամ ազինք երանիցեն նմա:

(Օրհնել ար ամ ինչ ի՛ որ առնէ սրան
չե լիս միայն. և օրհնեալ է անուռն սք.
փառաց նոյ յաւիտեան. լցցի փառօք
նոյ ամ երկիր. Եղիցի Եղիցի:

Լ՝ շէ՛ + Լ՝ ննայի յօրն Երմոն-էլի :
= Թառ 4" . Է :

աստատեցաւ սիրտ իմ 'ի
տիր, և բարձրացաւ եղջիւր
իմ յամ փրկիչ իմ :

Բնդարձակեցաւ բերան իմ 'ի վճ
Թշնամեաց իմոց . ուրախ եղեց 'ի
փրկուէք բուս : Ե ի ոչ գոյ սբ ույ
զտիր, և ոչ արդար ույ զամ մեր . և
չիք սբ բաց յայ մերմէ :

Մի պարծիք և մի խօսիք զամբար
տաւանս . և մի ելցէ ընդ բերանս
ձեր բան հպարտ մեծաբանուէ :

Լ՝ ճ գիտուեթեց տր ամ պատրաստե
իւրով իմաստուեթ զգիտուի յարա
րածս իւր :

Հորաց հաստ աղեղունք Թուլացան,
և տկարք վառեցան զօրուեթ :

Յագք և լիք հացի՛ն նուաղեցան,
և բաղցեալք լցին զերկիր :

Լ՝ մուլն ծնաւ եօթն, և բազմած ինն
նուաղեցաւ 'ի ծննդոց : 257 Ը

Տ ք մեռուցանէ, և տր կեցուցանէ,
իջուցանէ ՚ի դժոխս և հանէ:

Տ ք աղքատացուցանէ և տր մեծացու
ցանէ. խոնարհ առնէ զամբարտաւանս
մինչև յերկիր, և բարձր առնէ զտա
ռապեալս յաղբեաց: Ատուցանէ
զնս իշխանս ը իշխանս ժողովուրդէն.
և զաթոռ մնաց ժառնդեցուցանէ նոց:
Ատարէ զուխտս ուխտաւորաց, և
օրհնեաց զամս արդարոց:

Օ ի ոչ թէ իւրով զօրու ը զօրանայ
հզօր, այլ տր տկար առնէ զհակառա
կորդս իւր. տր սբէ:

Մի՛ պարծեսցի խորհրդականն ՚ի
խորհուրդս իւր, և մի՛ պարծեսցի
հզօրն ՚ի զօրուի իւր, և մի՛ պարծես
ցի մեծն ՚ի մեծուէ իւրում:

Լ՝ յլոր պարծին, ՚ի տր պարծեսցի, ՚ի
խորհուրդս գիտուէ զտր ճանաչել:

Լ՝ ընէլ զիրաւունս՝ և գործել զոր
դարուի ՚ի վճ երեսաց երկրի:

Տ ք ել յերկինս և որոտաց, և ինքն
դատէ առանց բարբառելոյ: 158

Տայ զօրուի Թագաւորաց մերոց . և
բարձր առնէ զեղջիւր օժեւոյ իւրոյ .
Փառք հօր և որդի :

Սուշեանս :

Բարբրոցաւ եղջիւր իմ յաճ վրիէն իմ . հա-
տարեցաւ սիրտ իմ ի արտէ բոժբ և հաւատալի :

Բարգառէր ար՝ զն որբա-հոյ տնորտարի իօր
այ և հոստի՝ և զն իտէի այդ պարտահանի ,
չեկուչ շողաչանս մեր և կեցո՛ շեղս :

Բարհչ և ուղբս՝ Ուրեմ՝ և Դէւչ-Է
կանուացն :

Սո գտանելոյ մեզ զչնորհս և զո-
ղորմուի ՚ի բարեբար անէ մերմէ ,
զտր աղաչեացուք :

Սո փրկելոյ զմեզ ՚ի զբարտուծէ
մարդկան և յորոգայթից ստիյի , զ" :

Սո ամանձանցք ի ստունէից և տանց
հաւատացելոց , զտր" :

Սո որք ՚ի լեւրինս յայրս և ՚ի փապրս
բնակեալ են սբ հարքն մեր , զտր" :

Սո որք սաղմասիւք և օրհնութի կա
տարեն զամ ժամանակս կենաց իւ-
րեանց , զտր" :

Մ Կ հոգւոցն հանգուցելոց՝ որք ճշշ
մարիտ և ուղիղ հաւատով ՚ի քն նրն
ջեցին, զ՝: Աւ ևս՝ միաբան վն ճշշ
մարիտ և սբ հաւատոցս մերոյ, զ՝:
Օ անձինս մեր և զմիմեանս ան այ
ամենակալին յանձն արաս՝:
Ողորմեաց մեզ սր ան մեր ըստ մե
ծի ողորմուէ քում, ասաս՝:

Մ. ըթ. 4:

Գոհանամք զքէն տր ան մեր, որ
գարթուցեր զմեզ ՚ի հնգստէնէ քնոյ
չորհի՛ ողորմուէ քո, Օ արթն զմիտս
մեր արդարուք առ քեզ տր ան մեր.
զի տեսցեն աչք մեր զփրկուի քո:
Ակեսցէ և բնակեսցի առ մեզ անուի
քո, և ողորմուի քո հովանի և պահա
պան լիցի ՚ի վն պաշտօնէ ից քոց. և
զմեզ զծառայս քո արժանի՛ արա ՚ի
տունէ և ՚ի գիշերի և յամժամու միշտ
խորհիլ ՚ի սէր պատուիրանաց քոց:
Աւ գոհանալով փառաւորել զհայր և
զորդի և զսբ հոգիդ. այժմ և միշտ և
յաւ իտենս յաւ իտենից. ամէն. 160

Թէպէտ և ասէի, Թէ այսպէս պատ
մեցից ահա ասիկ յազգ որ բւոց քոյ
որոց և ուխտեցից:

Ի մտի եդի, Թէ մտկայն և այս շուն
է առաջի իմ, մինչև մտից ՚ի սրբուհի
այ, և ՚ի միտ առից զկստարած նց:

Ստկայն վս նենդուէ նց տարազիք
արասցես զնո. և կործանեցես զնս
յամբարտաւանութիւնքնաց:

Իսկ զհարդ եղեն յաւեր յանկար
ծակի, սատակեցան արկատեցան կո
րեան վր անօրէնութիւնքնաց, և
եղեն սոյ երազք զարթուցեցաց:

Տը ՚ի բաղաջի բում զպատկերս նց
անարկեցես, զի հուր բորբօրեցաւ
՚ի սրտի իմում, և երկիամուկք իմ
ալլագ ունեցան:

Ես արհամարհել եղէ և ոչ գիտացի.
ոյլ զանասուն համարեցայ առջի բո,
և ես յամ ժամ ընդ քեզ եմ:

Ասլար զաջոյ ձեռանէ իմէ, ՚ի խոր
հուրդս քո առաջնորդեցեր ինձ, և
իսաօք ընկսլար զիս: Օ ինչ կայ
իմ բնաւ յերկինս, կամ

Ի քէն զի նչ և ս խնդրեցից յերկրի .
Վ, ու աղեցաւ սիրտ իմ և մարմին իմ .
ած սրտի իմոյ, բաժին իմ ան յւտն .
Վ, հաւասիկ ոյք հեռի արրին զնձինս
իւրենց ի քէն կորիցեն, սատակեցես
զամսն ոյք ազատամբ եզեն ի քէն .
Ինձ մերձենալ առ ան բարիէ, և
դնել առ ան զոյս իմ . Սատմել զամ
օրհնութիսքո, ի դրուես դստերսիօնի

Ինստուի Վստոյ 24

Բնդէր մերժեցեր ան իսպառ .
բարկացաւ սրտմտուի քո ի վերայ
իսաշին արօտի քո .

Յիշեա՛ զժողովուրդ քո զոր ստա-
ցար ի սկզբանէ . փրկեցեր զվիճակ
ժառանգութեան քո .

Լեռն սիօն այս՝ ուր բնակեցար
դու ի սմա . համբարձ զձեռն քո ի
վճամբարտաւանութիւնց իսպառ .

Որ ինչ անիրաւեցաւ թշնամին ի սրբ
բուէ քում, պարծեցան ատելիք քո
ի մէջ բարեկենդանութիւն անց .
Եղին զնշանս իւրենց ի նշանս . և ին

քեանք ոչ ծանեն զելս ՚ի վերուստ :
Որպէս յանտառի փայտատօք կտոտ
րեցին զդրունս նր, ՚ի միասին փայտա
տօք և մրձօք կործանեցին զնոս :

Լ յրեցին ՚ի հուր զսրբուի քո յերկ
րի, պղծեցին զխորան անուան քո :

Լ օացին ՚ի սիրտս իւրեանց սղգք նց
՚ի միասին . եկայք լուեցուսցուք զամ
տօնս այ յերկրէ : Աշնս մեք ինչ
ոչ տեսաք, և ոչ ևս գուցէ մարգա
րէ, և զմեզ ինչ որ ոչ ձանաչիցէ :

Ս ինչև յերբ ամ նախատէ Թշնա
մին . բարկացուցանէ հակառակորդն
զանուն սբ քո : Բնդէր դարձու
ցանես զձեռն քո, և զսջ քո ՚ի մի
ջոյ ծոցոյ քումմէ իողաւ :

Լ Ժ Թագաւոր մեր յառաջ բան զյա
ւիտեանս, որ արարեր զփրկուի ՚ի
մէջ երկրի :

Պ ու հաստատեցեր զօրութի քով
զծով . դու խորտակեցեր զգլուխ
վիշապին ՚ի վճ ջուրց : Պ ու փշրե
ցեր զգլուխ վիշապին, և և տուր 167

զ աներաւիւն-ը զօրօսցն հնդկաց։ Ղու
 բղխեցուցեր զաղբիւրս և զվտակս։
 դու ցամբեցուցեր զգետս սաստիկս։
 Քսէ օհն, և քո է գիշեր․ զլոյս և
 վարև դու արարեր․ և դու հաստա
 տեցեր զամ սահմանս երկրի․ զգա
 րուն և զամսուն դու ստեղծեր։
 Լ՛յս յնշ լիցի քեզ՝ զի Թշնամին
 նախատեսց զտրդ․ ժողովուրդ անըզ
 գամ բարկացոյց զանուն սբ քո։
 Մի՛ մատներ զազնաց զանձն՝ որ խոս
 տովան առնի առ քեզ․ և զանձինս
 տնանկաց քոց մի՛ մոռանար իսպառ։
 Հայեաց յուխտ քո․ զի լցան տունք
 օրհնելոց յերկրի աներաւուք։
 Մի՛ դարձցի տնանկն ամաչեցեալ․
 այլ աղքատք և տնանկք օրհնե սցեն
 զանուն սբ քո։
 Լ՛րի՛ անձ՝ և դատեա՛ զդատաստանս
 քո․ յիշեա՛ զնախատինս՝ որ յանզգա
 մէն զօրհանապազ։
 Մի՛ մոռանար զձայն պաշտօնէից
 քոց․ ամբարտաւանու թի՛ ատելեաց
 քոց վերսացի հանապազ։

Ի կործ . մի' տղայանէր . ընդ օրհնութիւնս :
Սուշուս ճ' ւստի . երբ առաստիւրանեալս :

ՅԴ

Սաստովան եղիցուք առ քեզ
ամ . խոստովան եղիցուք և
կարդարացուք զանուն սբ քո :

Պատմեցից զամ սքանչելիս քո . յոր
ժամ ժամ առից' ես ուղիղ դատեցիցի
Մաշեցաւ երկիր' և ամ բնակիչք նր'
եւ հաստատեցի զսիւնս նորա :

Լ' շաչի անօրինաց , թէ մի' անօրինիք
և մեղաւորաց , թէ մի' բարձրացուցա
նէք զեղջիւրս ձեր :

Մի' համբաւնայք 'ի բարձունս զեղ
ջիւրս ձեր . և մի' խօսիք զայ անիրա
ւութիւնս :

Օ 'ի ոչ յարեւելից' և ոչ յարեւմտից ,
և ոչ յանապատէ լեռանց . այլ ամ դա
տաւոր է :

Օ այս խոնարհ առնէ , և զսոյն բարձ
րացուցանէ . բաժակ 'ի ձեռին ամն գի
'ի լի անապակ արկեալ . և խոնարհե
ցուցանէ յայսմանէ յայս :

Սակայն մտուր նր' ոչ սպառեցցի, և
արբցեն զնա ամ մեղաւորք երկրի:
Լչս ցնծացայց յաւիտեան. սաղմսս
սասցից ան յակոբայ: Ս ամ եղ
ջիւրս մեղաւորաց փշեցեցես և բարձր
եղիցի եղջիւր արդարոյ:

Դիտարած. ընդ օրհնութ. փ' ողակներ.

Սաղմսս սոսոփոյ: ՏԼ:

Յայտնի է ՚ի հրէաստանի ամ, և յիէլ
մեծ է անուն նր': Լչղև ՚ի խաղաղուե
տեղի նր', և բնակուի նր' ՚ի սիօն:
Լ' շոխ խորտակեաց ան զղորուի աղե
ղան. զգէն զսուր և զճակատամարտ:
Լ' ուսատու էս դու սքանչելաւոր
բանցն յաւիտենից. խոռովեսցին ամբն
որք անմիտք են սրտիւք. ննջեցին
զքունս իւրեանց և ինչ ոչ գտին:
Լ' մենայն արք' ՚ի մեծուե ձեռաց իւր
եանց. ՚ի սաստե քու մէ ամ յակոբայ
ննջեցին, և ոյք հեծեալ էին ՚ի ձիս:
Դու ահաւոր էս և ս' զկարէ կալ
անջի քո. սոյ երևեցար դու յերկ
նից, յայտնի եղև բարկուի քո: 270

Երկիր երկեաւ և սարսեցաւ ընդ
յառնելն այ ՚ի դատաստան . ընդ այ
րեցուցանել զամ հեզս երկրի :

Խորհուրդք մարդկան խոստովան
առնին առ քեզ . և ծածկեալք իմաս
տութ օրհնեսցեն զքեզ :

Ուխտս դիք և կատարեցէք տնն այ
մերոյ , ամբն որք շուրջ էք զնովաւ :

Սատուցէք պատարագս ահաւորին .
որ քաղէ զհոգիս իշխանաց , ահաւոր
է նա քան զամ Թագաւորս երկրի :

Իկնիւմ . Ի գիւնդնայ . ուղիւս յառաք : Հ . Օ

Չայնիւ իմով ես առ տր կորդացի . այ
նիւ իմով առ ամ , և նայեցաւ առ իս :

Յաւուր նեղուէ իմոյ զամ խնդրէցի
ձեռօք իմովք , և ՚ի գիշերի առաջի նր
ոչ խաբեցայ :

Ոչ կամէր մխիթարել
անձն իմ , յիշեցի զամ . և ուրախ եղէ
հոգայի . և նու՛աղիւր յիս հոգի իմ :

Սամանեցին պահուցաչք իմ . խոսովե
ցայ և ոչ խօսեցայ խորհեցայ զոււրսն

զառաջինս . և զամսն յւնից յիշէ : Ի
խօսեցայ ՚ի գիշերի Ը սրտի իմում .

հոգայի . և տառապէր յիս հոգի իմ :

Մի թէ յւրնից մերժեացէ՞ զիս ար .
և ոչ ևս յաւելցի ՚ի համբիլ և ևս .
Կամ ի սպանա արգելցէ՞ զողորմութի
իւր յիննն . կամ կատարեաց զբան
իւր ազգէ մինչև յազգ : Կամ մս-
նասցի՞ զթալ ան խմ և ևս . կամ ար-
գելցէ՞ զգթութի իւր բարկութի իւրով
Լսացի և այժմ սկսայ . այս է նորո-
գումն աջոյն բարձրելոյ :

Յիշեցի զգործս ան ՚ի սկզբանէ .
յիշեցի զսքանչելիս նորա :
Խորհեցայ յամ գործս քո , և ՚ի ձե-
նագործս քո խորհեցայ :

Լ՛ծ ՚ի սրբութե են ճանապարհք քո .
ովէ ան մեծ ուն զան մեր . դու
ես ան , որ առնես զսքանչելիս :

Յաւցեր ժողովրդեան քում զլո-
րութի քո . փրկեցեր բազմաւ քով
զժողովուրդս քո՝ զորդիան յահա-
բայ և յովսելիու :

Տեսին զքեզ ջուրք ան . ակասին զքեզ
ջուրք՝ և երկեան . և խորք խռովե-
ցան ՚ի ձայնէ ջուրց բազմաց : Չայն
ետուն ամսք , քանզի և նետք քո

Յիշեցին զի անօգնական էր նց,
անօգնական էր նոցա:

Միտքս զնա բերանօք իւրեանց, և
լեզուօք իւրեանց ստեցին նմա. և
սիրտք նց ոչ էին ուղիղք ընդ նմա,
և ոչ հաւատացին ուխտի նորա:

Լսեա ինքն գթած էր, քաւէր
զմեղս նոցա, և ոչ ապականէր:

Յաճախէր դարձուցանել զբարկուի
իւր, և ոչ բորբոքէր զան սրտմտուի
իւր: Յիշեաց թէ մարմին են նոքա.

հոգի որ ելանէ՝ այլ ոչ և սդառնայ:

Բանիցս անգամ դառնացուցին ըզ
նա յանապատի, և բարկացուցին ըզ
բարձրեալն յանջրդի:

Դարձան և փորձեցին զան, և զսքն
խորայելի զայրացուցին: Այն յիշեցին

զձեռն նորա յաւուր յորու Տ փրկեց
զնս՝ ի ձեռաց նեղչաց նց:

Ոչ արար զնշանս և զարուեստս իւր
յերկրին եգիպտացոց, և ի դաշտին

տայանու: Դարձոյց յարիւն զգետս նոցա, և

զանձրևս նց, զի մի՛ արբջէս:

Առաքեաց ՚ի նս շանաճանձ՝ և եկեր
զնս, և գորտի՛ն ապականեաց զնս:

Եւ ժանկոյ զպտուղս նց, և զվա-
տակս նց մարտիոյ: Եւ հարկարկտի՛ն
զայդիս նց, և զթզէնիս նց և զեմամբս:

Մատնեց ՚ի կարկուտ զանասունս նց,
և զստացունձս նց հրով դատեաց:

Առաքեաց ՚ի նս զսրտմտուի բար-
կութե իւրոյ, զսրտմտուի զբարկու-
թի և զնեղութի:

Առաքեաց ՚ի նս տանջանս ՚ի ձեռն
հրեշտակի չարի, և դիմեցոյց ՚ի նս
զսրտմտուի բարկուե իւրոյ: Եւ ան-

խայեաց ՚ի մահունէ զանձինս նց,
և զանասունս նց ՚ի մահ մատնեաց:

Եւ հար զամենայն անդրանիկս եզիպ-
տացւոց, զսկիզբն ամ վաստակոց նց
՚ի յարկս քամայ:

Հորդանէտ ույ խաշին ժողովորդէն
իւրոյ, և եհան զնոսա որպէս զհօտ
յանապատ:

Առ ջնորդեաց նց յուսով, և ոչ եր-
կեան

կեն. և զԹշաւիս նյ՝ ծով ծածկեց :
Ի հան զնս ՚ի լեառն սրբուէ իւրոյ .
Ի լեառն յայն՝ զոր ստացաւ ոչ նր .
Մերժեաց յերեսաց նոցա զհեթո-
նաս . և զիճակեցոյց ՚ի նս զլիճակ
ժառանգուէ իւրոյ . և թափեցոյց
՚ի յարկս նյ զաղբն խորայելի . Փոր-
ձեցին՝ դառնացուցին զաժ բարձ-
րեալն , և զվայցուի նր ոչ պահեցին .
Դարձան խաւարեցան սյ և հարրն
իւրեանց , դարձան և եղեն որպէս
զաղեղն Թիւր :

Դարձեալ բաւկացուցին զնա ՚ի բա-
զինս իւրեանց . և գրոշէլովք իւր-
եանց նախանձ արկին նմա :

Լուաւ աժ , և արհամարհեաց զնս .
և անարգեաց յոյժ զխորայել :

Մերժեաց յիւրմէ զխորանն ՚ի սե-
լով . զխորանն՝ զոր բնակեցոյց ՚ի
մէջ մարդկան :

Մասնեաց ՚ի գերուի զգորուի նյ . և
սգեղ նյ ՚ի ձեռս Թշնամեաց նյ :

Լորդել ՚ի սուր զժողովուրդ իւր . և
զժառանգուի իւր անտես արար : 179

Օ Էրիտասարդս նց էկեր հուր, և
Վս կուսանաց նց ոչ որ սգացաւ,
Բահանայք նոցա անկան ՚ի սուր.

և զայրիս նց ոչ որ էր որ լայր:

Օ արթեալ ուն ՚ի քնոյ տր, ուն հզօր
զի Թափէ զգինի:

Լհար յետս զԹշնամիս իւր, և նա
խատինս յաւիտենից արար զնս:

Մերժեաց նա զխորանն յովսեփու,
և զազն եփրեմինս ոչ ընտրեաց:

Լու ընտրեաց նա զազն յուգայ,
զլեառն սիօն, զոր և սիրեաց:

Ե ինեաց ուն մի եղբերո՞ւն զարբուի
նորա, յերկրի հաստատեաց զնա յա
ւիտեանս:

Ընտրեաց զգաւիթ ծառայ իւր, և
ընկալաւ զնա ՚ի հօտէ խաշանց. ՚ի

վերջին ծնելոցն ընկալաւ զնա:
Հովո՞ւն զյակոբ ծառայ իւր, և

զխորայէլ ժառանգուի իւր:

Լրած էր զնս իմաստուք սրտի իւ
րոյ, յանմեղուի ձեռաց իւրոց ա

ռաջնորդ էր նց:

Մովսէս Մատթայ ՏՐ
 Ժ՛ մտին հեթանոսք ՚ի Ժա
 աանգուի քո պղծեցին ըզ
 տաճար սբ քո :

Լ՛րարին զերուսաղէմ ույ զհիւզս
 մրգապահաց արկին զհիակունս ծա
 աայից քոց՝ գեշ թռչնոց երկնից , և
 զմարմինս սբց քոց՝ գազանաց երկրի ,
 հեղին զարիւն նց ույ ջուր՝ շուրջ զե
 րուսաղէմաւ , և ոչ որ էր՝ որ թաղեր
 զնս : Եզաք մեք նախատինք դրացեաց
 մերոց . ծաղը և այսն կատականաց այ
 նոցիկ , որք շուրջ էին զմեզք : Մինչև
 յեւբ սր՝ բարկանաս դու իսորառ .
 բորբոքեսցի ույ հուր նախանձ քո :
 հեղ զբարկուի քո ՚ի վ՛ժ ազգաց՝ որք
 զքեզ ոչ ճանաչեցին . ՚ի վ՛ժ թգլրաց՝
 որք զանուէն քո ոչ կրդացին : զհիւերին
 գահոբ , և զտեղի նր՝ աւերեցին :
 Մի՛ յիշեր զմեզս մեր զառաջինս .
 վաղվաղեսցէ առ մեզ որորմուի քո
 սր , զի աղքատացսք յոյժ :

Օգնե՛ա՛ մեզ ան՝ փրկիչ մեր, վս փո
ռաց անուն քոյ: Տո՛ փրկե՛ա՛ զմեզ՝
և բու՛ե՛ա՛ զմեզս մեր վս անուն քոյ:
Մի՛ երբեք անսցե՛ն՝ ի հեթանոսս,
Թե՛ սուրե՛ ան՝ նոցա:

Մի՛ յայանի ինչ լիցե՛ ՚ի վս հեթա
նոսաց, առաջի աչաց մերոց. առ ՚ի
խընդրել զվրե՛ծ արեան ծառայից
քոց՝ որ և հեղաւ:

Մացե՛ առաջի քո հեծու՛ի հապե
լոց. ըստ մեծու՛ե բազի՛ի քո՝ շահե՛ա
դու զորդիս սպանելոց:
Նատո՛ դրացեաց մերոց եօթնպա
տիկ ՚ի ծոց նոց, զնախատինս իւրե՛նց
զոր նախատեցին՝ զքեզ ար:

Մէք ժողովուրդք և խաշն արօտի
քոյ, խոստովան եղիցուք առ քեզ
յաւիտեան, ազգե՛ յազգ. պատմես
ցուք զօրհնութիւնս քո:

Ի հոտորմե՛ ՚ի վս զտանցելոցն վայո
բէ՛ո. Սաղմոս տասնոյ: ՉԽԶ

Որ հա՛վու՛ե աբ ինչի՛ նոցեաց, որ
առաջնադէս ոսկխաշին յովան փաւ:

Ար նասիր ՚ի բրօքէս՝ յայտնեաց առս
Քե եփրե մի, բե նիամնի ե մանասեի:
Սարթն զգորու ՚ի քս, և եկ ՚ի կե-
ցուցանել զմեզ:

Ե զգորու եց դարձն զմեզ երևեցն
զերեսս քս ՚ի մեզ՝ և կեցցուք:
Տր ան գորու եց՝ մինչև յերբ բար
կանաս յաղօթս ծառայեց քոց:

Սամբեցեր մեզ հաց արտասուեաց
և արբուցեր մեզ արտասուս չափով:
Երբեր զմեզ նախաախնս դրոցեց մե-
րոց, այսն կատակնոց թշուռեաց մերոց

Ե զգորու եց դարձն զմեզ, երևեցն
զերեսս քս ՚ի մեզ՝ և կեցցուք:
Ե յգի յեգիպտոսէ փոխեցեր՝ հա-
ներ զհեթանոսս՝ և զնս անկեցեր,
և առաջնորդեցեր նմա:

Հաստատեցեր զարմատս նր՝ և ելից
զերկիբ. ծածկեաց զերինս հովանի
նր, և բարունակ նր զմայրս այ:

Զգեաց զօրթ իւր մինչև ՚ի ծով. մին-
չև ՚ի գետս են շառախղք նր:
Բնդէր քահեցեր զցանկ նր, և կեռն
զնա անցաւ որք ճանապարհիս

Լ՛սականեաց զնա խոզ անտառի , և
 էրէ վայրի արածեցաւ ՚ի նմա ,
 Լ՛ծ զօրուէց՝ դարձ , հայեաց յերկնից
 և տես . այց արա այգւոյս սյսմիկ , և
 դարման տար սմա , զոր տնկէց սջ քո :
 Ի վ՛ր որդւոյ մարդոյ՝ զոր զօրացու
 ցեր զնա ՚ի քեզ . այրեցեալ ՚ի հուր և
 աւերել , ՚ի սաստէ քու մմէ կորիցե :
 Լ՛ղիցի ձեռն քո ՚ի վ՛ր առն , աջ քո
 ՚ի վ՛ր որդւոյ մարդոյ՝ զոր զօրացուցեր
 զնա ՚ի քեզ . Ա՛ջ ևս ՚ի բացեայ ե-
 ղիցուք մեք ՚ի քէն . կեցուսցես դու
 զմեզ , և զանուն քո տր կրդասցուք :
 Լ՛ծ զօրուէց դարձո՞ զմեզ , երևեցո՞
 զերեսս քո ՚ի մեզ՝ և կեցցուք :
 Դ իտարած . վ՛ր հնչանոց . Ստ՛ւսս սսս-
 փոյ : 2

Յնծացէք առ անձ , օգնական է մեր .
 աղաղակեցէք առ անձ յակոբայ :
 Լ՛ռէք սաղմոս , և տո՛ւք օրհնուի . սաղ
 մոս սասցէք նմա ՚ի ձայն քաղցրուէ :
 Փո՞ղ հարէք ՚ի գլուխս ամսոց . յաւուր
 նշանաւորի տարեկանաց մերոց : 184

Հրաման է այս խորայելի, և իրա-
ւունք էն այ յակոբայ.

Սկսուին յովսեփու՝ զորեդ ընմա-
ոպ էլանէր նա յ'երկրէն եգիպտաց-
ւոց, լեզու զոր ոչ գիտէր լուսաւ:
Դբացարոր'ի բեռանց զթիկունսնր.
և զձեռսնր յորթ և 'ի թի ծնէլոյ.
Ինտղուէ կարգացեր առիս՝ և վեր
կեցի զքեզ, լուսայ քեզ 'ի գաղտնու
թէ մրկին, և փորձեցի զքեզ 'ի վժ
ջուրցն հալառակու թէ.

Ի սեր ժողովուրդ իմ՝ և վրայեմ
քեզ, և խորայել թէ լուսիցես ինձ:
Սի ևս եղիցին քեզ անժա-
մայնք. և մի երկիրպագանիցես դու
այ օտարի. Ես եմ տր անժա-
նի զքեզ յերկրէն եգիպտացւոց.
բաց զքերան քո՝ և լցից զդա:
Ժողովուրդ իմ ոչ լուսաւ ձայնի ի-
մում, և իէլ յիս ինչ ոչ նայեցաւ.
Բարձի թողի զնս երթալ զհետ կա-
մաց սրտից իւրեանց, զի գնացին նո-
քա ըստ կամս անձանց իւրեանց.
Սի թէ ժողովուրդեան իմոյ լուսել էր

Ինչպէս ինչ զճնորհս իմ գնացել էր
Այ զոչինչ խոնարհ արարեալ էր իմ
զԹշնամիս նր, և ՚ի վր նեղաց նորա
արկեալ էր զձեռն իմ:

Թշնամիք ան ստեցին նմա, և եղի-
ցին ժամանակք նց յաշխարհի:
Աերակրեաց զնս ՚ի պարարտուէ ցո-
րենոյ, և ՚ի վիմէ մեղք յազեցոյց նց:

Սողոմոն աստուծոյ: ԶԱ

Եւ եկաց ՚ի ժողովս աստուծոց,
և ՚ի միջի նց դատէր զնս:

Մինչև յերբ դատէր անխաւովք,
և ակն առնուք մեղաւորաց: Դատ
արարէք սրբոյն և պիւղոյ իրաւունս
արարէք տնանկին և խոնարհի: Դպ-
րեցուցէք զաղքատն և զտնանկն, ՚ի ձե-
ռաց մեղաւորի փրկեցէք զնս: Աջե-
մացուն և ոչ ՚ի միտ առին, ՚ի խաւորի գնա-
ցին, և շարժեցան ամ հիմուղք երկրի
Լսա առացի թէ աստուծոյ իցէք, կամ
որդիք բարձրելոյն ամբեն: Դուք
ահաւազ իկ սոյ զմարդիկ մեռանիք.
և սոյ զսի յիշխանաց անկանիք:

Դրի ամ, և դատեալ գերկիր, զի դու
ժառանգեսցես զամ հեթանոսս: 186

Ա Օրհնութիւն Սողոմոն Լուսինայ : ՉԻ
Ժ ո՞ք բեզմանքցի, մի լուեր
և մի դադարիբ ան :

Օ ի ահա՛ թշնամիք քո գո
ւեցին, և ատելիք քո համբարձին ըզ
գլուխս իւրեանց :

Ի վրձողովորդեան քո խորամանկե
ցին զգիտութիւն խորհեցան ՚ի վրձ սբց
քոց, և ասացին :

Եկայք սատակեացուք զնս յաղգաց,
և մի յիշեացի անուն իէջի և ևս :
Խորհեցան միաբանութի միասին :
և վասն քո ուխտ արարին :

Բանակք եղովմայեցւոց՝ և իմայե
լացիք, մովար և հազարացիք :

Գեբաղ՝ ամօն՝ ամաղեկ, և այլազգիքն
ան բնակչօքն հանդերձ ծուրայ :

Կաւ ատուր և կեալ էր ընդ նս. և
մեներեան տքա՝ զօրավիգն էին որ
դւոցն զովտայ :

Լորս զնս սոյ զմօղ խամ, սոյ զսիսա
րայ, և սոյ զարբին՝ ՚ի ծործորան կի
սօնի :

Ստապեցան նորա յականս դովրայ՝
և եղեն ույ զաղբ երկրի : Արա
զիշխանս նց ույ զօրեբն . զէբն , զզէ
բէէ , զսաղհանա , և զամ իշխանանց :
Այք ասացին՝ ժառանգեսցուք ՚ի
մեզ զսրբուին սյ :

Ը իմ՝ արս զնս ույ զանիւ , և ույ
զեղէգն առաջի հողմայ :

Ույ հուր՝ զի այրէ զանառս , ույ
բոց՝ զի կիզու զէրինս :

Այսպէս հալածեսցեսս վնս մրսիաւ
քով . և բարկուք քով խռովեսցուս
ցեսս զնոսա :

Ի ից զերեսս նց անարգանօք , և խընդ
րեսցեն զանուն քո տր :

Ը մաչեսցեն և խռովեսցին յաւտնս
յաւիտենից , և ամօթալից կորիցեն :

Օանիցեն զիանուն քո տր է . և դու
միայն շարձրել ես ՚ի վր ամ երկրի :

Ի իտարած . վն հնչմանցն . սրդ-սցն կտ
խոյ Սաղմուս 29

Արդէս սիրելիք են յարկք քո տեր
զօրուէց . ցանկայ և վախադի անձն
իմ ՚ի գաւիթս քո :

Արտ իմ և ճարմին իմ՝ ցնծասցեն
առ անկենդանի։ Քանզի ճնձղուկ
եգիտ իւր տունն . և տատրակ զբոյն
ուր գիցէ զձագս իւր։ Ահա՛ն քո տր
զօրուէց, Թագաւոր իմ և ան իմ։
Լըրանի՛ ամենեցուն՝ որ բնակեալ
են ՚ի տան անն . յաւիտեանս յաւի
տենից օրհնեսցեն զքեզ :

Լըրանեալ է այր՝ որոյ օգնուի իւր
՚ի քէն է . ելս եղ ՚ի մտի իւրում ՚ի
հովտէս տրտուէ ՚ի տեղւոջ՝ յո
րում ուխտեաց :

Օ օրհնուի ստացի՛ որ զօրէնս դնէ .
գնասցէ նա ՚ի զօրուէ ՚ի զօրուի . և
երևեսցի ան հրեշտակաց ՚ի սիօն։
Տը ան զօրուէց՝ լուր աղօծից ի
մաց . ունկնդիր ան յակոբայ :

Բնդուսող ես դու մեր . տես ան
և նայեաց յեքեաս օծելոյ քո :

Ան զիլաւ է ինձ՝ մի օր ՚ի դաւիթս
քո . քան զհազարս : Բնարեցի ես
ընդ աղբ գալ ՚ի տան անն առաւել ,
քան բնականալ ՚ի յարկս մեղաւորաց :

Օ զղորմութիւն զճշմարտութիւնս ի սիրէ ան
անձ մեր • զչնորհս և զփառս տացէ :
Տր ոչ պակաս ասնէ զղորմութիւնս իւր
յայնցանէ , որ զնան յանբժուէ :
Տր ան զօրուէց , և բանեալ է այր
որ յուսայ ի բեզ :

Դիտարարմ • որդ-սցն կորիւն • Ստան
դու-էն : 27

Կանգար ան ընդ և ի կիր քո , և դար
ձուցեր զգերութիւն յախորայ :

Թողեր զանկրաւութիւն ժողովրդեան
քո , և ծածկէցեր զան մեզս նոյն :

Իւրեցուցեր զան սրտմտութիւն քո , և
դարձար ի բարկութիւն սրտմտութեան քո :

Դարձ աս մեզ ան վերջէ մեր , և
դարձն զսրտմտութիւն քո ի մէնջ :

Մի յւան բարկանար մեզ ան • և մի
ձգեր բարկութիւն քո ազգէ մինչև յազգս :

Ի՞նչ դու դարձել կէցուցես զմեզ •
և ժողովուրդ քո սրտմտութեան ի բեզ :

Ընչց մեզ ան զղորմութիւն քո , և
զկրկութիւն քո տուր մեզ :

Ի ուրբ զնոյն խօսի ան անձ մեր • խօ
սեսցի զնազազութիւն ժողովրդեանս : 10

իւրոյ առ սբս իւր՝ և առ այն սիկ, ոյք
դարձեալ են առ նա սրտիւք:

Սահայն՝ մերձ է առ երկիւզածս իւր
երկուի նորա. բնակիլ փառաց նորա
յերկրի մերում: Աղորմուի և ճշշ
մարտուի պատահեցին. արդարուի
և խաղտուի համբարեցին:

Ղմարտուի յերկրէ բուսաւ. արդա
րուի յերկնից երևեցաւ: Տրտացէ
զբաղցրուի, և երկիր մեր տացէ ըզ
պտուղ իւր. արդարուի առաջի նր
գնասցէ. դիցէ՛ ի ճնարհի զգնացս իւր

✠✠✠✠✠✠✠✠✠✠
Սաղմոս Գ. Թ. Լ. Ե. Բ.

Երեւոյ: ԶԵ

ննարհեցո՛ւ տր զուսկն քո՛ և
լուր ինձ. զի աղքատ և տնանկ
եմ ես. Այս նա զանձն իմ
սբ տր. և փրկե՛ն զժառայս քո տ՛ իմ,
որ ՚ի քեզ յուսացայ: Աղորմե՛ն ինձ
տր, զի առ քեզ աղալակիլ չի ըզհանա
պաղ. ուրախ արա զանձն ծառայի քո,
զի առ քեզ տր համարձի զանձն իմ:

Օ հ դու տր՝ քաղցր և ուղիղ ես . բա
զում ողորմ առ ամսեան , որք կարդան
առ քեզ : Աւնկն դիր տր աղօթից ի
Տոց , և նայեա՛ ՚ի ձայն խնդրու՛ածաց
խմաց : Յաւուր նեղուէ իմոյ կար
դացի առ քեզ , և լու՛ար ինձ :

Աչ որ է նման քեզ յաստու՛ածս տր .
և ոչ որ է ուր զդործս քո : Օ ամաղաս
զոր արարեր՝ եկեացեն և երկիրպագ
ցեն առ ջի քս , և փառաւոր արացեն
զանուս քո յաւիտեան : Մեծ ես
դու տր՝ և առնես սքանչելիս . և դու
միայն ես ամ : Առաջնորդեա՛ ինձ
՚ի ձանսրհի քում , և դնացից՝ ի ճշմար
տուէ քում , և ուրախ եղիցի սիրտ
իմ՝ երկնչիլ յանու՛անէ քումմէ :

Խոստովան ելէց առ քեզ տր ամ իմ
բոլորով սրտի՛ն իմով . փառաւոր արա
րից զանուս քո յաւիտեն : Մեծ ե
ղև ՚ի վր իմ ողորմու ՚ի քս տր . և փր
կեցեր զանձն իմ ՚ի դժսխոց ներքնոց
ՎՃ , անօրէնք յարէն ՚ի վր իմ , և ժո

Համբարձի քեզ զձեռս իմ,

Մի թէ մեռելոց առնիցես սքանչե
լիս քո, կամ բժիշկը յարուցեալ,
խոստովան առնիցին առ քեզ:

Մի թէ պատմեացէ՞ որ երբեք ՚ի գե
րեզմանի զողորմութիս քո, կամ զճըշ
մարտութիս քո ՚ի կորստեան:

Մի թէ ճանաչիցի՞ն ՚ի խաւարի ըս
քանչեւիք քո, կամ արդարութի քո
յերկիր մոռացեալ: Աս առ քեզ տր
ազաղակեցի, առաւօտու աղօթք իմ
ժամանեացեն առ քեզ:

Ընդէր տր մերժես զանձն իմ, կամ
դարձուցանես զերեսս քո յինէն:

Տնանկ և վաստակաւոր եմ ես ՚ի
մանկութենէ իմմէ: ՚ի բարձրութէ
խոնարհեցայ և ափշեցայ:

Յիս հաստատեցաւ բարկութի քո:
արհաւիրք քո խոսվեցուցին զիս:

Երկեցան զինև սոյ ջուր, զոր ամ
պաշարեցին զիս ՚ի միասին: Հեռի
արարեր յինէն զբարեկամս իմ և զժա
նօթս իմ, վս թշուառու է իմոյ: 195

Ինտրու-ի եմանայ յեղբայրեացոց ։

ՉԲ

ողորմութիս քո տր յաւիտեան օրհնեցից , ազգէ յազգ պատմեցից զճշմարտութիս քո բերնով իմով ։
Նսացեր թէ աշխարհս ողորմութի շինեսցի , յերկինս պատրաստ եղիցի ճշմարտութիւն քո ։

Եդի ուխտ ընտրելոց իմոց , երդւայ դաւթի ծառայի իմոյ ։

Յաւիտեն հաստատեցից զզաւակ քո , և շինեցից ազգէ յազգ զաթոռ քո ։
Իյրաւովան եղիցին երկինք սքանչելեաց քոց տր , և ճշմարտութի քո յեկեղեցիս սրբոց ։

Ո՛վ է յամնս որ հաւասարի քեզ , կամ ո՛վ նմանիցի ան յորդիս ան ։

Ը՞ծ փառաւորեալ է ՚ի խորհուրդս սրբ իւրոց , մեծ և ահաւոր ՚ի վերայ նոցիկ սյք շուրջ են զնովաւ ։

Տէր ան զօրուէց ո՞ նմանի քեզ ։
Տղօք ես դու տր և ճշմարտութի քո շուրջ է զգեւ ։

Ղառ տիրես զօրուէց ծովու . և զխր
 ոսվուի ալէց նի դու ցածուցանես :
 Ղառ խոնարհեցուցանեսս ուր վերա
 ւորս զամբարտաւանս, ՚ի զօրուի բազ
 կի քո ցրուէցեր զթշնամիս քո : Քո
 են երկինք և քո է երկիր, զաշխարհս
 լինի իւրով դու հաստատեցեր, զհե
 սիս և զհարաւ գու արարեր, թարօր
 և հերմոն յանուն քո ցնծացեն :
 Քո է բազուկ և քո է զօրուի, զօրաս
 ցի աջ քո՝ և բարձր եղիցի ձեռն քո :
 Յարդրուի և յիրաւունս հաստատե
 է աթոռ քո, ողորմուի և ճշմարտու
 թի գնացեն առաջի երեսաց քոց :
 Լորանի ժողովորէան, որ գիտէ զօրս
 նուիս քո տր . ՚ի լոյս երեսաց քոց
 գնացեն . և յանուն քո ցնծացեն
 զօրհանապաղ, և յարգարուէ քում
 բարձր եղիցին : Մարծանք զօրու
 թեց մերոց գու էս տր, և ՚ի կամս
 քո բարձր եղիցի եղջիւր մեր :
 Ղանէ է օգնութի նոյն իսրայէլի
 թագաւորին մերոյ :

Յայնժամ խօսեցար տեսլեմք ընդ որ

Կիս քո, և ասացեր եղից զօգնուի
իմ ՚ի վր հզօրին, և բարձր արարից
զընտրեալն ՚ի ժողովրդեանէ իմմէ:
Կտի զդաւիթ ծառայ իմ, և իւ
ղով սրբով իմով օծի զնա:

Չեռն իմ ընկալցի զնա, և բազուկ
իմ զօրացուսցէ զնա:

Մի՛ մեղիցէ նմա Թշնամի, և որդի
անօրէնուէ մի՛ չարչարեացէ զնա:

Հարից առաջի նր զԹշնամիս նր, և
զատելիս նր ՚ի պարտուի մատնեցից:

Ղշմբտուի իմ և ողորմուի իմ ը նմա,
և յնուն իմ բարձրեղևցի եղ ջիււր նր:

Եղից ՚ի ծովու զձեռն նր, և ՚ի վր
գետոց զաջ նորա:

Նա կարդասցէ առ իս՝ Հայր իմ եւ
դու ՚ամ ընդունիօղ փրկուէ իմոյ:

Նա անդրա՛ իկ արարից զնա, և բարձր
քան զամ Թագաւորս երկրի:

Յաւիտեն պահեցից նմա զողորմուի
իմ և ուխտ իմ հաւատարիմ ը նմա:

Հաստատեցից յաւիտեանս յաւիտե
նից սգաւակ նր, և զաթուռ նր ոսկ
զաւուրս երկրից:

Թէ թողցեն որդիք նր գորէնս իմ, և
յիրաւունս իմ ոչ կամեցին գնալ:
Թէ զարդարուիս իմ անարգեցեն,
և զպատուիրանս իմ ոչ պահեցեն:
Հարից գաւազանաւ զանօրէնուիս
նց, և տանջանօք զանիրաւուիս նց:
Բայց զողորմուի իմ ոչ արգելից ՚ի
նոցանէ, և ոչ նենգեցից ճշմարտուե
իմ. և ոչ անարգեցից զուխտ իմ,
և ինչ որ ելանէ ընդ շրթունս իմ,
զայն ոչ արհամարհեցէց:

Միանգամ երդուայ ՚ի սրբուի իմ,
Թէ դաւթի ես ոչ ստեցից:

Սաւակ նր յաւիտեան կացցէ, և ա
թոռ նր ուն զարեգակն անջի իմ. և ուն
զուսին, զի հաստատեալ է յաւի
տեան վկայ հաւատարիմ յերկինս:
Իսկ արդ՝ գու մերժեցեր և անարգե
ցեր, և ընդ վայր հարեր զօճէլ քո:
Դարձուցեր զուխտ ՚ի ծնէ քում
մէ. պղծեցեր յերկրի զսրբուի նր:
Բակեցեր զամ պարիսպս նր, և ե
դեր պամուրս նր ՚ի դողումս:

Յափշտակեցին զնա անցուորք ճանաչր
հի. և եղև նա նախատ դրացէց իւրոց:

Բարձր արարեր զաջ նեղ չաց նր, և
ուրախ արարեր զամ թշնամիս նր:

Դարձուցեր զօգնուի ՚ի սրոյ նր, և
նչ ընկալար զնա ՚ի պատերազմի:

Ընարդեցեր զսրբուի նր, և զաթոռ
նորա յերկիր կործանեցեր:

Նուճաղ արարեր զաւուրս ժամանա
կաց նր, և հեղեր զնովաւ զամօթ:

Մինչև յերբ դարձուցանես զերեսս
քո իսպառ, բորբոքես սցի ույ հուրբոր

կուի քո: Իսկ արդ յիշես և տես, թէ
ով է իմ հանգիստ. մի թէ ՚ի զոր

ինչ ստեղծեր զամ որդիս մարդկան:

Ով է մարդ որ կեցցէ և ոչ տեսցէ
զմահ, կամ փրկեսցէ զանձն իւր ՚ի

ձեռաց դժոխաց: Ուր են ողորմու
թիք քո տր առաջինք, զոր երդուճար

դաւթի ճշմարտութի քով: Յիշես
զնախատինս ծառայի քո, զոր ընկա

լայ ՚ի ծոց իմ յազգաց բազմաց:

Որ նախատեցին թշնամիք քո տր,
նախատեցին փոխանակ օծելոյ քո:
Օրհնեալ տր ամ յաւիտեանս յաւի
տեանից. և զիցի եղևցի: 200 Օրհ

Օրհնութիւն Եւստիւայ սրբոցն Վճռոյ :
Եւսայ . Էջ Ե

Կ զիշերաց կանխէ հոգի իմ ա
ռաւօտ առնել առ քեզ ան :

Մ քի լոյս են հրամանք քո ՚ի վր երկ
րի . ուսարուք զսրդարուի բնակիչք
երկրի . Վարկեսցի ամբարիշտն , և
այլ ոչ ևս ուսցի առնել յերկրի զար
դարու թի ճշմարտութեան :

Բարձցի ամբարիշտն յերկրէ , և մի
տեսցէ զփառս այ :

Տ ք բարձր ես , և բազուկ քո հզօր .
և նորա ոչ գիտացին :

Մանիցեն՝ ամաչեսցեն , և նախանձ
արկցի անխրատ ժողովրդեն . և արդ
հուր զթշնամիս քո կերիցէ :

Տ ք անձ մեր տուր մեզ զխաղաղութի
քո . զի ըստ անձ գործոց մերոց հա
տուցաւ մեզ :

Տ ք անձ մեր ստացի՛ր զմեզ , զի բաց
ի քէն զայլ ոք ոչ գիտեմք , և զանուն
քո անուանեմք զօրհանապաղ :

Իսկ արդ մեռեալք զկենդանութի
այլ ո՛չ տեսանիցեն , և ո՛չ բժիշկք
յարուցանիցեն :

Վ անասորիկածեր հրեր սատակեցեր ,
և ջնջեցեր զամ արու մանուկ ունց :
Յաւել տր ոչար ՚ի վճ չարի ունց , և
սի գչար ՚ի վճ անօրինաց երկրի :
Տը ՚ի նեղութե յիշեցաք զքեզ . զի
փոքր մի նեղութի է խրատ քո ՚ի վճ
մեր : Վայ երկունք յղւոյ՝ զի հա-
սեալ իցէ ժամանակ ծննդեան , և
առ յաւս իւր ճչիցն :

Վ յնպէս եղաք սիրելւոյ քում տր .
յահ և յերկիւղ քո յղացեալ երկնե-
ցաք , և ծնաք զհոգի փրկուէ քո :
Ոչ ևս կործանիցուք մեք , այլ կոր-
ծանեացին անօրէնք երկրի :

Յարիցեն մեռելք , և կենդանացին
ամբն , որք եղեալ են ՚ի գերեզմանա-
յարժիցեն ցնծացեն , և ուրախ
եղիցին դադարեալք յերկրի :

Վ ան զի ցողք որ ցօղի ՚ի քէն , այդ
բժլը

բժշկու թի է նոցա • քայց երկիրն
ամբարշտեալ սատակեացի •

Խոյս տուր ժողովուրդ իմ , գնա
մուտ ՚ի շտեմարանս քո • և վախեա
ղարունս քո առաջի երեսաց քոց •
Փսիսի՛ր և թագի՛ր առ ժամանակ մի՛
մինչև անցցե բարկուի՛ տնս •

Փառք հօր և որդւոյ և հոգւոյն
նքջ • այժմ և միշտ և յաւիտեանս
յաւիտենեց • Ա՛ռն •

Մարտնէ •

Սաղաղուէց տունօղ ՝ Բն՝ զնաղաղու
թի և զերկնային ողորմուի քո պար
գևեան յարարածս քո •

Մարդասէր տր՝ վն սրբուհւոյ ա
նարատի մօր քոյ և կուսի , և վն խա
չի քոյ պատուականի , ընկալ զաղա
ջանս մօր և կեցո՛ զմեզ •

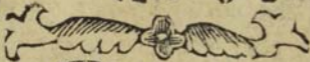
Օ քարոյն և շողօթս , ՚ի վերջն Արտնէ
կանոնին գրչէո ՚ի 35 • երեսն •

Լ. ըօ՛ւ • Ս. զ. Կ. Ե. Լ. Ե. Լ. Ե.

ՁԹ.

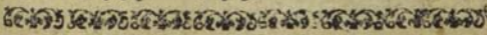
Լ. Գ. Լ.

Էն եղեր
մեր ազգէ

մինչև յազգ • մինչ
չև լերինք հաս
տատեալ էին, և
մինչև ստեղծել

էիր զերկիր և զամ տիեզերս •
Յախտենից մինչև յախտենս դու
ես • մի դարձուցաներ զմարդ ՚ի տա
ռապանս • և ասացեր, դարձար ու ք ա
ռիս որդիք մարդկանս

Հազար ամ յաչս ան ուն օր երեկի
զի էանց. ուն պահ մի գիշերոյ. և ամբ
նց անարդու թք եղիցին:

Րնդ առաւօտս ուն դալարի բուսցին,
ընդ առաւօտս ուն դալարի զո՛ւարձաս
ցին և ծաղկեացին, ը երեկոյս թար
շամեսցին չորացցին և անկցին:

Նո՛ւաղեցաք մեք ՚ի բարկուէ քումմէ,
և ՚ի սրտմտուէ քումմէ խռովեցաք:

Եդեր զմեղս մեր առաջի քո, և ըզ
կեանս մեր ՚ի լոյս երեսաց քոց:

Մե՛նայն աւուրք մեր նո՛ւաղեցան,
և ՚ի բարկուէ քումմէ խռովեցաք:

Եամանակ ամաց մերոց անդադար ուն
սարդի. և թի՛ւ աւուրց ամաց մերոց
՚ի նս եօթանասուն ամ: Մա թէ ա
ռաւել ևս՝ ութսուն ամ. և որ ինչ ա
ւելի է քան զայն՝ ցաւօք և հեծուք:
Եկն ՚ի վ՛ր մեր հեծուի, և խրատե
ցաք. իսկ արդ ո՞ր գիտասցէ զգորուի
բարկուէ քո, և կամ յահէ քումմէ
զսրտմտութի քո համարեսցի:

Մայն ցոյց ինձ զսլ քո. և որ խոնրհ
են սրտիւք, զիմաստուիս քո: 206

Երեսնամեակ և քառասունամեակ և քառասունամեակ

Երեսնամեակ և քառասունամեակ և քառասունամեակ

Ի արձապս միջև յնրա մխիթարեաց
 ՚ի ծառայս քո : | ցաք առաւօտու
 սղորմութի քով : ցնծացաք և սերախ
 եղաք շամ աւուրս կենաց մերոց :
 Աւրախ եղաք փոխանակ աւուրցն , յո
 ռս խոնարհ արարեր զմեզ , և ա
 մացն յորս տեսաք զչարչարանս :
 Հայեա՛ տր ՚ի ծոյս քոյ և ՚ի գործս
 ձեռաց քոց , առաջնորդեա՛ որդւոց
 նոց . եղիցի յոյս տն տոյ ՚ի վր մերս :
 Օ գործս ձեռաց մերոց սեղի՛ զ ա
 ռա ՚ի մեզ տր , և զայն ս ձեռաց մե
 ռոց աջողո՛ւ մեզ :

Օրհնութի գովութի գոթի : Գ

Ար բնակե՛ լի է յօգնութի բարձրելոյն ,
 ք հովանեաւ տոյ յերկինս հանգիցե՛ :
 Լսասցե՛ տն ընդ ունսղ իմ ես . ապա
 լէն իմ ան , և ես յուսամ ՚ի նա :
 Եւ փրկե սցե՛ զես յորոգայթէ որսո
 ղին , և ՚ի բանիցն ՚ի խառովութի :
 Ի թիկնամէջս իւր ընկալցի զքեզ ,
 ՚ի հովանի թեւոց նր յուսասցես :
 Այ զգէն շուրջ եղիցի զքե ճշմար
 տութիւն նորա :

Այն Երկիրն ս գու յերկիր զէ գերերն,
և ոչ ՚ի նեակ՝ որ Թաչի ՚ի տուէ :
Յերէ որ շղն ՚իխաւարն, ՚ի գայթակ
ղուծէ գերինն ՚ի հասարակ աւուր
՚նկցինն ՚ի հողմանէ քաւմէ հա
ղաքք, և բիւրք ընդաջմէ քոււմէ . և
առ քեզ էնչ ոչ մերձեցին :

Բայց միայն աչօք քովք հայեցին
գու, և զհատուցումն մեղաւորաց
տեսցես . զի գու նոր յոյս իմ էս :

Օ բարձրելն արարեր քեզ ապաւէն,
զի ոչ հասցեն առ քեզ շարք, և տան
լանք մի մերձեցինն ՚ի յարկս քո :
Յըւշտակաց իւրոց պատուէ իրելէ վն
քո, ՚ի պահել զքեզ յամ ճնայրհս քո :
Ի բաղուկս իւրենց ընկալցին զքեզ,
զի մի երբէք հարցես զքարի զոտն քո :
Ի վն իժից և քրքից գնասցես գու .
և առ ոտն կոխեսցես զառիւծն և
զվիշապն : Բանցի յիս յուսացաւ,
և վրկեցից զնա . հովանի եղէց նմա,
զի ծանեաւ զանուէն իմ :

Կարգացի առիս և էս լուայց նմա,
և առ նմա եղէց ՚ի նեղուծէ :

Փրկեցից և վառաւոր արարից զնա,
էրկայն աւուրբ լցուցից, և ցու-
ցից նմա զիրկուծիւն իմ:

Օրհնութիւն Սողոմոն բաւրի: Վ՛Լ:

Բարի է խոստովան լինել տն, և սազ
հոստել անուան բուս բարձր ալ:
Պատմել յառաւուրտ զոգորմուծիս
քո, և զճշմարտութիս քո ՚ի գեշերի:
Տանադեաւ սաղմասարանաւ, ՚ի ձայն
օրհնութեան գովէլ: Աւրոխ արա
րէր զիս տր յարարածս քո, և ՚ի գործս
ձեռաց քոց ցնծացայց: Այլ զի մեծ
են գործք քո տր, և յոյժ խոր են
խորհուրդք քո: Վ՛Լ անզգամ զայս
ոչ ծանիցէ, և անմիտն զայս: Եւ
նաւ ՚ի միտ: Ի բուսանիլ մեռւոյ
բաց սյ խոտ, ՚ի ծառիել պնոցիկ ոյք
գործեն զանօրէնութի: Սատակեցին
յաւիտենս յաւիտենից, և դու բարձ
րեալ ես յաւիտեանս տր: Օ՛ հա
ճաթ շամիր քո տր, զի աճաթ թշնամիր
քո կորիցեն, ցրուեցին ամբոն ոյք
գործեն զանօրէնութի: Բարձր է զի
ցի սյ մի եղջերուի եղջեր իմ, և
ծերութի իմ ՚ի ձեթ պարարտուէ:

Վ՛Լ

Ատես ակն իմ 'ի թշնամիսն իմ, այք
 յարուցեալ են 'ի վր իմ շարուք, 'ի
 նս լուհիդ ունկն իմ, Արդարք
 ուր զարմաւենիս ծաղկեացին, որոն
 զմայրսն լիբանանու բազումք եղիցին
 Տնկեալք եղիցին 'ի տան ան, և 'ի
 գաւիթս այ մերոյ ծաղկեացին,
 Աւս և բազումք եղիցին 'ի ծերութի
 պարարտութե, գիրքք և փափուկք
 եղիցին 'ի պատմել, ուղիղ է ար ան
 մեր, և ոչ ուր 'ի նմա անիրաւութի,

Օրհնութի Գաւթի Գաւթի, Գաւթի

ՏԹագաւորեաց վայելչութի
 զգեցաւ, զգեցաւ ար զօրութի
 թի ընդ մէջ իւր էած,

Հաստատեաց զաշխարհ զի մի
 սասանեացի, պատրաստ է ակնու քո
 'ի սկզբանէ յաւիտեանս դու ես,
 Ամբարձան գետք ար, և ամբարձին
 գետք զձայնս իւրեանց, և յարիցեն
 գետք 'ի գնացո իւրեանց,

'ի ձայնէ ջուրց բազմաց, սքանչելի
 եղեն սքօսանք ծովու,

Աբանչելի ես դու տր 'ի բարձունս .
վկայուէց քոց մեք յոյժ հաւատա
ցաք : Տան քում վայելէ սրբութի
տր' ընդ երկայն աւուրս :

Առջնս ԴՈՒԼԻ : Չորէւոբոնի : ԱՎ
Ը վրէժխնդիր, տր ամ՝ վրէժ
խընդիր յայանեցար :

Բարձր լեր սր դատես զերկիր . հա
տո՛ զհատուցումն ամբարտաւանից :

Մինչև յերբ մեղաւորք տր, մինչև
յերբ մեղաւորք պարծեցին :

Բարբառեալ խօսեին զանիրաւութի .
խօսեցին ամենեքեան՝ ոյք գործեն
զանծօրէնութի :

Ս ժողովուրդ քո
տր խոնարհ պրաբին, և զժառանգու
թի քո չարչարեցին :

Ս յայրին և ըզ
պանդուխտն սպանին . զորքսն էտտ
րեցին . և ասացին՝ ոչ տեսանէ զայս
տր, և ոչ 'ի միտ առնու ամ յակօբայ :

Իմացարձք անզգամք ժողովրդոց՝ և
անմիտք, մինչև յերբ ոչ առնուք 'ի
միտ :

Այ զի թէ որ տնկեաց զունկն՝
ինքն ոչ լուիցէ . կամ որ ստեղծ
զակն՝ ինքն ոչ տեսանիցէ :

211

Որ ի բառե զագինս՝ ուն թէ ոչ յան
դ իմանե սցե . որ ուսուցանէ մարդոյ
զգիտութի . տր ճանաչե զխորհուրդս
մարդկան՝ զի են ընդունայնք :

Երանի՛ մարդոյ՝ զոր ի բառե ս դ ու տր .
և յօրինաց քոց ուսուցանեսս դ ու նմա .
Յաժ ու գանեսս դ ու նմա զաւուրս
չարուէ , մինչև փորեացի խորխորատ
մեղաւորի :

Ոչ մերժէ տր զժողովուրդ իւր , և
զժառանգութի իւր ոչ առնէ անտես :
Մինչև դարձցին իրաւունք յարդա
լաւի . ընկալցին զնա ամենեքէն ոյք
ուղիղ են սրտիւք :

Ով յարեցէ ընդ իս՛ի վ ը շարաց . կամ
ո վ հաւասարեացի ինձ՝ ի վ ը այնո
ցիկ , ոյք գործ են զանօրէնութի :

Եթէ ոչ տն օգնեցէր ինձ , փոքր մի
ևս բնակեալ էր անձն իմ ՚ի դժոխս
ձեռն առնի՛ թէ ահա սասանեցան ուրք
իմ , ողորմութի քո տր օգնեցր ինձ :

Բարբառու մցուոց սրտի իմոյ՝ միսկի
թափ քո ուրախ առնէր զանձն իմ .

Ո՛ր հաւասարեացի քեզ ամտո 212

անօրէնաւ . Եւ զատմանէ զժամանակս
ընդդէմ հրամանի . Արասցին զանձն
արգարոյ , և զօրին ամբիժ պարտա
ւոր առնէին : Եւ ար արգարէն
իմ , նմօ օգնական յուսոյ իմոյ :
Հատուցէ նց ար ըստ անօրէնաւ .
նց և ըստ շարու . նց կործանեցէ
զնոսա տէր նմ մեր :

Օրհնութիւն զմեզ : ԲՊ

Եկայք ցնծացուք ՚ի ար աղաղա
կեացուք առ նմ վրկիչ մեր :
Կանխեցուք առ զին նր խոստովանու
թք . և սաղմոսիւք աղաղակեացուք
առ նա : Եւ մեծ է ար . Թաղաւոր
մեծ ՚ի զն նմ երկրի :

Դձեռս նր են նմ տիեզերք երկ
րի , և բարձրուիք լերանց նր են :

Կորա է ծով և նա արար զնա . և ըզ
ցամաք՝ ձեռք նր ստեղծին : Եկայք
երկիրպագուք նմա , անկ ցուք և լաց
ցուք առ աջի նն արարչին մերոյ :

Նա թեքն է ար նմ մեր . մեք ժողո
վուրդք ձեռնին նր , և խաչն արօտի նր :

1. յօր էթէ ձայնի նր լուիցէք ,
մի խտտացուցանէք զսիրտս ձեր ույ
իդառնուէ : Յաւուրն փորձուէ
յանապատին : ուր փորձեցին զիս
հարքն ձեր , քննեցին զիս և տեսին
զգործս իմ զքառասուն ամ :

Ս անացի ընդ ազգիս ընդ այնմիկ՝ և
ասացի՝ միշտ մուրեւալ էն սրտիւք . և
նաքա ոչ ծանեան զձանապարհս իմ :
Այ երգսւայ ի բարկուէ իմում , թէ
մտցեն ի հանդիստ իմ :

✠✠✠✠✠✠✠✠✠✠✠✠

Առդ՛ուր Ղառ-Թի . ի ծումնակի շի ամբարն
ը՛նչոմ- յեո գերո-Բն : Ա Ե

Օրհնեցէք զոր յօրհնուի նոր .
օրհնեցէք զոր ամ երկիր :

Օրհնեցէք զոր և օրհնեցէք զա-
նուն նր . աւետարանեցէք օրըստօրե
զերկուի նոր :

Պատուեցէք ի հեթանոսս զիսուս նր .
յամ ժողովաւրդս զսրանչելիս նր :

Մ Եծ է նր և օրհնեալ է յոյժ . ահար
կու է նա ի վր ամ կառոյ :

Լ՝ մենայն կուռք հեթանոսաց գեղե-
կն. այլ տէր զերկինս արար:

Խոստովանուի և վայելչուի է առա-
ջի նր. սրբութի և մեծ վայելչուի
ի սրբութե նորա:

Մատուցէք ան տոհմք ազանց մատու-
ցէք ան զփառս և զարտիւ. մատու-
ցէք ան զփառս անուան նորա:

Լ՝ ուէք պատարագս՝ և մտէք ՚ի սրահս
նր. երկիրպագ էք ան ՚ի գաւիթս սրբ-
բուէ նր. և խոովեացի յերեսաց նր
ամ երկիր:

Լ՝ սացէք ՚ի հեթանոսութե
տր Թագաւորեաց. հաստատեաց զաշ-
խարհ զի մի սասանեացի. և դատե
զժողովարդս իւր ուղղութիւն:

Ուրախ եղիցին երկիրք՝ և ցնծացե-
կերկիր. զուրձացի ծով լրիւ իւրով
ցնծացեն դաշտք՝ և ամոր է ՚ի նս:

Յայնժամ ցնծացեն ամ ծառք ան-
տառի յերեսաց ան զի գայ, և գայ
նա ՚ի դատել զերկիր:

Դատե զտիեզերս իրուամբք, և զժո-
ղովարդս ամ ճշմարտութիւնով:

Սողոմոն գրուի . Ի ժամանակի շի երկրն
հաստատեցու : Ղ Օ

Տը թագաւորեց՝ ցնծասցէ երկիր .
ուրախ եղեցին կղզեք բազումք :

Լ՛մոյ և մէդ շուրջ են զնովաւ . յե-
րաւունս և յարդարուի ուղղեալ է
աթուռ նորա :

Հուր առաջի նր գնասցէ , և այրես
ցէ շուրջ զթշնամիս նորա :

Լքրեեցան փայլատակունք նր տիեզե-
րաց . ետես և սասանեցաւ երկիր :

Երկնք ույ մամ հալեացին յերեսաց
մն , յերեսաց մն մամ երկիր :

Պատմեսցեն երկինք զարդարուի նր .
և տեսցեն մամ ժողովուրդք զփառս
նր :

Լ՛մաչեսցեն ամենեքեան ոյք
երկիրպագանեն կուրց , և ոյք պար-
ծին ՚ի դրօշեալս իւրեանց :

Երկիրպագեն նմա մամ հրեշտակք
նր , զի լուաւ և ուրախ եղև սիօն ,
և ցնծասցեն դատերք յուգայ վն

իրաւանց քոց տէր : Օ ի դու բարձ-
րեալ ես ՚ի վր մամ երկրն . յոյժ բարձ-
րացար ՚ի վր մամ կուրց :

216 ՈՅՔ

Այք սիրէք զտր' ասեցէք զչարուի.
պահէ տր. զանձինս որբոց իւրոց. 'ի
ձեռաց մեզաւորի փրկեացէ զնս:
| որս ծագեաց արդարոյ. ուղղոց
սրտից եղև ուրախուի: Աւրախ ե
ղէրուք արդարք 'ի տր. և խոտաովան
եղէրուք յիշատակի սրբուէ նր:
Սաղմոս Գուրի: Գ Լ Կ

Օրհնեցէք զտր յօրհնու թի նոր, զի
սքանչելիս արար: Փրկեաց զնս աջ
իւր, և բազուկ սբ իւր: Լըցոյց տր
զփրկուի իւր. առաջի ազգաց յայտ
նեաց զարդարուի իւր: Եկեաց ո
ղորմուք իւրով զյակոբ. ճշմարտու
թք իւրով զտունն իելի. և տեսին
ամ ծագք երկրի զփրկուի այ մերոյ:
Լ զազակեցէք առ տր ամ երկիր. օրհ
նեցէք, ցնծացէք, և սաղմոս ասացէք:
Սաղմոս ասացէք այ մերոյ օրհնուք.
օրհնուք և 'ի ձայն սաղմոսաց:

Դ ձայն օրհնուէ կռածոյ փողոյ օրհ
նուք ցնծ ուք և 'ի ձայն եղև. բ փողոյ:

ազազակեցէք առ Նի Թագաւորին ան:
 Խոսովեսցի ծով լիւր իւրով, ահե-
 դէրք և ամ բնակիչք նր. և գետք
 ծախս հարցեն ՚ի միասին ձեռամբ,
 Երինք ցնծասցեն առ Նի ան, զի գայ
 ՚ի հասեալէ ար ՚ի դատել զերկիր:
 Դատէ զուշխարհս արդարութե, և
 զժողովուրդս իւր ուղղութե:

*****

Սուրբ Դատելի Գլխ
 Թագաւորեաց՝ բարկա-
 ցան ժողովուրդք, որ
 նստիս ՚ի բրօքէս, սա-
 նեցաւ երկիր:

Տեր ՚ի սիծն մեծ է, և բարձր ՚ի վր
 ամ ժողովրդոց:

Խոստովանե եղիցուք անուն քում
 մեծի, զի ահաւոր և սք է, և պատիւ
 Թագաւորի զիրաւունս սիրէ:

Դու ւրարաստեցեր զուղղութի,
 զիրաւունս և շարդարութի յսկսբայ
 դու արարեր: Բարձր արարէք զոր
 ամ մեր. երկիր պաղէք:

պատուանդանի ոտից նր զի սբ է .
Մովսէս և ասարոն երիցուեք նր .
սամուէլ ընդ այնոսիկ , ոյք կարգան
զանուն նորա :

Աորդսցին առ տր և նա լսէր նց , և
ի սիւն ամպոյ խօսէր ընդ նոսա :
Պահէին զվկայուի նր , և զհրամանս
զոր ետ նց : Տր ամ մեր դու լսէիր
նց , ամ դու քաւիչ լինէիր նց , և վը
րէժխնդիր ՚ի վր ամ դործոց նց :
Բարձր արարէք զտր ամ մեր , եր
կիրպադէք ՚ի լեաւն սբ նր , զի սբ է
աէր ամ մեր :

Մովսէս գտ-իւ : Գ Թ

Ղազակեցէք առ տր ամ երկիր , ծա
ռայեցէք ան ուրախուք :

Մտէք առսջի նր ցեծուք , ծանե
րուք զի նա է տր ամ մեր :

Նա արար զմեզ , և ոչ մեք էաք . մեք
ժողովուրդք և խաշն արօտի նր :

Մտէք ընդ դրուես նր խոստովա
նուք , և օրհնուք ՚ի յարկս նորա :

Խոստովանե և զերուք անձ, և օրհնե
ցէք զանուն նորա :

Քաղցր է ար, յւանն է ողորմութի նր.
ազգե մինչև յազգ է ճշմարտութի նր :

Սուրբ Գուրգեն Ը

Յողորմութի և յիրաւունս օրհնեցից
զքեզ ար. սաղմոս սասցից, և ՚ի միտ
առից : Քանայարհ ամբիժ մինչև է
կեսցէ առիս, զի գնայի էս յամբժու
թէ սրտի իմոյ ՚ի մէջ տան իմոյ :

Աջ եղի առաջի աչաց իմոց զիրս անկ
րաւութե . ոչք առնէ ին զանօրէնութի,
ատեցի : Աջ մերձեցւ առիս որ թիւրն
էր սրտիւ . խոտորեալ յինէն անդամ
մին, և էս ինչ ոչ փոյթ առնէ ի :

Ար խօսէր գաղտ զընկերե իւրմէ,
զնա բացէ ՚ի բաց հարածէ ի :

Ար ամբարտաւան էր աջօր՝ և ազա՛հ
սրտիւ, ընդ նմա և հաց ոչ առնէ ի :

Մ. չք իմ ՚ի հաւատացեալս երկրի,
զի նստցին նորա ընդիս :

Ար գնայր ՚ի ճանապարհ ամբիժ, նա
պայտէր զիս :

Ան բնակէր ՚ի մէջ տան իմոյ՝ որ
տանէր զամբարտաւանութի. որ խօսէր
զանիրաւութի, զէր յաջողեալ նմա ա-
ռաջի աջաց իմոց:

Բնդ առաւօտս տպանանէի զամ մեղա-
ւորս երկրի. զի սատակեցից ՚ի քաղաքի
մն զաման՝ ոյք գործեն զանօրէնու. ի-
նչ:

Լ՛ւթէ՛ ուրի՛ւ. երբե ճանչցա՛ցի՛ մտաւէ
մն սփռեացէ շինգրաւմծո եր:

Ճ՛ւր աղօթից իմոց՝ ա-
ղաղակ իմ առ քեզ ե-
կեսցէ, և մի՛ դարձուցա-
նէր զերեսս քո յինչն:

Յաւուր նեղուէ իմոյ խոնարհեցո
առ իս զաւնին քո յորում աւուր կար
բամ առ քեզ՝ վաղձաղակի լուր ինձ:
Սպաւեցան ույ ծուխ աւուրք իմ.
Ե ոսկիքք իմ ույ խոխի չորացան:
Տարայ ես ույ խոտ և ցամաքեցաւ
սիտ իմ. մոռացայ ուտել զհաց իմ
՚ի ձայնէ հեծուէ իմոյ:

Ացեցաւ ասկի իմ ՚ի մարմինս իմ. նմա
նեցայ եւս հաւալասան անապատի .
Եղէ եւս ույ բույաւ երակի . տքնեցայ
և եղէ եւս ույ ճնճղուկ միայն ՚ի տանին
Նախատեցին զիս Թշնամիք իմ զօրհա
նապազ, և գովիչք իմ ինև երդնուին .
Սմոխիր ույ զհաց կէրի . և զըմպե
լին իմ արտասուօք խառնեցի .
Յերեաց բարկուե սրտմտուե քո,
չի դու բարձրացուցեր և խոնարհե
ցուցեր զիս . Ասուրք իմ ույ հովա
նի անցին . և եւս ույ խոտ ցամաքեցայ .
Ղառ տր յաւիտեան կաս, և յիշատակ
քո աղդէ մինչև յաղդ . Ղառ յա
րուցեալ գթացիս ՚ի վր սիծնի . Ժա
մանակ գթալոյ նր հասեալէ ժամ .
Հաճեցան ծառայք քո ընդ քարինս
նր, և ՚ի հողս նր գթացին . Երկի
ցեն հեթանոսք յանուանէ բուժմէ .
և ամ Թգւորք երկրի ՚ի փնց քոց .
Ինէ տր զսիծն, և երևեացի փա
ռօք իւրովք ՚ի նմա . Հայեցաւ նա
յաղօթս խոնարհաց, և ոչ

արհամարհեաց զհնդրու՛ածս նոյն :
Կրեցի այս յազգ յայլ ժողովուրդ
զոր ստացեալ է՝ օրհնեցէ տր :
Հայեցաւ նա ՚ի բարձանց ՚ի սրբուէ
իւրմէ . տր յերկնից յերկիր հայեցաւ :
Լսել զհեծուի կապելոց , և արձկել
զորդիս մահապարտաց : Պատմել ՚ի
սիօն զանուանունս , և զօրհնութիս նր
յեէմ : Ժողովիլ ժողովրդոց ՚ի միա
սին , և Թագաւորաց ծառայել տն :
Պատասխանի ետ նմա ՚ի ճաննրհի զօ
րուէ իւրոյ . զնու՛ղուի աւուրց իմոց
ասախնձ , և մի հնե րզես ՚ի կէսաւուրց
իմոց . զի ազգէ յազգ են ամք քո :
Խնդրանէ տր զհիմու՛նս երկրի հաս
տատեցեր , և գործք ձեռաց քոց ել
կինք են : Արքա անցանեն , և դու
կաս և մնաս յաւիտեան : Ամքն ույ
զձորձս մաշեացին . և ույ զվերարկուս
փոխեցես զնս՝ և փոխեցին :
Բայց դու նոյն ինքն ես , և ամք քո
ոչ անցանեն . որդիք ծառայից քոց
բնակեացին ՚ի նմս . և զաւակի նոցա
յաւիտեան յաշողեցի : 213 Սու

Աստուծոյ զաւելի ճիշտ

Օրհնեալ անձն իմ զտէր, և անձն սու-
կեցիք իմ զանունս սբ նր:

Օրհնեալ անձն իմ զտէր, և մի մտաւ
նար զամ տաւրս նորա:

Մբաւէ զմեզս քս թշկէ զամ հի
լանդու թիս քո:

Միջկէ յապակածու է զկեանս քո,
պատկէ զքեզ սպարմուք և զթուք:

Մըտու ի բարուէ զցանկուքի քո, նո
յապեցիք սոյ արժեւոյ մանկուքի քո:

Մընէ սպարմուքս տէր, և իրաւունս
ամ գրկէ լոց:

Ըջոյց տէր զձանաթնս իւր մովսիսի,
և որդւոցն ինքայեկի զկանս իւր:

Գթած սպարմած է տէր, և բիայնամիտ
և բարուամ սպարմ:

Ոչ իտարա բարեհամայ մեզ տէր, և ոչ
յաւխտեան պահէ սխաւ: Ոչ ըստ մե

զոց մերոց արար մեզ տէր, և ոչ ըստ
անօրէնուէ մերում հատոյց մեզ:

Եւ զ սոյ բարձր են երկինք յերկրէ,
այնպէս զարացոյց տէր զսպարմուքի իւր

ի լե երկիւղածաց իւրոց:

ԺԻ

224

Որ

Արչափ հեռի են արևելք յարևմտից
այնչափ հեռի արար ՚ի մէնջ զանօ-
րէնու թիւնս մեր :

Այ գ թայ հայր ՚ի վճ որդւոց իւրոց,
այնպիս գ թասցի ար յէրկիւղածս իւր :

Օ ի նա գիտաց զստեղծ ո՛ւսծս մեր,
և յիւեաց թէ հող եմք :

Բարդոյ ույ խոտոյ են աւուրք իւր,
ույ ծաղիկ վայրի այնպէս ծաղի ի :

Ե նչէ ՚ի նմա հողմ՝ և ո՛չ է, և ո՛չ
ևս երևի տեղի նորա : Բայց ողոր
մու ՚ի մն մնայ յաւիտեանս յաւիտե
նից ՚ի մ՛ն երկիւղած աղ իւրոց, և ար
գարու ՚ի նք յորդւոց մինչև յորդիս :

Այք պահեն զուխտս նք, յիշեն ըզ
պատու իրանս նք և առնեն զնա :

Տք յերկինս պատրաստեաց զաթոռ
իւր, արքայու ՚ի նք ամցւն տիրէ :

Օրհնեցէք զտր ամ հրեշտակք նք,
հօրք զօրուք, ոյք առնէք զբան նք
՚ի լսել ձայնի պատգամաց նք : Օրհնե
ցէք զտր ամ զօրու ՚իք նք, պաշտօնէյք
և արարողք կամաց նք : Օրհնեցէք
զտր ամ գործք նք, զի ընդ ամ տեղիս
է տրու ՚ի նք : օրհնեա՛ն անձն իմ զտր :

ՄԱԼԻ

Առջին Դաս-Էի . Ի վերայ ոչ խորհմտութե

արարածոց : **ՃԿ**
Մըհնէն անձն իմ զոր , ար ան
իմ մեծ եղեր յոյժ :

Խոստովանութի և մեծ վայելչութի
զգեցար , արկել զլոյս ուն զօթոց . ձգե
ցեր գե. րկինս ուն զխորան , և արկեր
ի վր ջուրոց զվերնայտրիս . նր

Որնէ յամպս զգնացս իւր , և շրջե
նա Ի վերայ Թեոց հողմոց :

Որար զհրեշտակս իւր յոգիս , և
դարչութենայս իւր Ի հուր կիզելոյ
հաստատեաց զերկիր Ի վր հաստա
տութե . իւրոյ , զի մի սատանեոյի յա
ւիտեան :

Խորք ուն զգետ վերարկու է նր ,
Ի վր լերանց կացցեն ջուրք :

Ի սաստե քուժմէ փախիցեն , և Ի
ձայնէ որոտալոյ քուժմէ սարսիցին :

Ելանն և լեռնանն , և ի ջանեն դաշտա
նան , Ի տեղի յոր հաստատեցեր զնր :

Սահման եգեր և ոչ անցանեն , և ոչ

ևս դառնան 'ի ծածկել զերկիր .
Լ' առքեցեր զաղբիւրս ը ծործորս .
'ի միջոյ լերանց դնասցեն ջուրք :
Լ' բբուցանել զամ գաղտնս վայրի .
յագեացին ցիոք 'ի ծարաւս իւրենց :
Լ' նդ Թաչունք երկնից բոյնս դիցեն
և 'ի միջոյ վիմօց տացեն զձայնս իւր-
եանց : Լ' բբուցանէ զերկնս 'ի շտե-
մարանաց իւրոց : 'ի պողոյ գործոց
իւրոց լցցի երկիր :

Բուսուցեր զխոս : 'ի լերինս , զդա-
լարի 'ի ծառայութի մարդկանս
հաներ զհաց յերկրէ . գինի ուրախ
տանէ 'իւղ զուարթ , և հաց հաստա-
տէ զսիրտ մարդոյ :

Յագեացին ծառքն անտառի , և մյրքն
լիբանանու՝ զորս դու տնկեցեր :
Լ' նդ Թաչունք երկնից ձագս հնցեն .
և բոյն արագլի ապաւենէ նց :
Լ' երինք բարձունք են եզլերուէաց ,
և վեմք ապաւենք նապաստակաց :
Լ' բրեր զլուսին վ' ս ժամանակի . արե-
գակն ծանել զժամ մտանելոյ իւրոյ :

Բարեք զխաւար՝ և եղև գիշեր .
ի նմա գնան ամ գազանք անտառի .
Կորիւնք առիւծ ուց մանչէն և յա-
վիշտակէն , և խնդրէն յայ զկերա-
կուրս իւրեանց :

Ի ծագել արևու ժողովին , և ՚ի մո-
րիս իւրեանց դադարին :

Ելանէ մարդ ՚ի գործս իւր , և ՚ի վա-
տակս ձեռաց իւրոց մինչև յերեկոյ .

Եւ այս զի մեծ են գործք քո ար , լամ-
ննչ իմաստուք արարեր , և լցաւ եր-

կիր ստեղծուած ովք քովք : Եւ յս-
ծ ով մեծ և անդորր . ՚ի սմա են սո-

յունք որոց ոչ գոյ թիւ , գազանք մե-
ծամեծք և մանուկք . ՚ի սմա և նաւք

գնան . վիշապն զոր ստեղծեր խաղալ
նովաւ : Եւ մենեքեան քեզ սպասեն և

դու տաս զկերակուրնց ՚ի ժամու .
Հաս դու նց և կերակրին , բանաս

ձեռն քո և կերակրես զամենեւէն
կամօք քովք :

Դարձուցնէ ս զերեսս քո ՚ի նոցանէ
և խռովին . հանես զոգի ՚ի նոցանէ ,

պակասին և ՚ի հոգ դստնան : 28

Լ՝ աքէս զոգի քո և ստանաս զնս,
և նորոգէս զերեսս եկրրի:

Եղիցին փառք Թն յաւիտեան, և Թր
ուրախ եղիցի յարարածս իւր:

Ո՛հայի յերկիր, և տայ դողալ սմա.
մերձեցի ՚ի լերինս և ծխեցինս:

Օրհնեցից զԹր ՚ի կեանս իմ, սաղմոս
ասացից այ իմոյ մինչև եմ ես:

Կաղցր եղիցի նմա օրհնուի իմ, և
ես ուրախ եղէց ՚ի Թր:

Պակասեցին մեղաւորք յերկրէ, և
ամբարիշտք մի ևս գտցին ՚ի նմա. օրհ
նեա՛ անձն իմ զԹր:

Լ՛ԵՆ-Ի՞: Ա՛Ի.

Խոստովան եղերուք Թն՝ և կարգա
ցէք զանուէն նր. և պատմեցէք ՚ի հե
թանոսս զգործս նորաս:

Օրհնեցէք և սաղմոս ասացէք նմա.
պատմեցէք զամ սքանչելիս նր, և
գովէցարո՛ք յանուէն նր նորաս:

Ուրախ եղիցին սիրտք այնոցիկ՝ ոյք
խնդրէն զԹր. խնդրեցէք զԹր և հօրք
եղերուք, և խնդրեցէք զերեսս նր
յամ Ժ մ:

Յիշեցէք զսքանչելիս նր զորս արար,
զարուեստս և զերաւունս բերնոյ նր

Օ աւակք արահամեան ծառայք
նր, որդիք յակոբայ ընտրեալք նր:

Ս' ինքն է նր ամ մեր, յամ երկրի
են իրաւունք նր: Յիշեաց յաւի-
տենից զուխտ իւր, և զբանն զոր
պատուիրեաց մինչ 'ի հազար ամ.

Օ ուխտն զոր եդ ընդ արահամու,
և զերդուսն իւր ընդ իսահակայ:
հաստատեց առ յակոբ զհրաման իւր,
և առ իէլ զուխտ իւր յաւիտենից.

Լ' սէ՛ ձեզ տաց զերկիրն քանանու,
զվիճակ ժառանգուէ ձերոյ:

Օ ի էին նոքա թուով սակաւք,
նուազք և պանդուխտք 'ի նմա:

Լ' ցին նոքա ազգէ յազգ, 'ի թագա-
ւորութի 'ի Ժողովուրդ յայլ:

Ո՛չ եթող մարդկան մեղանչել նց,
և կշտամբեաց զթագաւորս վս նց:

Ս' ի մերձենայք ասէ՛ յօժեալս իմ,
և 'ի մարգարես իմ մի մեղանչէք:

Կոչեաց սով յերկիր նց, և զամ զօ-
րուի հացի եբեկ:

Լաքեաց առաջի նց այր, ՚ի ծա-
աայու ՚ի վաճառեցաւ յովսէփ:

Խոնարհ արարին ՚ի կապանս զտեսնր,
և էանց ընդ երկաթ անձն նր:

Մինչև եկեսցէ բան նր, և բանսն
փորձեաց զնա:

Լաքեաց թագաւորն և ելոյծ զնա,
իշխան ժողովրդեան եթող զնա:

Ասգոյց զնա ար տան իւրոյ, իշխան
՚ի վր ամ ստացուածոց իւրոց:

Խրատել զիշխանս նց աս զինքն, և
զծերս նց իմաստունս արացէ:

Եւստ ի սրայէլ յեղիպտոս, և յակոր
պանդխտեցաւ յերկիր քամայ:

Ընցոյց զժողովուրդ իւր յոյժ, և
զորացոյց զնս քան զԹշնամիս իւր:

Դարձոյց զսիրտս նց ատել զժողովուրդ
իւր, և ՚ի նենգել զժոյս իւր:

Լաքեաց զմովսէս ծառայ իւր, և
զահարօն ընտրեալ իւր:

Լստ նց զբան նշանաց իւրոց, և զար
ուէստս իւր յերկիր քամայ:

Լաքեաց զխուար և խաւարեցոյց
զնս, զի դառնացուցին զբան նր: 231

Ղարձոյց յարիւն զգետս նոցա և
սպան զամ ձկուենս նոցա :

Եւաց յերկիր նց գորտ , և ՚ի շտեմա
րանս Թագաւորաց նոցա :

Լսաց և եկն շանաճանձ , և մժեխ
ընդ ամ սահմանս նոցա :

Ղարձոյց զանձրէսնց ՚ի կարկուտ ,
և հուր յերկիր նց բորբոքեցաւ :

Եւհար զայգիս և զթզենիս նց , և
փշրեաց զամ ծառս սահմանաց նց :

Լսաց և եկն մարախ , և խառնիճ՝ զի
ոչ գոյր նոցա Թիւ :

Եկեր զամ խոտ երկրի նց , և սպա
ռեաց զամ պտուղ անդոյ նց :

Եւհար զամ անդրանիկս եգիպտաց
ւոց , զսկիզբն ամ վաստակոց նց :

Եւհան զնս ոսկւով և արծաթով , և
ոչ գոյր յազգի նց հիւանդ :

Ուրախ եղև եգիպտոս ընդ ելանել
նց , զի անկաւ աստն ՚ի վր նց :

Սիռեաց ամպ հովանի առնել նց ՚ի տը
նէ , և հրով լոյս տայր նց ՚ի գիշերի :

Խնդրեցին և եկն լորամարդի , և հա
ցիւ երկրից լցոյց զնս :

Եւ հար զվէ մն և բղխեցին ջուրք, և
 գնացին գետք ընդ անջրդի:
 Յիշեաց զքան իւր սբ, որ ընդ աբ
 րահամու ծառայի իւրոյ:
 Եւ հան զժողովուրդ իւր ցնծուք,
 և զընտրեալս իւր ուրախուք:
 Եւ տնց զգաւառս հեթմասաց, ՚ի վաս
 տակս ժողովրդոց ժառ մեզէ ցոյց զնմ
 Օ ի պահեսցեն զվկայաւիս նր, և
 զօրէնս նորա խնդրեսցեն:

Օրհնութիւն Սաղմոսաց Դասիւնի:

ՁԵ

ոստովան եղերուք մն՝ զի
 քաղցր է, զի յաւիտեան է
 ողորմութի նորա:

Ո՛խտեսցի զզրուիս մն, լսելի ա
 րացի զամ օրհնուիս նորա:
 Եւ բանի ոյք պահեն զիրաւունս, և
 առնեն զարդարութի յամ ժամ:
 Յիշեա՛ զմեզ սր ընդ հաճոյս ժո
 ղովրդեան քոյ, և այց արա մեզ ՚ի
 փրկուէ քում:

Տեսցուք մեք զքաղցրուի ընտրելոց
քոց, ուրախ եղիցուք մեք յուրախու
թի ազգի քո, և գովիցուք մեք ՚ի ժա
ռանգուէ քում: Մեղաք մեք ընդ
հարսն մեր, անօրինեցաք և յանցեաք:
Հարքն մեր յեղիպտոս ոչ իմացան
զսքանչելիս քո, և ոչ լիշեցին զքա
ղում ողորմուիս քո:

Բարկացուցին զքեզ յանցաներն իւր
եանց ընդ ծով կարմիր, փրկեաց ըզ
նս վասն անուան իւրոյ՝ զի ծանի
ցեն զզօրութիս նորա:

Սաստեաց ՚ի ծով կարմիր և ցամաքե
ցաւ, առաջնորդեաց նոցա ընդ ան
դունդս ույ ընդ անապատս:

Աեցոյց զնս ՚ի ձեռաց ատելեց նց, և
փրկեց զնս ՚ի ձեռաց թշնամեաց նց:

Սաժկեաց ծով զնեղիչս նց, և մի
ի նոցանէ ոչ ապրեցաւ:

Հաւատացին բանի նր, և օրհնեցին
զօրհնութիս նր: Ա աղվաղեցին և մո
ռացան զգործս նր, և ոչ անսացին
խորհրդոց նց:

Զանկացան զցանկուի յանապատի, և
փորձեցին զամ յանջրդի: Լատ նց
շինդրուճա նց, առաքեաց զլիուի
յանձինս նց: Բարկացուցին զմով
սէս ՚ի բանակի, և զահարոն սբ տն:
Բացաւ երկիր և եկուլ զդադան, և
ծածկեաց զբանակն զաբիրոնի:
Հուր վառեցաւ ՚ի ժողովս նց, և
բոց մաշեաց զմեղաւորս:

Լրարին զորթ ՚ի քորեբ՝ և երկիրդա
զին պատկերի, և փոխեցին զփառս իւ
րեանց ՚ի նմանուի որթ աւ խտտակերի:
Ստացան զամ կենարարն իւրեանց,
որ արար զմեծամեծս յեգիպտոս, և
զսքանչելիս իւր յերկիր քամայ, և
զահ իւր ՚ի վճ կարմիր ծովաւն:

Լսաց սատակել զնս, եթէ ոչ մովսէս
ընտրեալն կայր առաջի նորա:

Ղարձաւ առ տր և անցոյց զբարկուի
նորա, զի մի սատակեացին նոքա:

Լնարդեցին զերկիրն ցանկալի, և
ոչ հաւատացին բանի նորա:

Տրանջեցին ՚ի բանակս իւրեանց, և
ոչ լուան ձայնի տն:

Համբարձ դձեռն իւր ՚ի վերայ նց,
հարկանել զնոսա յանասրատի:

Յրոճեացի զաւակնց ը հեթանոսս,
դրոճեացի զաւակնց ը նոգ զաւառս:

Վղճեցան ն.քա ՚ի բէլիեգուլը, զի
կերին զզոհեալ և զմեռելոտի:

Բարկացուցին զնա ՚ի գործս իւրենց
և յաճախեաց ՚ի վճ նց բեկուսն:

Մ. պա եկաց ՚ի մէջ փեռնէ հէս, քահեաց
և արդե ըս մահ. համարեցաւ նմա յար

դարուի ազդէ յազգ մինչև յաւիտեն
Բարկացուցին զնա ՚ի վճ ջուրցն հա

կառակուէ. չարչարեցաւ մովէս վն
նց զի դառնացուցին զհոգի նր:

Հրամայէց շրթամբք իւր ուլք, և ոչ
սատակեցին զազդն զոր ասաց նց նր:

Խառնակեցն ը հեթանոսս, և ուսան
զգործսնց. ծառայեցին կողոցնց. և

եղև նց ՚ի գայթակղութի: Սոհեցին
զուստերս և զդաստերս իւրեանց դի

ւաց, և հեղին զարիւն ամբիծ:
Մ. րիւն ուստերաց և դաստերաց իւր

եանց, որ զոհեցին կողոցն. քանանու.
256

Ե աղախեցաւ Երկիր յարեւել նց, և
պղծեցաւ ՚ի գործ ոց նց, զի պոռւն
կեցան ՚ի գնացս իւրեանց:

Բարկացաւ սրտմտութիւնն ՚ի վերայ
Ժողովրդեան իւրոյ, և գարշեցոյց
զժառանգութի իւր յոյժ:

Մատնեց զնս ՚ի ձեռս հեթանոսաց,
տիրեցին նց ատօ լիք իւրեանց և թշնա
միք իւրեանց նեղեցին զնս, և խոնարհ
եղին ՚ի ներքոյ ձեռաց նց: Բազում
անգամ փրկեաց զնս, և նոցա դառնա
ցուցին զնա ՚ի խորհուրդս իւրեանց,
և կորացան յանօրէնութե իւրեանց:
Հայեցաւ տր ՚ի նեղութիս նց, ՚ի լսել
ձայնի աղօթից նոցա:

Յիշեաց զուխտ իւր՝ և զլըցաւ ըստ
բազում սողորմութե իւրում. և ետ զնս
՚ի գթութիս առաջի ամ դերչաց նց:
Փրկեան զմեզ տր ամ մեր, և ժողովեան
զմեզ ՚ի հեթանոսաց:

Կոստավան եղիցուք անուան թում
նայ. և պարծեցաւք յօրհնութիս բո:

Օրհնեալ տր ամ ինչի, յաւիտեանս
յաւիտեանից: Եւ ասացէ ամ Ժողովուրդն,
եղիցի եղիցի:

Լ' շտե՛ Եւզեհեոյ, Լ' բոյն Տրեւորանի :

Եւսոյ . շտե :

Ե

ա ասացի 'ի վերանալ յինէն ա
ւուրց իմոց, Թէ գնացի եւս 'ի
գրուես դժոխոց :

Թողի զամ յետին իմ, և ասացի Թէ
այլ ոչ ևս տեսից զիրկուի տն յերկ
րին կենդանեաց . և ոչ ևս տեսից
զմարդ բնակչօք իւրովք հանդերձ :

Պահասեցայ ես յաղբօտոհմէ իմմէ . այ
սուհեակ Թողի լքի զամ զկէանս իմ :

Եւ գնաց մեկնեցլ յինէն հոգի իմ, ոսյ
զայն որ քակէ զտաղաւոր . և եղէ եւս ոսյ
զոստայն ստտարաց մերձ 'ի հատանիլ :

Յաւուր յայնմիկ մատնեցայ ես յառա
ւօտե ոսյ 'ի ձեռս ա իւ ծու, այնպէս
խորտակեաց մանրէց զոսկերս իմ . զի
յառաւօտե մինչ 'ի գիշեր մատնեցայ :

Ոսյ ծիծառն այնպէս ձգեցի, որպէս
զաղաւնի այնպէս մնչեցի . զի նուա
ղեցան աչք իմ 'ի տեսանելոյ :

Հայեցայ 'ի բարձուես առ տր ամ իմ,
որ փրկեաց զիս . և փարստեցայ զի
նէն պաւս անձին իմոյ :

ՏԻ վս այսորիկ պատմեցաւ քեզ .
շարժուցեր զանձն իմ, դարձուցեր
զհոգի իմ, մխիթարեցայ և կեցի :

Վհա ՚ի խաղաղութի դարձաւ դառնութի
իմ փրկեցեր զանձն իմ, զի մի կորեյց
և ընկեցեր յետոյ զամ զմեզս իմ :

Սի ոչ թէ որք ՚ի դժոխս են, խոս
տովան առնին առ քեզ, և ոչ մե
ռեալք օրհնեացեն զքեզ, և ոչ յա
տացին ՚ի ճշմարտութիս քո ամբեան,
ոյք իջանեն ՚ի դժոխս :

Վալ կենդանիքս օրհնեացուք զքեզ
տրօնայ և ես այսուհետև մանկունս
ծնայց, որք պատմեացեն զարդարու
թիս քո տր փրկուէ իմոյ :

Ես ոչ ևս դադարեցից օրհնել զքեզ
յօրհնութի նոր զամ աւուրս կենաց
իմոց յանդիման տաճարիդ այ :

Փառք հօր և որդի :

Հոյս կենդանուէ, յոյս և ուղտահն փրկուէ
տր յն քն, փրկեա՛ շիտ և փորձածնս՝ շոտս
անջին իմոյ : Մորդտոհր տր :

Ստորոշն և շաղփն, ՚ի ճերջն Սբեկն
պատմեն կանոնին Գացես Ի 77. երեսն :

Պոլ ետեօ և փախեալ , և յօրդանանս
անդրէն դարձաւ :

Սողոմ . 113 . 3 :

ԺԵ

240

ԼԱԵԼ՝ԻՄ
ՃՕ

ՈՍՏՈՎ ԼՆ

Եղերուք տեառն զի
քաղցր է, զի յաւի-
տենէ սղորմուի նր՝

Լսուցեն փրկելք ին, զորս
փրկեց ՚ի ձեռաց Թշնամւոյն

Յամ գաւառաց Ժողովեաց
զնս, յարեւելից և յարեւմտից ՚ի հիւ-
սիսոյ և ՚ի Ժովէ: Մազորեցան նոքա
յանապատի յանջրդի ճանապարհի, և
քաղաք բնակուէ ոչ գտին:

ԺՕ

Քաղ

Քաղցեան և ծարաւեցան, և անձինք
նոցա ՚ի նոսին նուաղեցան :

Լ՛ղաղակեցին առ տր ՚ի նեղուէ իւր
եանց, և ՚ի վշտաց նց փրկեաց զնս :

Լ՛աաջնորդեց նց ՚ի ճնայրհ ուղիղ, զի
երթիցեն ՚ի քաղաք բնակուէ իւրէնց

Խոստովն եղիցին տն ողորմուէց նր,
և սքանչելեաց նր որդիք մարդկան :

Օ ՚ի յագեցոյց զանձինս քաղցելս, և
զանձինս կարօտելս լի արար բարութ :

Ո՛ք նստէին ՚ի խաւարի և ՚ի ստուէրս
մահու, կապեալ էին յաղքատութե

ոսյ յերկաթս : Օ ՚ի դառնացուցին
զբանն այ, և զխորհուրդս բարձրե

լոյն բարկացուցին : Խոնարհ եղեն
՚ի ցաւոց սիրտք նոցա, տկարացան,

և ոչ ոք էր որ օգնէր նց :

Լ՛ղաղակեցին առ տր ՚ի նեղուէ իւր
եանց, ՚ի վշտաց նց եհան զնս :

Փրկեաց զնս ՚ի խաւարէ և ՚ի ստուէ-
րաց մահու, և խղեաց զկապանս նց :

Խոստովն եղիցին տն ողորմուէց նր,
և սքանչելեաց նր որդիք մարդկան :

Օ ՚ի փշրեաց զդրուսս պղծիս, 242

և զնիգս երկամիս խրատկեաց :
(Օգնեաց նց ՚ի ճանապարհի անօրե-
նուէ իւրեանց . զի վս մեղաց իւր-
եանց խոնարհ եղեն յոյժ :

Յամ կերակրոց գարշէին սիրող նց՝
մերձեցան մինչև ՚ի դրունս մհու :
Լղաղակեցին առ տր ՚ի նեղուէ իւր-
եանց , ՚ի վշտաց նց ապրեցուց զնս :
Լապրեաց զբան իւր և բժշկեց զնս ,
և փրկեց զնս յապականուէ իւրեանց :
Խոստովնեղիցն տն ողորմուէց նր ,
և սքանչելեաց նր որդիք մարդկան :
Մտուացեն նմա պատարագ օրհնուէ ,
և պատմեացն զգործս նր ցնծութի :
Ոյք իջանէին ՚ի ծով նաւուք , և
առնէին զգործս ՚ի ջուրս բաշումս :
Նոսա տեսին գործս տն , և զքան
չելիս նորա ՚ի խորս անդնդոց :
Լաց և յարեաւ հողմ և մրրիկ , և
բարձրացան ալիք նր : Աջանէին յեր-
կինս և իջանէին յանդուդա , և ան
ձիւք նց յանձինս իւրեանց մաշկ ցան :
Խոսէցան սասանեցան ույ արբէլք ,
և ամ իմաստուի նց ընկաւ : 243

Լ՝ զս զակեցին առ տր ՚ի նեղուէ իւր
 եանց, ՚ի վշտաց նց կեցոյց զնս :
 Դարձոյց զմրրիկն յօդս՝ և դադարե
 ցան ալիք նր. ուրս ի եղեն զի դադա
 րեցան, և առաջնորդեաց նց ՚ի նաւա
 հանգիստ կամաց իւրեանց : Առստո
 վան եղիցին տն ողորմուէց նր, և
 սքանչելեաց նր որդիք մարդկան :
 Բարձր արասցեն զնա ՚ի ժողովս ժողո
 վրդոց, և յաթոռս ծերոց օրհնեացեն
 զնա : Ս ՚ի դարձոյց զգետն ՚ի ցումք, և
 զշնացս ջուրց յերկիր ծարաւուտ :
 Լ՝ բար զերկիրն պողաբեր յաղտաղ
 տուկս, վս չարուէ բնակչաց նց :
 Լ՝ բար զանապատն ՚ի ճահիճս ջուրց, և
 զերկիրն ծարաւուտ ՚ի գնացս ջուրց :
 Բնակեցոյց ՚ի նմա քաղցեալս, և շի
 նեցին քաղաք բնակուէ իւրեանց :
 Վ արեցին արտս և տնկեցին այգիս, և
 արարին պտուղ արմտեաց իւրեանց :
 ( ) ՚ի նեաց զնս և բազմացան յոյժ,
 և անասուէք նց ոչ նուաղեցան :
 Կ, ուաղեցան նորա և չարչարեցան, ՚ի
 նեղուէ չարեաց և ՚ի վշտաց :

Եւն անարդուի ՚ի վն իշխանացնոյ,
մուտրեցոյց զնս յանապատի և ոչ ՚ի
ճանապարհի:

()գնեաց անանկին յողջատուէ, և
առաջնորդեաց ուն խաշին ալբի ուն,
Տեսցեն ուղիղք և ուրախեղիցին,
և ամ անօրէն խցցէ զգերան իւր:
Վէ իմաստուն որ պահեսցէ զայս,
և ՚ի միտ առցէ զողորմութիս անս:

Օրհնէ Կաշտոյ Դուրի:

ՃԼ

ատրաստ է սիրտ իմ ամ, պատ
բաստ է սիրտ իմ օրհնել և
սաղմսա ասել քեզ փառօք
իմովք:

Սարթիք փառք իմ, զարթիք սաղ
մասիւք և օրհնուք, և ես զարթեյց
առաւօտուց:

Խոստովն է զէցքեզ ՚ի ժողովուրդս
տոյ, և սաղմսա ասացից քեզ յաղինս:
Սեժեղև մինչև յերկինս օղորմութի
քո, մինչև յամպս ճշմարտութի քո:

Իյօսեցան զիննն լեզուաւ նե նգաւ ո
րաւ . և բանիւ ատելուէ պաշար՝ ցին

զիս : Մարտեան ընդ իս ՚ի տալապար
տուց , փոխանակ սիրոյ իմոյ մատնէ
ին զիս , այլ էս յաղօթս կայի :

Նատուցին ինձ չար փոխանակ լբար
ւոյ , ատելուի փոխանակ սիրոյ իմոյ :

Կացո՛ ՚ի վր նր մեղաւոր , սատանայ
կացցէ ընդաջմէ նորա :

՚ի դատատանէ իւրմէ ելցէ դատապր
տել . և աղօթք նր ՚ի մեղս դարձցին :

Եղիցին աւուրք նր նուազք , և զայ
ցելուի նր , զայն այլ տարցէ :

Եղիցին որդիք նր որք և կին նր այ
րի . սահեացին փոփոխեացին , որդիք
նր մուրոզք եղիցին և ելցեն ՚ի բլ
նակուծէ իւրեանց :

Քննեացէ փոխատու զամ ինչս նր , և
յափշտակեացեն օտարք զվաստակս նր

Մի՛ գտցի օգնական նմա , և մի՛ ոք
ողորմեսցի ՚ի վր որբոց նորա :

Եղիցին որդիք նր ՚ի սատակումն , և
յազգէ ջնջեսցի անուն նորա :

Յիշեսցին մեղք հօր նր առաջի տն .

և մեղք մօր նր մի ջնջեցին, և ե-
ղիցին առաջի տն յամ ժամ:

Սատակեցի յերկրէ յիշակ նր. փոխա-
նակ զի ոչ յիշեց առնել զողորմուի:
Հալածեաց զայր աղքատ և զտնանկ,
սպանանել զայն որ խոնարհ է սրտիւ:

Սիրեց զանէծս՝ և ելցէ նմա. ոչ կամե-
ցաւ զօրհնուի, հեռի եղիցի ՚ի նմանէ:

(1) գեցաւ զանէծս ույ հանդերձ,
մտցէ ույ ջուր ՚ի փոր նր, և ույ ձէթ
ընդ սակերս նորա:

Եղիցի նմա ույ հանդերձ զի ագանի,
ույ գօտի՝ որ ամի հանապաղ ընդ մէջ:

1.10 գործ է այնոցիկ, ոյք չարախօս
կային զինէն առ տր, և ոյք խօսեին
չար զանձնէ իմմէ: 1.11 գու տր տր՝
արա՛ ընդիս ըստ անուան քում, զի
քաղցրէ ողորմուի քո, և փրկեա՛ զիս.

զի աղքատ և տնանկ եմ ես: Սիրտ
իմ խռովեցաւ ՚ի փորի իմում, և ես
ույ ստուներ ՚ի խուսափիլ իմում պա-
կասեցայ, և թօթափեցայ ույ մարախ:

Օուսկք իմ տկարացան ՚ի պահոց, և
մարմին իմ այլազուսեցաւ յիւղոյ:

Բնդ քեզ է սկիզբն աւուր գորուէ .
 Ի վայելչուի նբց քոց յարգանդէ յա
 ռաջ քան զարուսեակ ծնայ զքեզ .
 Երդ ո՛ւաւ տր և ո՛չ և ս զղջասցի , թէ
 գու է ս քահանայ յւտն ըստ կարգին .
 մելքիսեդեկի , և տր ը աջմէ քուամէ
 Խորտակեացէ յաւուր բարկուէ ըզ
 թագաւորս . դատէ զհեթանոսս և բա
 զում առնէ զհարու՛ածս , և խորտա
 կեացէ զգլուխս բազմաց յերկրի :
 Օ ուղիսս Ի ճանապրհի արբուսցէ . վս
 ախորիկ և բարձր արասցէ զգլուխս .

Լ՛ԵՆՒՒ՝ Ա՛Խ

ստուվնեղէց քեզ տր բոլորով
 սրտի՛ւ իմով , Ի խորհուրդս ուղ
 զոց Ի ժողովուրդս . մեծ են գործք
 տն , և քննեալ են յամի կամք նր :
 Խոստովանութի և վայելչութի են
 գործք նր , արդարու ի նր մնայ յա
 լիտեանս յաւիտենից :

Յիշատակ արար սքանչելեաց իւրոց .
 ողորմած գթած է տր , կերակուր
 տայ երկիւղածաց իւրոց : 250 Յե

Յիշեաց յաւիտենից զուխտ իւր,
դժուրութի գործոց իւրոց պատուի-
րեաց Ժողովրդեան իւրում:

Տալ նց դժառանգութի հեթանոսաց,
գործք ձեռաց նր արդարութի և իրա-
ւունք են: Հաւատարիմ են յամի
պատուիրանք նր, հաստատեալ են յա-
ւիտեանս յաւիտենից, արարեալ են
ճշմարտութի և ուղղութի:

Փրկութի առաքեց տր Ժողովրդէն իւ-
րում. պատուիրեց յաւանից զուխտ
իւր, սբ և ահեղ է անուն նորա:

Ակիզբն զգօնուէ երկիւղ տն, իմաս-
տութի բարի ամենեցուն ոյք առնէն
զնա, և օրհնութի նր մնայ յաւիտենս
յաւիտենից:

Լ՛ւնէլա-իւ. ՚ի շն ապաշխարուէ, անգեոյ
և շտաբիոյ: Ա՛միւ:

Լքանեալ է այր՝ որ երկնցի ՚ի տնէ,
զպատուիրանս նր նա կամի յոյժ:
Հզօր եղիցի յերկրի զաւակ նր, և
յազդ ուղղաց օրհնեացի:

Փառք և մեծութի են ՚ի տան նր, ար-
դարութի նր մնայ յաւանս յաւիտենից

Օ ագեաց ՚ի խաւարի լոյս ուղղաց,
ողորմած գլծած և արդար է տր:
Բազոր այր սղորմի և տայ փոխ, յօրի
նէ զքան իւր ՚ի դատատանի, զեյա
ւիտեան նա մի տասանեացի:

Յիշատակ յաւտնից եղիցի արդարն,
՚ի համբաւէ չարէ նա մի երկիցէ:

Պատրաստ է սիրտ նր յուսալ առ ան:
Հաստատել է սիրտ նր և նա մի երկի
ցէ, մինչև տեսցէ ՚ի թշնամիս իւր:

Սիռեաց և ետ աղքատաց, արդարու ի
նր մնայ յաւիտեանս յաւիտե ից և
եղջիւր նր բարձր եղիցի փառօք:

Մեղաւորն տեսցէ և բարկասցի, զս
տամուռնս իւր կրճտեսցէ և հալեսցի,
և ցանկուի մեղաւորաց կորիցէ:

Լ՛ԵՆՒՒՄ: Ա՛ԺԻ

Օրհնէցէք մանկուիք զտր, և օրհ
նէցէք զանուռն տեառն:

Եղիցի անուռն ան օրհնեալ, յայտ
հետէ մինչև յաւիտեան:

Յարեւելից մինչև ՚ի մուտս արեւու,
օրհնեալ է անուռն տն:

Բարձր է ՚ի վր ամ աղղաց տր, և
յեբկինս են փառք նր: 252 Ա՛Ղ

Ո՛վ է սոյ տը ան մեր ՚ի բարձունս
բնակեալ, և զխոնարհս տեսանէ յեր
կինս և յերկրի:

Յարուցանէ զաղքատս յերկրէ, և
բարձր առնէ զտառապէրս յաղբեաց:
Նստուցանէ զնս ի շխանս, ընդ իշ-
խանս ժողովրդեան իւրոյ: Քնակե-
ցուցանէ զամուլն ՚ի տան ուրախա
միտ, ուն մայր որդեւ վք բերկրեալ:
Լ՛եւ-տ: Ն՛Ե

Յեւանէ ըն ին լի յեգիպտոսէ. տանն
յակորայ ՚ի ժողովրդեանէ այլս զգէց:
Եւ ի հրէաստան սրբուի նորա, և
խորայէլ ի շխանուի նորա:
Օ՛վ է տես և փախեալ, և յորդա-
նան անդրէն դարձաւ:

Լերինք ցնծացեն սոյ խոյք, և բը
լուրք սոյ գառինք մաքեաց:

Օ ՚ի է բեզ ծով զս տեսեր և փա-
խեար, կամ գու յորդանան զի դարձար
անդրէն: Լերինք ցնծացէք սոյ խոյք,
և բլուրք սոյ գառինք մաքեաց:

Յերեսաց տն սասանեցաւ երկիր.
յերեսաց սոյ յակորայ: 253 Ո

Ա դարձոյց զվ մն ՚ի վտակս ջուրց,
և զապառածն յաղբերակուանս:

Մ ՚ի մեզ ար մի մեզ այլ անունքով
տակը զվտակս, վն ողորմութե և ճշմար
տութե քո: Մ ՚ի երբէք ասասցեն ՚ի
հեթանոսս, թէ ուր է ան նց:

Լ ՚ի մեր յերկինս և յերկրի, զան
զոր ինչ կամեցաւ և արար:

Կ ուրք հեթանոսաց ոսկի և արծաթ են
ձեռագործ են որդւոց մարդկան:
Բերան ունին՝ և ոչ խօսին, աչառ
նին՝ և ոչ անասներն:

Լ կանչս ունին՝ և ոչ լսեն, ունչս
ունին և ոչ հոտոտեն: Չեռս ունին՝
և ոչ շոշափեն, օտս ունին՝ և ոչ գնան:
և ոչ գոյ բարբառ ՚ի կոկորդս նց:

Վ ման նց եղիցին ոյք արարին զնս
անքն ոյք յուսացեալ են ՚ի նս:

Տ ուն իտայէ լի յուսացաւ ՚ի ար, օգ
նական և ընդունող է նոցա:

Տ ուն ահարունի յուսացաւ ՚ի ար, օգ
նական և ընկերող է նոցա:

Լ րիկուղածք ան յուսացան ՚ի ար, օգ
նական և փրկիչ է նց:

Յիշեաց զմեզ տր և օրհնեաց զմեզ .
օրհնեաց տր զտուհնն իհի . օրհնեց
տէր զտուհնն ահարօնի :

Օրհնեաց տր զերկիւղ ծս իւր , ըզ
փոքրկուհնս և զմեծամեծս :

Յաւելցէ 'ի ձեզ տր , 'ի ձեզ և յոր
դիս ձեր : Օրհնեալ էք դուք 'ի
տնէ , որ արար զերկինս և զերկիր :
Երկիրք երկնից տն են , և զերկիրս
ետ ուղւոց մարդկան :

Ոչ թէ մեռելք օրհնեսցեն զքեզ տր ,
և ոչ տաքն՝ ոյք իջանեն 'ի դժոխս :

Լև կենդանիքս օրհնեսցուք զքեզ
տր՝ յայսմ հետէ մինչև յաւիտեան :

Լևեւ-ի . ճԺ . Դ

Իրեցի զի լուսիցէ տր զձայն
աղօթից իմոց . զիխոնարհե
ցոյց զուհնն իւր առ իս , և ես
յաւուրս իմ կարդացի առ

նա : Շրջեցան զինև երկուք մա
հու . և շեշտք դժոխոց գտին զիս :

Օհեղուի և զանձկուի գտի , 255

և զանունն տնն կարդացի :

Ո՛ տր փրկեա՛ զանձն իմ . ողորմած ամ
մեր ողորմի և պահէ զտղայս տր :
Ես խոնարհ եղէ և տր կեցոյց զիս ,
դա՛րձ անձն իմ 'ի հանգիստ քո , զի
տր օգնեաց քեզ :

Փրկեաց զանձն իմ 'ի մահաւանէ , զաչս
իմ յարտաւանց , և զոտս իմ 'ի գայ-
թակղուէ , հաճոյ եղէց առաջի տնն
յերկրին կենդանեաց :

Լ՛ՅԸ-Ի՞՞՞ ՆՃԻՆ

Կաւտոսցի զոր և խօսեցայ , և ես
խոնարհ եղէ յոյժ :

Ես ասացի 'ի զարմանալ իմում , թէ
ամ մարդ սուտ է :

Օ ինչ տաց տրիտուր տնն , ընդ ամի
զոր և ետ ինձ :

Օ բաժակ փրկուէ ընկալայց , և զա
նունն տնն կարդացից :

Օ աղօթս իմ տնն տօց՝ առաջի ամ
ժողովրդեան նորա :

Պատուական է առաջի տնն մահ սբց
իւրոց . ո՛ տր ես ծառայ քո եմ , ծա-
ռայ և որդի աղախնոյ քո :

Հատե՛ր զկապանս իմ, քեզ մատուցից
պատարագ օրհնուէ, և զանուն ան
կարգ-ազից: Օ յղօթս իմ ան տայ ա-
ռաջի ան՝ ժողովուրդեան նր, 'ի զա-
ւիթս տան ան, և 'ի մէջ քո եղէմ:

Լ՛ԵՆՒՒՄ: Ա՛ՎԻ, Օ

Օրհնեցէք զտր ան ազիւք: գովե-
ցէք զնա ան՝ ժողովուրդք:

Օ օրասցի սգոբմուի նր 'ի վր մեր:
և ճշմարտուի ան մնասցէ յաւիտեն:

Լ՛ԵՆՒՒՄ: Ա՛ՎԻ,

Խոստովան եղերուք ան զի բարի է,
զի յաւիտեան է սղորմուի նր:

Լ՛սասցէ տուն իսրայելի՛ զի յաւ՛:

Լ՛սասցէ տուն ահարօնի, զի յաւ ի՛:

Լ՛սասցեն երկիւղածք ան, զի յա՛:

'Ի նեղուէ իմում ես առ տր կար-
դացի, և լուաւ ինձ յանգորր:

Տր է իմ օգնական և ես ոչ երկէցց,
զի՞ արասցէ ինձ մարդ:

Տեր է իմ օգնական, և ես տեսից 'ի
Թշնամիս իմ:

Բարի է յուսալ 'ի տր՝ քան յուսալ
ՎԻ,

ի մարդիկ , բարի է յուսալ ՚ի տեր
քան յուսալ իշխանս :

Լ մենայն ազնիւք շրջեցան զինև , և
անուամբ տն յաղթեցի նց :

Ե շրջելով շրջեցան զինև , և պաշա-
րեցին զիս ՚ի միասին , և անուամբ
տն վանեցի զնոսա : Ե ուրջ եղեն
զինև ույ մեղուք , վառեցան բորբո-
քեցան ույ փուշք ՚ի հուր , և ան-
ուամբ տն մերժեցի զնոսա :

Ի մերժելն դրդուեցայ , և եղե-
մերձ ՚ի գլորիլ . և տր ընկալաւ զիս :

Օ օրու թի իմ և օգնուի իմ տր , և
եղև ինձ ՚ի փրկուի : Զայն ցնժուե-
փրկուեմ ՚ի յարկս արդարոց :

Լ ջ տն արար զօրուի , աջ տն բարձր
արար զիս , և աջ տն արար զօրուի :

Ոչ մեռայց , այլ կեցից՝ և պատմե-
ցից զգործս տն :

Խրատելով խրատեաց զիս տր , և ՚ի
մահ ոչ մատնեաց : Բացէք ինձ ըր
դրունս արդարուե , զի մտից ընդ
այն , և խոստովան եղեց տն : 255

Լա դուռն տնէ, և արդարք մտա
նեն ընդ սաւ.

Խոստովան եղէց քեզ տր, զի լուար
խնձ, և եղեր ինձ ՚ի փրկութի:

Սէմն զոր անարդեցին շինողքն,
նա եղև գլուխ անկեան:

Ի տնէ եղև այս, և է սքանչելի ա
ռաջի աջաց մերոց:

Լրար է զոր արար տր, եկայք ցրն
ծասցուք և ուրախ եղևցուք ՚ի սմա:

Ս տր փրկեան, ու տր առաջնորդեան,
օրհնեալ որ գալոց ես յանուն տն,
և օրհնեցաք զքեզ ՚ի տանէ տն:

Տր անձ մեր երևեցաւ մեզ, արա
րէք տօնա ուրախուե կանխաւ, մին
չև յանկիւնու սեղանոյ:

Լ՛՛՛ իմ ես դու և խոստովան ե
ղէց քեզ, անձ իմ ես դու և բարձր
արարից զքեզ:

Խոստովան եղէց քեզ տր՝ զի լուար
խնձ, և եղեր ինձ ՚ի փրկութի:

Խոստովան եղերուք տն, զի բարի է,
զի յաւիտեան է ողորմութի նր: 259

ԸՆԵՆ-ԻՍ: ԱՍՏ

Երանեալ են ամբիժք 'ի ճանապարհի, և ոյք գնան յօրէնս տն Երանի ոյք քնեն զվկայուիս նր. բոլորով սրաի՛ն իւրեանց խնդրեսցեն զնա:

Ոչ թէ ոյք գործեն զանօրէնուի, 'ի ճանապարհս նորա գնասցեն:

Դու պատուիբեցեր զպատուիբանս քո՛ 'ի պահել ինձ յոյժ:

Երանի թէ յաջողէլ էին ինձ ճնալիքիմ, 'ի պահել ինձ զարդարուիս քո:

Յայնժամ ես ոչ ամաչեի 'ի զգուշանալ ինձ 'ի պատուիբանս քո:

Խոստովան եղէց քեզ տր յուղղուի սրաի իմոյ. ում ուսայց զիրաւունս արդարութեան քո:

Օ իրաւունս քո պահեցի, մի թողուր զիս մինչ իսպառ:

Ի՛նչ ուղղեսցի երիտասարդ զճանապարհս իւր, այլ 'ի պահել զբանս քո:

Բոլորով սրաի՛ն իմով խնդրեցի ըզքեզ. մի մերժեր զիս

Ի պատուհիրանաց քոց :

Ի սրտի իմում Թագուցի զբանս քո,
ոպ զի մի՛ մեղայց քեզ :

Օրհնեալ ես դու տր, ուսո՛ ինձ զար
դարութիւնս քո :

Երթամքք իմովք պատմեցից զամ
իրաւունս բերանոյ քո :

Ի ճանապարհս վերջուէց քոց զու՛ար
ձացայ, ոպ յամ ՚ի մեծութե՛ :

Ի պատուհիրանս քո հոգացայ, և ըզ
գուշացայ ՚ի ճանապարհս քո :

Օ իրաւունս քո խօսեցայ, և ոչ մո
ռացայ զբանս քո :

Հատո՛ ծառայի քում, զի կեցից և
պահեցից զբանս քո :

Օ արթ ո՛ զոչս իմ, և նայեցայց ՚ի ըս
քանչե՛ լիս օրինաց քոց :

Մանդուխտ
եմ ես յերկրի, մի՛ Թագուցաներ յի
նէն զպատուհիրանս քո :

Փափագէց
անձն իմ, ՚ի ցանկալ ինձ իրաւունս
քո յամ քամ : Սաստեցեր ամբար
տաւանից անի՛ծ եալոյք խոտորեցան

Ի պատուհիրանաց քոց : Ի բաց արա
յի՛ էն զնախատինս և զարհա

Համարհանս, զի վկայուիս և խրնդ
րեցի: Բանգինստան իշխանք և չա
րախօսէին զինէն: այլ ծառայ քո
խորհէր յերաւուսնս քո:

Օ ի վկայուիք քո խօսք իմ էին, և
խորհուրդք իմ յարդարուի քո:

Մերձեցաւ անձն իմ ՚ի հող տր կե
ցո՛ զիս ըստ բանի քում: Օ ճանա
պարհս իմ պատմեցի քեզ՝ և լուար
ինձ: ուսո՛ ինձ զարդարուիս քո:

Ի ճանապարհս արդարուեց քոց իմառ
տուն արագիս, և քննեցից զսքնչե լիս
քո: Տքնեցաւ անձն իմ առ ՚ի ճանձրա
նալ: հաստատեա՛ զիս ՚ի բանս քո:

Օ ճանապարհս մեղաց ՚ի բաց արա՛
յինէն, և յօրէնս քո ողորմեա՛ ինձ:

Օ ճանապարհս ճշմարտուէ քո ընտրե
ցի, և զերաւուսնս քո ես ոչ մոռացայ:

Մերձեցայ ես ՚ի վկայուիս քո, տր
մի յամօթ առնէր զիս: Ի ճանա
պարհս պատուէրանաց քոց ընթա
ցայ, զի անդորր արարէր սրտի իմոյ:

Օրէնսդէտ արա զիս տր ՚ի ճանապարհս
երաւանց քոց, և խնդրեցից զնա 262

յամ ժամ: Իմաստունն արա զիս, և
բնեցից զօրէնս քո, և պահեցից
զնա բոլորով սրտիւ իմով:

Լ'ուճնորդեան ինձ ՚ի շաւիղս պատուի
րանաց քոց, զի ընդ նմ հաճեցայ:
Խնարհեցո՛ զսիրտ իմ ՚ի վնասուիս
քո, և մի յագահուծիւնս:

Դարձո՛ զաչս իմ, զի մի տեսից զնան
րուի, ՚ի ճանապարհս քո կեցո՛ զիս:
Հաստատեան ծառայի քում՝ զբան
քո յերկիւղ քո:

Հան յինէն զնախատինս զոր և կարծե
ցի. զի դատաստանք քո քաղցր են:

Լ'հա՛ ցանկացայ պատուի րանաց քոց,
յարդարուէ քում կեցո՛ զիս:

Լ'կեսցէ ՚ի վր իմ ողորմուի քո ար,
և փրկուի քո ըստ բանի քում:

Տաց պատասխանի ոյք նախատեն զիս
բանիւք, զի ես ՚ի բանս քո յուսացայ:

Մի՛ ՚ի բացեայ առներ ՚ի բերանոյ
իմմէ զբան ճշմարտուէ մինչև յոյժ:
զի յիրաւունս քո յուսացայ:

Պահեցի զօրէնս քո յամ ժամ, յաւի
տեան և յաւիտենս յաւիտենից: 263

Գնայի ես յանդորրու , զի զպատ-
ուհի րանս քո խնդրեցի :

Խյօսեի զվկայուհիս քո առաջի Թա-
գաւորաց , և ոչ ամաչէի : Խորհէի
'ի պատուհի րանս քո զոր սիրեցի :

Համբարձի զձեռս իմ'ի պատուհի րանս
քո զոր սիրեցի , և խորհէի յարդա-
քուէ քում : Յիշեա՛ զբան ծառայի
քո՛ յոր և յուսացուցեր զիս :

Սա մխիթարեցէ զիս 'ի խոնարհուէ
իմսւմ . զի բան քո կեցոյց զիս :

Լ'մբարտաւանք անիրաւեցան յիս
յոյժ , այլ յօրինաց քոց ես ոչ խո-
տորեցայ : Յիշեցի զերաւուենս քո
յաւիտենից տը , և մխիթարեցայ :

Տրամուի կաշաւ զիս . 'ի մեղաւորաց
և ոյք թողին զօրէնս քո :

Գովելի են ինձ իրաւունք քո , 'ի
տեղւոջ պանդխտու թե իմոյ :

Յիշեցի 'ի գիշերի զանուէն քո տը ,
և պահեցի զօրէնս քո :

Սա եղև ինձ ճանապարհ 'ի կեանս ,
զի զարդարուիս քո խնդրեցի :

ԼՆԵԼ-Ի՞՞

Բաժինն իմ ես դու ար, ասացի
պահել ինձ զօրենա քո:

ԼՂաչեցի զերեսս քո բոլորով սրտի՛ն
իմով, ողորմեա՛ ինձ ըստ բանի քու՛մ:
Խորհեցայ ՚ի ճանապարհս իմ, և դար
ձուցի զոտս իմ ՚ի վկայուիս քո:

Պատրաստեցայ և ո՛չ խռովեցայ ՝ զի
պահեցի զպատու՛իրանս քո:

Տոռու՛նք մեզոց սրտեցան զինն, այլ
զօրենա քո ես ո՛չ մոռացայ: Ի՞նչ մէջ
գիշերի յսու՛նէի խռատովան լինիլ առ
քեզ, վն՛ իրաւանց և արդարու՛ե քո:

Հաղորդէի ես ամէրկիւղածաց քոց,
որոց պահել էին զպատու՛իրանս քո:

Ողորմու՛ք ան լի եղև երկիր, զար-
դարուիս քո ուսո՛ ինձ:

Բաղցրու՛ծի արարեր ընդ ծառայի
քու՛մ ար, ըստ բանի քու՛մ:

Օ՛քաղցրու՛ծի զխրատ և զգիտու՛ի
ուսո՛ ինձ, զի ՚ի պատու՛իրանս քո ես

հաւատացի:

Մինչև խոնարհել էի ես մեղայ, վն՛

այսորիկ զբանս քո պահեցի յոյժ :
Բաղցրես գուտը , և քաղցրութիւն
քով ուսն ինձ զարդարուիս քո :
Բազմացան յիս անիրաւութիք ամբար
տաւանից , այլես՝ բոլորով սրտիւ
իմով քննեցի զպատուիրանս քո :
Մսծան ուն կստն սիրտք նց , այլես
զօրէնս քո խօսեցայ : Բարի է ինձ
զի խոնարհ արարեր զիս , ուն ուսայց
զարդարուիս քո : Բարի են ինձ օ-
րէնք բերանոյ քո : քան զհազարս ոսկ
ւոյ և սրծաթոյ : Չեռք քո արարին
և ստեղծին զիս իմաստուն արա զիս
և ուսայց զպատուիրանս քո : Արհիւ
զածք քո տեսցեն զիս և ուրախ եղի-
ցին , զիես ՚ի բանս քո յուսացայ :
Նաանէյ տը զի արդարութեն գատաս
տանք քո յիրաւի խոնարհեցուցեր զիս
Աշկիցի ողորմութի քո ՚ի մխիթարել
զիս : ըստ բանի քում , զծառայս քո :
Աշկեսցեն յիս գթութիք քո և կեցից ,
զի օրէնք քո խօսք իմ էին :
Ամաչեսցեն ամբարտաւանք ուրք ՚ի տա
րապարտուց անիրաւեցան յիս , այլես
հազացայ ՚ի պատուիրանս քո : 266

Խրատեցեն զիս երկիւղածք քո, և
ոյք ճանաչեն զվկայուելիս քոս
Եղցի սիրտ իմ ամբիժ յարդարու
Թէ քու՛մ զի մի՛ ամառցեցից։
Կարօտացաւ անձն իմ ՚ի վերկուծիս
քո, զի ես ՚ի բանս քո յուսացայ։
Սպասեցին աչք իմ բանի քու՛մ, ա-
ռացի էրբ մխիթարեցես զիս։
Եղէ ես ուն տիկ ՚ի պարզի, զի զար-
դարուելիս քո ես ոչ մոռացայ։
Քանի՞ ինչ են աւուրք ծառայի քո,
էրբ արացես ինձ իրաւունս ՚ի հաշած-
չաց իմոց։ Պատմեցին ինձ անօրէնք
զխորհուրդս, այլ ոչ ուն զօրէնս քո։
Եւ պատուիրանք քո ճշմարիտ են, ՚ի
նանիք հաշածեցին զիս, օգնեա՛ ինձ։
Փոքր մի նս և կորուսանէ ին զիս յերկ-
րի, այլ ես ոչ Թողի զպատուիրանս քոս
Բոտ ողորմուէ քու՛մ կեցո՛ զիս, և
պահեցից զվկայուելիս բերանայ քո։
Յաւիտեն ար բան քո կայ յերկինս,
աղգէ միջև յաղգէ ճշմարտուելի քո։
Հաստատեցեր զերկիր, կայ և մայ։
Հրամանի քու՛մ մնայ տի՛ւ, զի ամբն
ծառայք քո են։

Եթէ ոչ օրէնք քո խօսք իմ էին ,
կանխաւ եւս արդեօք կորուսեալ էի
ի խոնարհու թէ իմում :

Յաւիտեան ոչ մոռացայց զարդարու
թիս քո , զի նորօք կեցուցեր զիս :
Քո եմ ես և կեցո՞ զիս , զի զարդա
րու թիս քո խնդրեցի : Ինձ սպասե
ցին մեղաւորք ՚ի կորուսանել , զի
զվկայուիս քո ես ՚ի միտ առի :

Յամ կատարածի տեսի զվախճն , յոյժ
անդորր էին ինձ պատուիրա՞ք քո՞
Այ սիրեցի զօրէնս քո , զօրհանա
պազ խօսք իմ էին : Քան զլծչնամիս
իմ իմաստուն արարեր զիս ՚ի պատ
ուիրանս քո , զի յաւիտեն իմ էին :
Քան զամ ուսուցիչս իմ իմաստուն
եղէ . զի վկայուիք քո խօսք իմ էին :
Քան զծերսն իմաստուն եղէ , զի
զպատուիրանս քո քննեցի :

Յամ ճնորհաց չարաց արդելի զոտս
իմ , ույ զի պահեցից զբանս քո :

Յիբաւանց քոց ես ոչ խօտորեցայ ,
զի դու օրէնող էտ արարեր զիս : 268

Ո՞ր զի քաղցր են 'ի քիմս իմ բանք
քո բան զմեզր բերանոյ իմոյ :
'Ի պատու՛իրանաց քոց իմացեալ ա-
տեցի զամ' ճանապարհս չարաց , զի
դու օրէնսդէտ արարեր զիս :
Նրադ են բանք քո օտից իմոց , և
լոյս տան շաւղաց իմոց :
Երդ ո՛ւայ և հաստատեցի , զի պահե-
ցից զամ' իրաւունս արդարուէ քո :
Խոնարհ եղէ մինչև յոյժ , տըր կէցո՛
զիս ըստ բանի քում :
Բնդ կամս բերանոյ իմոյ հաճեաց
տըր , և զիրաւունս քո ուսո՛ ինձ :
Ընձն իմ 'ի ձեռս քո է յամ' ժամ ,
և զօրէնս քո ես ո՛չ մոռացայ :
Երդին ինձ մեղաւորք զօրոգայթ , 'ի
պատու՛իրանաց քոց ես ո՛չ մոլորեցի :
Ետանգեցի զվկայուիս քո յւտն ,
զի ցնծուի է սրտի իմոյ : Խոնարհե-
ցուցի զսիրտ իմ առնել զարդարու-
թիս քո յաւիտեն , զս' հատուցման :
Օ անօրէնս ատեցի , և զօրէնս քո սի-
րեցի : ( ) Գնական և փրկիչ իմ ես
դու , և ես 'ի բանս քո յուսացայ : 269

Իբաց եղերուք յինէն չարք, և բըն
 նեցից զպատուիրանս այ իմոյ: ( )Գ-
 նեւ ինձ ըբանի. քու՛մ և կէցո՛ղիս, և
 մի յամօթ առնէր զիս ՚ի յուսոյ իմմէ:
 ( )Գնեւ ինձ և ապրեցս զիս, և խոր
 հեցայց յերաւուսս քո յամ Ժամ:
 Ընարգեցեր զամսն արք. ապստամբք
 եղեն յարդարուէց քոց: զի անիրա-
 ւուք էին խորհուրդք նոցա:
 Յանցաւորս համարեցայ զամ մեղա-
 ւորս երկրի. վնայսորիկ սիրեցի ըզ
 պատուիրանս քո: Բևեռեա՛ ընդ
 երկիւզ քո զմարմին իմ, զի ՚ի դա-
 տաստանաց քոց երկեայց յոյժ:

Մեկու-ի-ս-ս

րարի իրաւունս և արդարուի,
 մի մատներ զիս ՚ի ձեռս
 նեղաց իմոց:

Ընկա՛ղ զճառայս քո ՚ի բարի, զի մի
 ամբարաւանք զզո՛ւնեցեն զիս:

Սպասեցին աչք իմ փրկուէ քու՛մ
 ար, և բանից արդարուէ քո: 270

Լ՛րա՛ն ը ծնի քում տը ը ողորմուէ
քում, զարդարուիս քո ուսո՛ ինձ :

Օ՛տառայ քո եմ ես իմաստուն արա
ղիս, և ծանեայց զվկայուիս քո :

Ե՛ւմ է պաշտել զտը, խափանեցին
զօրէնս քո :

Ս՛նայտորիկ սիրեցի զպատու՛ իրանս
քո, քան զամ ոսկի և զտպաշիոն :

Մե՛նայն պատու՛ իրո՛ք քո յաջողեցն
ինձ, զի ատեցի ես զճանսրհս չարաց :

Սքանչելի ես վկայուիք քո, վնայտ
րիկ սիրեաց զնոսա անձն իմ :

Յայտնուի բանից քոց լուսաւորէ,
և իմաստուն առնէ զտղայս :

Օ բե
րան իմ բացի և առի զհողի, ՚ի պատ
ու՛ իրանս քո փափագեաց անձն իմ :

Նայեա՛ առիս և ողորմեա՛ ինձ ըտ
իրաւունս սիրողաց անու՛ան քո :

Օ ճնսրհս իմ ուղի զարսա ինձ ը բնի
քում, և մի տիրեացեն ինձ ամ մեղք :

Փրկեա՛ զիս ՚ի զբպարտուէ մարդկան,
և պահեցից զպատու՛ իրանս քո :

Լքեցո՛ զերեսս քո ՚ի ծառայս քո,
և ուսո՛ ինձ զարդարուիս քո :

Այտակբ ջուրց իջին յաչաց իմաց զի
 ոչ պահեցին զօրենս քո: Արդար էս
 դու տր, և ուղիղ են դատաստանք քո
 Պատու իրեցեր զարդարուի վկայու
 թէց քոց, և ճշմարիտ են յոյժ:
 Մաչեաց զիս նախանձ քո, զի մառա
 ցան զբանս քո թշնամիք իմ:
 Բնտրեալ է բան քո յոյժ, և ծառայ
 քո սիրեաց զսա:
 Մանուկ էմ էս և արհամարհեալ,
 և զարդարուիս քո էս ոչ մոռացայ:
 Արդարուի քո՝ արդարուի յաւիտե
 նից, և օրենք քո ճշմարիտ են:
 Եւզուիք և վիշտք գտին զիս, և
 պատու իրանք քո խօսք իմ էին:
 Արդարուք են վկայուիք քո յւան.
 իմաստունն արա և կեցո՞ զիս:
 Կարդացի առ քեզ բոլորով սրտի՛ն
 իմով, լուր ինձ տր զի զարդարուիս
 քո խնդրեցի:
 Ազաղակեցի առ քեզ և փրկեա՞ զիս,
 և պահեցից զվկայութիւնս քո:
 Կանխեցի տարածամու՛ ազաղակեցի,
 և էս ՚ի բանս քո յուսացայ:

Կանխեցին աչք իմ առաւօտու, 'ի
խաւիչ ինձ դրանս քո:

Քոյնի իմուամբ լուր ւոր ըստ ողորմութե
քում, և յերաւունս քո կեցո՞ղիս:

Սերմեցուցին յիս հալած իւր իմ զա
նօրէնութի, զի յօրինաց քոց հեռի
եղէն: Սերմ ես դու ւոր, և ամ
պատուիրանք քո ճշմարիտ են:

Դսկ դրանէ ծանեյ 'ի վկայութեց քոց,
զի յաւիտեան հաստատեցեր զնս:

Տես զխոնարհութի իմ, և փրկեա՞ղիս,
զի զօրէնս քո ես ոչ մտացայ:

Դատեա՞ղ դատաստանս իմ, և փրկեա՞ղ
ղիս, և ըստ բանի քում կեցո՞ղիս:

Հեռի ե 'ի մեղաւորաց փրկութի, զի
զերաւունս քո ոչ պահեցին:

Վժուիք քո բազում են ւոր, և ըստ
իրաւանց քոց կեցո՞ղիս:

Բազում են որք հալած են և նեղեն
ղիս, 'ի վկայութեց քոց ես ոչ խոտորե
ցայ:

Հայեի յանագորոյնս և մաշեի,
զի զպատուիրանս քո ոչ պահեցին:

Տես զի զպատուիրանս քո սիրեցի,
ւոր ողորմութե քով կեցո՞ղիս: 275

ՄԱՃԻՐ

Այիզքն բանից քոց ճշմարտութի է, յա
լտն են ամիրաւունք արդարութե քո:

Իշխանք հալածեցին զիս ՚ի նանիր,
և ՚ի բանից քոց երկեալ սիրտ իմ:

Յնծացայ ես ՚ի բանս քո, ունայն որ
գտանէ աւար բազում:

Օ մեղս ատեցի և անարգեցի, և զօ
րէնս քո սիրեցի:

Եւ թնանգամ յաւուրօք հնեցից զքեզ,
վն իրաւանց և արդարութե քո:

Իսաղաղութի բազում է այնոցիկ ոյք
սիրեն զօրէնս քո, և ոչ գոյ ՚ի նոսա
դայ թակղութիւնս:

Սպասեցի փրկուե քում տր, և ըզ
պատուիրանս քո սիրեցի:

Պահեաց անձն իմ զվկայութիս քո,
և սիրեաց զնոսա յոյժ: Պահեցից
զպատուիրանս՝ և զվկայութիս քո: զի
ամ ճանապարհք իմ առաջի քո են:

Մերձեցին խնդրուածք իմ առաջի
քո տր, ըստ բանի քում իմաստուն
արա զիս: Մտցեն աղօթք իմ առաջի
քո տր, և բանիւ քով փրկեալ զիս:
Ի զխեցեան շրթունք իմ զօրհ 274

նաւիս քո, յորժամ ուսուսցես ինձ
զարդարութիւնս քո:

Խօսեսցի լէզու իմ զբանս քո, զի ամ
պատուիրանք քո արդարութիւնս:

Եղիցի ձեռն քո ՚ի հեցուցանել զիս.
զի զպատուիրանս քո ընտրեցի:

Յանկացայ փրկուէ քու՛մ ար, և օ-
րէնք քո խօսք իմ էինս:

Կէցցէ անձն իմ, օրհնեսցէ զքեզ,
և իրաւունք քո օգնեսցեն ինձ:

Մալորեցայ եւս ուր զոչխար կորուսել,
իսնդրեա՛ զժառայս քո, զի զպատուի-
րանս քո եւս ոչ մոռացայ:

Օրհնու՛ի Եսայեայ՝ Մարգարէի:
Եսայ. Եբ:

Օրհնեսցէք զամ յօրհնուի նոր,
զի իշխանուի նորա ՚ի բար-
ձունս փառաւորի:

Եւ անուն նորա փառաւորեալ է ՚ի
ծաղայ մինչև ՚ի ծագս երկրի:

Ոյք իջանէին ՚ի ծովնաւութ, կզգեք
և ամ բնակիչք նց ընդ նս:

Լ'որ իցէ՞ թէ յաւելից հայիլ 'ի տա
ճար սբ քո. զի հեղան զինև Լուրբ
մինչև յանձն իմ, և անդուհոք ան
հնարինք պաշարեցին զես:

Լ'ճուտ գլուխ իմ ք փապարս լերմաց,
իջի ես 'ի խոբս երկրի՝ և տեսի զ'նիզս
էր՝ զի էին ուր աղիք յաւխակնից. և
եւցեն յապականուէ կեանք իմ:

Լ'՛ռ քեզ տր ան իմ, 'ի հունաղիլ անձին
իմոյ կարդացի, և զքեզ տր յիշեցի. և
մտցեն աղօթք իմ 'ի տաճար սբ քո:

Օ ի ոյք պահէին զուհայնուի և զսր
տուի, յողորմուէ իւրենց մերժեցն
՛մլէս 'ի ձայն օրհնուէ իսմի՞ն և զէց
քեզ. մատուցից պատարադս տն, և
կատարեցից զուխո իմ 'ի փրկուէ:

Փառք հօր և որդ' :

Մարտնէս

Լ'ի՞նչպէն տղօսե՞ս եր 'ի տաճար սբ քո. իսնուր
հեացի ունին քո 'ի ինդրսմածո եր: Մ-րբ"

Օ արաչն ևս զտղօսե՞ս, 'ի շէրջն Մ'ի նու
խոնհիբ զանանին գոցես 'ի 121. երեսն:

Տէր՝ զուր քո լուսայ և երկեայ • տէր՝
 նայեցայ ՚ի գործս քո՝ և զարհուրեցայ՝
 լ' ԲՅ՝ • 1 • 1 •

Օրհնութիւն Լ'սրիճանց
ՂՃԻԹ

ՆԵՂՈՒ

Թեան իմուճ ես առ
տր կարդացի, և լը
ճաւ ինձ տր. փրկեց
զանձն իմ ՚ի շրճանց
նենդաւորաց և ՚ի լեզուէ
չարէ:

Օ ի՞ տացի քեզ՝ կամ զի՞նչ յաւել
ցի՛ լեզու նենդաւոր:
Այ՛ նեւոք հզորի, զի մսեայ են կայ
ժակամբք կաղնոյ: Այ՛ ինձ՝ զի լը
երկար եղև պանդխտուի իմ, և բնու
կեցայ ես ՚ի վրանս կեդարու: 279

Բացում ամագամ բնակեցաւ անձն իմ
ընդ այնոսիկ , ոչք ատեին զողջոյնս
Եւ եի խաղաղարար , յորժամ խոս
տեի , մտրանչեին ընդ ին

Օրհնութիւն տարեճանայ : Ա՛՛

Նամբարձի զաչս իմ 'ի լեբինս , ուս
տի եկեացէ : Կնձ օգնու թի :

Օրհնութի ինձ 'ի մտե եկեացէ , որ
արար զերկինս և զերկիր :

Մի տօր 'ի սասանուի զօտն քո , և
մի ննջեացէ պահապան քո :

Այ ոչ ննջէ և ոչ 'ի քուն երթայ
պահապանն խորայ լի :

Տ՛ր պահեացէ զքեզ , և տր ընկալցի
աջոյ ձեռամբն իւրով :

Մ. ընդանին 'ի տունէ քեզ մի մեղիցէ ,
և մի լուսինն 'ի գիշերի :

Տ՛ր պահեացէ զքեզ յամ ջարե , պա
հեացէ տեր զանձն քո :

Տ՛ր պահեացէ զմուտ և զեր քո յայ
սրմ ճետե մինչև յաւիտեան :

Օրհնութիւն տարեճանայ : Ա՛՛

Աւրախ Եղէ ես ոչք ատեին զիս ,
'ի տան մն երթիցաւք մեք : 20

Հասեալ կային սոք մեր առ դրունս
քա երուսաղէմ:

Օ երուսաղէմ շինեալ ում քաղաք,
և բնակուի իւր շուրջ զնովաւ:
Լնդ ելանէին ազգք ազգք տն, ՚ի
վկայուի իսրայէլի խոստովան լինել
անունն տն:

Լնդ արկել են ամօռք դարտաստանի,
աթոսս արկեալ են ՚ի տան դաւթի:
Հարցէք զուջուան երուսաղէմի, և
զշնութէ ոյք սիրեք զտէր:

Լզեռի խազաղուի ՚ի զօրուէ քում,
և շնուի յաշտարակս յամուրս քո:

Մեղաց և ընկերաց իմաց խօսեցոյ
զխաղողուի, վն քա և վն տան տն այ
մերոյ ինդրեցաք դբարուի ՚ի քէն:

Օհնանս սարճանոց: ՃԻ՛

Լա քեզ տր համբարձի զաչս իմ, որ
բնակեալդ ես ՚ի յերկինս:

Ում աչք ծնի ՚ի ձեռնն տն իւրոյ, և ում
աչք աղախնոյ ՚ի ձեռնն տինսոջ իւրոյ:

Լն յնոս են աչք մեր առ քեզ տր տձ
մեր, մինչև ողորմեսցիս ՚ի վր մեր:

Ողորմեա՛ մեզ տր՛ ողորմեա՛ մեզ .
զի բազում լցաք արհամարհանօք :
Լուս առաւել լցան անձինք մեր նա-
խատանօք, որք նախատէին զմեզ և ար-
համարհանօք ամբարտաւանից :

Օրհնո՛ւք սաթիճանաց : ՆՒՒ

Եթէ՛ ոչ տր էր առ մեզ , ասացէ-
իէլ , եթէ՛ ոչ տր էր առ մեզ :

Բնդ յառնել մարդկան ՚ի վճ մեր կեն-
դանւոյն կամեցան կլանել զմեզ :

Իբրևանալ սրտմտուք նոց ՚ի վճ մեր .
ապա և ջուրք ուրեմն ընկղմեցին զմեզ

Բնդ ուղխանցին անձինք մեր, անցին
անձինք մեր ընդ ուղխանդարս :

Օրհնեա՛լ է տր , որ ոչ ետ զմեզ յորս
ատամանց նոց : Անձինք մեր ապրեցան

ոսկ ճնձղուկք՝ յորոգայթէ որսողօց :

Որոգայթք նոց փշրեցան և մեք ապրե-
ցաք : Օգնու՛թի է մեզ յանուանէ

տն , որ սրար զերկինս և զերկիր :

Օրհնո՛ւք սաթիճանաց : ՆՒԳ

Ո՛յուսայ ՚իտր ոսկ լեառն սիօն ,
մի տասանեցի յաւիտեան որ բնա-
կեալն է յերուսաղէմ : 282 Լ

Երինք շուրջ են զնովաւ, ար շուրջ
է զժողովորեամբ իւրով յայսմ հէ-
տէ մինչև յաւիտեանս :

Ոչ թողու ար զգաւազան մեղաւո-
րաց ՚ի վիճակս արդարոց, և արդարք
մի ձգեսցեն զձեռս իւրեանց յանօ-
րէնութիւնս :

Բարի առնէ ար բարեաց՝ և այնու-
ցիկ, ոչք ուղիղ են սրտիւք :
Իսկ զթիւրելան ՚ի յափշտակութիւնս,
նի զնս ար ընդ այնոսիկ՝ ոչք գործեն
զանօրէնութիւնս, խաղաղութիւնս զնս ի վս ի վս :

Օրհնութիւնս աստիճանաց :

ՂԻԵ

Դարձուցանել ան զգերութի
սիօնի, և եղաք մեք մխիթարել լք
Յայնժամ լցան բերանք մեր խըն-
դուք, և լեզուք մեր ցնձուք :

Յայնժամ ասացեն ՚ի հեթանոսս,
մե՞ծ արար ար զառնելն իւր ընդ
մեզ, և մեք եղաք բերիչեալք :

Դարձն' տր զգերուիս մեր ույ զուղևս
'ի հարաւոյ, ոյք վարէին արասաւօք՝
ցնծ ութեամբ հնձեացեն:

Երթալով երթային և լային, որք բար
ձեալ տանէին զսերմանիս իւրեանց:

Իալով եկեացեն և ցնծացեն, ոյք
առեալ բերցեն զորայս իւրեանց:

( ) Եհնաիտ տարիձանոց: ԸՊՕ

Եթէ ոչ տր շինէ զտունս, 'ի նանիր
վաստակին շինողք նորա:

Եթէ ոչ տր պահէ զբաղաբն, ըն-
դունայն տքնին պահապանք նր:

'Ի նանիր է ճեղ յառնել կանխաւ .
արդ արիք՝ մինչևէ էք ննջեցեալք,
ոյք ուտէք զհօց ցաւոց:

'Ի ժամանակի ույ տացի քուն սիրե-
լեաց իւրոց. ժառանգուի առն որ-
դիք են, որոյ վարձք իւրեն, այն է
պտուղ սրովայնի իւրոյ:

Ույ նեւք 'ի ձեռս հօրի, այնպս են
և որդիքն թօթալիւսց:

Երան' ի որեւից զցանկուի իւր'ի նոցա
նէ. մի ամաչեացեն յորժամ խօսեա-
ցին թշնամիր նց ընդ նս առ դրանս:

Եղիցին նորա ույ խստ տանեաց, որ
մինչև ՚ի բուռն է կեալ չորացաւ:

Ուստի ոչ ելից զբուռն իւր հնձողն,
և ոչ զգիրկս որ զօրայն ժողովէր:

Ոչ ասացին ամբն՝ ոյք անցանէին առ
նորօք, թէ օրհնուի ան ընդ ձեզ, և
օրհնեցաք զձեզ յանուանէ ան:

( ) Եհնուի ասարհնաց: Ղ'ԻԹ

Դիտորոց կարդացի առ քեզ տէր,
տր լուր ձայնի իմում:

Եղիցին ականջք քո ՚ի լսել զձայն
ազօթից իմոց:

Թէ զանօրէնուիս իմ քննես տէր
տր, իսկ ո կարէ կալ առաջի քո • զի
՚ի քէն է քաւու թիւն:

Ս անուան քո համբերի տր, համ
բեր անձն իմ բանի քում, յուսացաւ
անձն իմ ՚ի տր: Դպահէ առաւ
տու մինչև յերեկոյ, ՚ի պահէ առաւ
ւտու յուսացաւ իէլ ՚ի տէր:

Դտնէ է ողորմուի բազում, ՚ի նմա
նէ է փրկուի. և նա փրկեաց զիսէլ
յամ նեղուէց նր: 286 ( ) Եհ

Օրհնութիւնս աստիճանաց Ը՛

Տէր ոչ բարձրացաւ սիրտ իմ, և ոչ
զբօսան աչք իմ:

Ոչ դնացի ես լէ մեծամեծս, և ոչ լէ
այնոսիկ այք սոբանչելի եղէնքան զիս
Բայց թէ խոնարհեցայ ես ուր մա
տուկ սարսուղեակ ՚ի ստեղծման մօր իւ
րոյ, և դարձ նր անդրէն ՚ի նայն:

Եւ թէ հարտացուցի արդեօք զան
ձըն իմ, այսպէս եղիցի հատուցումն
անձին իմոյ, յուսացաւ ի սրտել ՚ի նր
յայտմ հետե մինչև յաւիտեանս:

Լորդ շնորհ: Ը՛

իշեալ նր զգաւ թէ, և զամ հե
զու թիւն նորա:

Որպէս երգուաւ նն, և սխառտ եր
ցայ յակոբայ:

Թաէ ոչ մտից ՚ի յարկս տան իմոյ,
թէ ելից յանկողինս մահճաց իմոյ:

Թաէ տաց քուն աչաց իմոց, կամ
նինջ արտեանաց իմոց, կամ հան

դիստ իրանաց իմոց: մինչև զտից
զտեղի յարկի նն այ յակոբայ: 267

Լ՛հա՛ լընաք յոսնսն յեջ ալմայրև
գտաք զնա՛ ՚ի դաշտս մայրեաց :

Մտցնէք ՚ի յարկս նր՛, Երկի՛ ըսլագուէք
՚ի տեղուջ ուր կացեալ են ոտք նր՛ :

Լըրի՛ տր ՚ի հանգիստ քո , գու և
տապանակ կտակի սքեուէ քո :

Բահանայք քո զգեցորն զարդարուի,
և սքք քո ցնծալով ցնծասցեն :

Ստղաւթի սիրելւոյ քո : Մի՛ դարձու
ցաներ զերեսս քո յօծելոյ քու մէ :

Երդ ուաւ տր դաւթի ճշմարտութե
և ոչ ստեաց նմա , ՚ի պտղոյ որովայնի

նորա նստուցանել յաթոռ նորա :
Թաէ պահեսցեն որդիք քո զօրէնս իմ ,

և զմկայուէիս իմ զոր ուսուցից նց :
Որդիք նց նստցին յաւիտեանս յա
ւիտենից յաթոռ քո :

Հաճեցաւ տր ընդ սիօն , և ընտրեաց
բնակիչ ՚ի նմա . ասէ՛ այս է հանգիստ

իմ յաւիտեանս յաւիտենից , ՚ի ամ
բնակեցայց զի հաճեցայ ընդ սիօն :

Սայրիս սորա օրհնելով օրհնեցից ,
և զաղքտոս սորա լցուցից հացիւ :

Երիցանայ սորա զգեցուցից միտկուի ,
և սքք սր ցնծալով ցնծասցեն :

Եւս քո սր ցնծալով ցնծասցեն : 288

Եւ զայն ճարտարացն ի գաւիթ,
պատրաստ ապրից զճարագ օժեւոյ իմոյ:
Ի շնամեաց նր զճեցուցից զամօժ,
այլ ի վր նր ճարտարացն սրբուի իմ:

Եւ զ շնոց: ԱՄԻՆ

Օ ի՞ բարե կամ զի՞ վայելուչ, զի
բնակին եղբարք ի միասին:

Որ իւր զի ի ջանե ի գլուխ և ի մօ-
րուսն ահարօնի, և ի մօրսւաց ի ջանե
ի գրասպանս զգեւատու նր:

Որ ցօղ զի ցօղե ի ճեքմօնե ի վր
լերին սիօնի:

Տր անդ պատրաստեաց զօրհնուի,
և զկեանսն յաւիտեանից:

Եւ զ շնոց: ԱՄԻՆ

Եւ ստ օրհնեցէք ամ ճառայք ան
զոր, ո՛կայք ի տուն ան, ի գա-
ւիթս այ մերոյ:

Ի գիշերի համբարձէք զձեռս ձեր
ի սրբուի, և օրհնեցէք զոր:

Օրհնեցէ զմեզ ար ի սիօնե, որ ա-
րար զերկիրս և զերկիւր:

Եւ զ շնոց: ԱՄԻՆ

Օրհնեցէք զանուն ան, օրհնեցէք
նր ան ի մերոյ:

Ժառայք տն զտր , ո՛կայք ՚ի տուն
տն , ՚ի գաւթթա այ մերոյ :

(Օրհնեցէք զտր զի բարի է , սաղմոս
ասացէք անուան նր զի բաղցր է :

Ս յակոբ ընտրեաց իւր տր , և զիկ
Ժառանգութիւն իւր :

Լ յս Ժանեայ զի մեծ է տր , և տր մեծ
է քան զամ կուռս : Ս ամ զոր ինչ

կամեցաւ և արար տր , յերկինս և
յերկրի ՚ի ծով և յամ խորս :

Հանէ զամպս ՚ի ծագաց երկրի , զփայ
լատակունս իւր յանձրես արար , և հա

նէ զհողմ ՚ի շու մարանաց իւրոց :

Լ հար զամ անդրանիկս եգիպտաց
ւոց , ՚ի մարդոյ մինչև յանասուն :

Լ ռաբեց զնշանս և զարուեստս իւր
՚ի մէջ քո եգիպտոս , ՚ի փարաւօն և

յամ զօրս իւր : Լ հար զազգս բա
զումս , և սպան զԺագաւորս հզօրս :

Ս սեհօն Ժագաւոր ամուրհացւոց ,
զովք Ժագաւոր բասանու , և զամ

Ժագաւորուիս քանանացւոց : Լ տ
զերկիր նց ՚ի Ժառանգութի , Ժառան
գութի իկի Ժողովոգեան իւրոյ : 290

Տէր անուն քո յաւիտեան . ամր յի-
 շատակ քո ազգէ մինչև յազգ :
 Ղառան ամր զժողովուրդս իւր . և ՚ի
 ծառայս իւր մխիթարիս : Աւուր ք հե-
 թանսաց սուկի և արծաթ են , ձեռա
 գործ են որդւոց մարդկան :
 Բերան քոյ՝ և ոչ խօսին . աչք են՝
 և ոչ տեսանեն :
 Լիանջք են՝ և ոչ լսեն . և ոչ քոյ
 շունչ ՚ի բերանս նոցա :
 Նման նոց է զհեցին ոյք արարին զնս .
 ամբն ոյք յաւսացեսլ են ՚ի նս :
 Տուն իսրայեկի օրհնեցէք զտիր . տուն
 ահարօնի օրհնեցէք զտիր :
 Տուն զլեւայ օրհնեցէք զտիր . երկիւ
 ղածք ան օրհնեցէք զտիր :
 Օրհնեալ տիր ՚ի սիօնէ . որ բնակէ ըն-
 է յերուսաղէմ :

ԼԵՎԻՒՄ : ԱՂԵ

Սատովան է զերուք տն , զի բարի
 է . զի յաւիտեն է ողորմուի նր :
 Խստովան է զերուք այն տատուծոց զ"

Ի յաստուլան եղերուք ան տերանց.
զի յաւիտեան է ող":

Ըրար սքանչելիս մեծամեծս միայն.
զի յաւիտեան է ող":

Օ երկինս արար հմաստուել իւրով.
զի յաւիտեան է ող":

Կաստատեաց զերկիր ՚ի վերջուրց.
զի յաւիտեան է ող":

Ըրար զլուսաւորս մեծամեծս. զի յ"
արեգակն արար իշխանական տը
ւրնջեան. զի յաւիտեան է ող":

Օ լուսին և զաստեղո իշխանական
գիշերոյ. զի յաւիտեան է ող":

Եհար զերկիրն եգիպտացւոց անդ
րանկօք իւրովք հանդերձ. զի":

Եւ եհան զիւր ՚ի միջոյ նր. զի յա"
Ի ձեռն բարձր և բազուկ հզօր. զ":

Եհերձ զծովս մեծ, և բաժանեաց
յերկուս մասունս. զի յաւի":

Եւ անցոյց զիւր լնդ մեջ նր. զի յ"
Րեկզմեաց զփարաւօն և զզօրս իւր
ի ծով կարմիր. զի յաւի":

Եւ եհան զժողովուրդ իւր յանսլա. զ"
Եհար զազգս մեծամեծս. զի յաւ":

Եհար զազգս մեծամեծս. զի յաւ":

Եւ սպան զԹագաւորս հորս • զի յ''

Օ սեհուն Թագոր ամուրհացւոց • զ''

Օ սվգ Թագաւոր բառանու • զի յա''

Եւ զերկերն ի Ժառանգութի • զի''

Ժառանգութիւն ի սրայեւ թառայի

իւրոյ • զի յաւի''

Յիշեաց զմեզ ան ի խոնարհութե

մերում • զի յաւի''

Եւ փրկեաց զմեզ ի ձեռաց Թշնա

մեաց մերոց • զի յաւի''

Ո՛ տայ կերակուր ամ կենդանեց •

զի յաւի''

Խոստովան եղերուք անյեւրկեաւոր

րի • զի յաւի''

Սուրբ Գրքի • ի ձեռն երկնայի • աննշան

յեբրայեցոց • Ա՛՛՛

Եւ գեւոս բարեւոյցւոց ամուրս

տեար եւ լայար • սոյ յիշեցար մեր

անդ զսիծն

Ի մէջ սուեաց նոյ կախեցար զկտա

կարանս մեր

Եւ նոց հարցանեին գերիւք մեր պաանս

որհնուե • գերեւիարք մեր ստիպեին

զմեզ եւ ասեին •

Օրհնեցէք մեզ յօրհնուէն սիօնի .
Իսկ զիարդ օրհնեսցուք զօրհնուիս
տն՝ յերկիր օտար : Թէ մոռացայց
զքեզ եէմ, մոռացի զիս աչ իմ :
Աղեսցի լեզու իմ ՚ի քիմս իմ, թէ ոչ
յիշեցից զքեզ . թէ ոչ նախ նուագե
ցից զքեզ եէմ, սկիզբն ուրախուէ
իմոյ : Յիշեա՛ տր զորդիսն եդով
մայ՝ յաւուրսն երուսաղէմի :

Այք ասէին՝ քակեցէք քակեցէք ,
մինչև ՚ի հիմն հասուցէք :

Դուստր բաբելացւոց թշուառա
կան երանի՛ որ հատոյց զհատու
ցումն քո, զոր դու մեզ հատուցեր .
Երանի՛ որ կալաւ զմանկունս քո, և
եհար զքարի :

Սուրբ Դավիթ . ՁԼԼ

Խոստովան եղէց քեզ տր՝ բոլորով
սրտիւ իմով . առջի հրեշտակաց սաղ
մոս ասացից քեզ :

Օ ՚ի լուար զքանս բերանոյ իմոյ .
երկիրպագից ՚ի տաճար սբ քո . և
խոստովան եղէց անուան քում, վս
ողորմուէ և ճշմարտուէ քո : 294

Մեծ արարեր յամի զանունսն սբ քո .
յորում աւուր կարգամ առ քեզ ,
վաղվայակի լուր ինձ . և բազումս
բացես զօրութիս յանձն իմ :

Խոստովին եղիցին առ քեզ ամ թագա
ւորք երկրի , զի լուին զբանս բերանոյ
քոյ , և օրհնեսցեն զձանապարհս քո :

Մեծ են փառք տն . բարձր է տր .
զխոնարհս տեսանէ , և զբարձունս ՚ի
հեռաստանէ ճանաչէ :

Թէ գնացից ես ՚ի մէջ նեղուեց , կե
ցուսցես զիս ՚ի բարկուէ թշնամւոյն

Զգեցեր զձեռն քո՝ և փրկեաց զիս
աջ քո . և տր հատուսցէ ընդ իմ :

Տր ողորմութի քո յաւիտեն . զգործս
ձեռաց քոց մի՛ անտես առներս :

Ի կոտորած . Սուրբ Դավիթ :

ՃԼԸ

փորձեցեր զիս՝ և ծաներ
զիս . դու ծանեար զնրս
տիլ իմ , և զյառնել իմ :

Ի միտ առեր զխորհուրդս իմ ՚ի հե

ուստանէ : զշաւիղս իմ և զվիճակս
իմ դու քննեցեր, և զամ ճանապարհս
իմ յառաջագոյն տեսեր . զի ոչ գոյ
նենդու թի 'իլեզո՛ւի իմում :

Եւ զառաջին իմ . դու ստեղծեր զիս .
և եդեր զձեռն քո 'ի վ՛ր իմ :

Աքանջելի եղև գիտութի քո յիննն .
գորացաւ, և ոչ հանդարտեմ սմա .

Յո՞ երթայց ես յոգևոյ քումմէ . կամ
յերևսաց քոց ես յո՞ փախեայց . թէ
ելանեմ յերկինս, դու անդ ես . և թէ
իջանեմ 'ի դժոխս, և անդ մտա ես :
Թէ առից զԹեա իմ ընդ առաւօտս,
և բնակեցայց յեղերս ծոխու :

Սակայն և անդ ձեռն քո առաջնոր
գեսցէ ինձ, և աջ քո ընկալցի զիս :

Եւ սացի 'խաւար ուրեմն արդեօք ծած
կեաց զիս, կամ գիշեր փոխանակ լու
սոյ փափկութե իմոյ :

Խաւարն 'ի բեզ ոչ խաւարեացի . և
գիշերն ուն տի՛ւ լուսաւոր եղիցի .
և խաւար նր՛ ուն զլոյս նր՛ :

Դու ստացար զերիկամունս իմ, և ըն
կալար զիս յորովայնէ մօր իմոյ :

Երոտովան եղեց քեզ ար՝ զի ահեղ
և սքանչելի ես. սքանչելի եմ դորձք
քո, և անձն իմ սիրեաց յոյժ:

Այ թագեաւ ոսկր իմ ՚ի քէն՝ զոյ
արարեր ՚ի ծածուկ. և կար զօրուե
իմոյ ընդ սարքնս երկրի:

Օ անդործս իմ տեսին աչք քո. և
՚ի գիրս քո ամենեքեան գրեցան:
Ի տունէ մուրեցան. և ոչ ոք էր որ
առաջնորդէր նոցա:

Ինձ յոյժ մեծարու եղեն բարեկամք
քո ան. և յոյժ զօրացան ի շխանք նց:

Թաուեցի զնս՝ և քան զաւաղ բազմա
ցան. զարթեայ՝ և արդ ընդ քեզ եմ:
Թե սպանանես զմեղաւորս ան, արք
արեան ՚ի բաց եղերուք յինէն:

Ի հակառակութի և ՚ի նախանձ, առ
յեն ՚ի նանիր պաշտօնս քո:

Օ ատելիս քո ար՝ ատեցի, և ՚ի վճ
թշնամեաց քոյ մաշեցայ:

Յատելութի կատարեալ ատեցի զնս,
և եղեն ինձ թշնամի:

Փորձեալ զիս ան՝ և ծնի՛ր զսիրտ իմ,
քննեալ զիս՝ և ծանի՛ր զլաւիզս իմ. և

տես թէ իցեն անօրէնութիբ 'ի ճանա
պարհս իմ. և առաջնորդեա՛ն ինձ 'ի
ճանապարհս քո յաւիտենից:

Ի Խորհրժ. Մարտոս Գոթի: Ա՛յ թ.
Ըպրեցն զիս տր 'ի մարդոյ չարէ.
յառնէ անիրաւէ փրկեա՛ն զիս:

Խորհէցն զանօրէնութի 'ի ս'րտսի-քնց
գոր ան պատրաստեցան 'ի պատերազմս
Սրբ. ցին զէ զուս իւրենց. ուն զօճի. և
Թոյնք իժից 'ի ներքոյ շրթանց նց.

Պահեա՛ն զիս տր 'ի ձեռաց մեղաւորի,
և 'ի մարդոյ չարէ փրկեա՛ն զիս:

Խորհէցն խափանել զգնացս իմ. Թա
քուցին ամբարտաւանք որոգայթ ինձ.
արս ձգեցին որոգայթ ոտից իմոց.
շուրջ զշաւորք իմովք եգին ինձ ըզ
գայթաւորութիւնս:

Ըսացի՛ տր ան իմ ես դու. ո՛ւնկն
դիր տր ձայնի աղօթից իմոց:

Տր տր զորսի փրկուէ իմոյ. հովանի
գլխոյ իմոյ յաւաւր պատերազմի:

Մի մատներ զիս տր 'ի ցանկութի մե
ղաւորաց, ոյք խորհէցան վն իմ. մի
ընդ վայր հարկաներ զիս:

Ս ի մի՛ երբէք բարձրացին, և խոր
հուրդք նց մի՛ կատարեսցին. վախճան
կատարածի նց՝ վաստակ չըթանց իւ
րեանց ծածկեսցէ՛ զնոս:

Լ՛ուկցես ՚ի վերայ նց զկայծակունս
հրոյ, և կործանես սցես զնս. ՚ի տառա
պանաց մի՛ կարասցեն կեալ:

Մարդոյ լեզունւոյ մի՛ յաջողեսցի
՚ի վ՛ր երկրի. զայր մեղաւոր՝ չարիք
իւր սրասցեն ՚ի կորուստ:

Ճանեայ, զի առնես օր դատաստան
աղքատի, և իրաւունս տնանիք:

Լ՛ողարք գոհացին զանունէ քում
մէ, և բնակեսցին ուղիղք առաջի՛
երեսաց քոյ:

Առջնս Գ՛-ԷԷ: Ը՛Խ

Տ՛ի կարդացի առ քեզ՝ և լուր ինձ.
նայեա՛ ՚ի ձայն աղօթից իմոց՝ ՚ի
կարդալ իմում առ քեզ:

Ուղիղ եղիցին աղօթք իմ ոյ՛ խունկ
առաջի քո օր, համբարձումն ձեռաց
իմոց պատարագ երեկոյի:

Դ՛ի ք օր պահապան բերանոյ իմոյ, և
դուռն ամուր չըթանց իմոց. զի մի՛
խոտորեսցի սիրտ իմ բանի՛ չարուէ:

Ի պատճառէլ զպատճառս մեղաց ը
մարդս, ոյք գործեն զանօրէնութի.

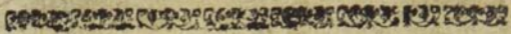
Ե ոչ եղէց կցորդ ընտրելոց նոյ:
Խորատեսցէ զիս արդարն ողորմութի և
յանդիման արասցէ. իւր մեղաւորի
մի օժցէ զգլուխ իմ, այլ աղօթք իմ ՚ի
կամս նոյ. Լ. րդէլան մերձ առ վիմին
դատաւորք նոյ. լուսեցեն բանից իմոց
և քաղցրասցին. Ոյ թանձրութի հո
ղոյ՝ զի ամուտալ է ՚ի վժ երկրի. ցրտ
ունեսցին ոսկերք նոյ մերձ ՚ի գժ սխտ:
Լ. քեզ տրտր՝ են աչք իմ. ՚ի քեզ
յուսացայ, մի հաներ զհոգի յինէն:
Պասէ անկիս յորոգայթէ՝ որ թաքու
ցաւ ինձ, ՚ի գայթակղութ գործո
զին զանօրէնութիւնս:

Լ. նկոն ՚ի ցանցս նոյ մեղաւորք
միայն եմ ես մինչև անցից:

Ի մասոս-ի գո-բի. Լ. շեռ, ՚ի ծամոնսի
չէ եր նո յայր տնդ: Ն. Ի. Լ.

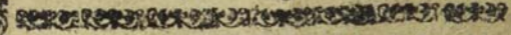
Զայնիւ իմով ևս առ տր կարդացի.
ձայնիւ իմով զտր ազատեցի:

Անուցից առ աշխան զաղօթս իմ. և
զանդութիս իմ առ աշխ նո պատմեցից:

Դնունդից յիննն հոգւոյ իմոյ, դու
 արձանէր գլաւիդս իմ. Ի ճնայր հյոր
 և գնայի, Թարուցաւ ինձ օրոգայթ :
 Հայեի յաջմէ՛ տեսանէի, և ոչ ոք ձա
 նաչէր զիս . կորեաւ յիննն յիսուստ
 իմ. և ոչ գտաւ խնդրօգանձինս իմոյ :
 Լ՛ղղակեցի առ քեզ ար՛ և անցի, դու
 ես յոյս և բաժ ին իմ յեկեցիս կենդա
 նեց : Եւ այեւ ար յաղօթս իմ, զի ես խո
 նարհ եղէ յոյժ . ապրեցո՛ զիս Ի հալած
 չաց իմաց, զի հըօլք եղէն քան զիս :
 Տէր հան Ի բանտե զանձնս իմ. գո
 հանամ զանունէ քունմէ :

Եւ քեզ սպասեն արդարք՝ մինչև
 հատուցես :

Ի ճնայր հյոր շէ հալածէր

Տ շա միտողո՛ զգի Ին : Ճիւղ
 լուր աղօթից իմաց . ունկն
 դիր խնդրունածաց իմոյ
 Այնարտուք քով : Լ՛ուր ինձ
 արդարուք քով, և մի՛ մտաներ Ի դա
 տաստան ի ճնայի քում . զի ոչ արդա
 րանայ անչի քո ամ կենդանի :

Հայածեց թշնամին զնձն իմ. խոնարհ
 արար յերկիր զկենս իմ. և նստոյց զիս
 ՚ի խաւարի ոպ մեռեալ յաւիտենից
 Չանձբացաւ յիս հոգի իմ. և սիրտ իմ
 խռովեցաւ յիս: **Յիշեցի** զաւուրսն
 զառաջինս. խորհեցյ յամ գործս քո.
 յարտրածս ձեռաց քոց խորհեցայ,
 և համբարձի առ քեզ զձեռս իմ:
Լ'նձն իմ ոպ երկիր ծարաւի է առ
 քեզ. վաղվարակի լուր ինձ տր, զի
 նուազեցաւ յինէն հոգի իմ: **Մի**
 դարձուցանէր զերեսս քո յինէն. նմա
 նկցիմ այնոցիկ, ոյք ի Չաննն ՚ի գուբ:
Լ սեղի արա ինձ ստաւօտու զողոր
 մս իս քո, զի ես ՚ի քեզ տր յուսացայ:
Յոյց ինձ ճանապարհ՝ յոր և գնացից.
 զի առ քեզ տր համբարձի զանձն իմ:
Փրկեա՛ն զիս ՚ի թշնամեաց իմոց տր.
 զի զքեզ ապաւէն ինձ արարի:
Ուսո՛ ինձ արնեկ զկամս քո. զի դու
 ես տձ իմ: **Հոգի** քո բարի՛ առաջ
 նորդեացէ ինձ ՚ի յերկիր ուղիղ:
Ո՛ր անուան քո տէր՝ կեցուսցես
 զիս. արդարուք քով հանցես ՚ի նե
 զուէ զանձն իմ:

Աղորմուք քով սատակեւն զԹշնամիս
իմ. և կորո՞ զամ նեղիչս անձին իմ. յ.
զի ես ծառայ քո եմ.

Սուչես Կուրբի ու Գուրբի: ՃԻՍԳ

Օրհնեալ տէր ամ իմ. որ ուսուց
զձեռս իմ ՚ի պատերազմ, և զմատուենս
իմ ՚ի ճակատամարտ.

Աղորմուք իմ և ապաւէն իմ, օգնա
կան իմ և փրկիչ իմ. ապաւէն իմ,
և ես յուսամ ՚ի նա. ո՞հ հնազանդ առ
նէ զԺողովուրդս ընդ ինեւ.

Տ՞ր ո՞վ է մարդ՝ զի յայտնեց որ դու
նմա. կամ որդի մարդոյ՝ թէ համա
րիս ինչ զնա:

Մարդ նանրոյ նմանեցու. և աւուրք
նորա օպ հովանի անցին:

Տ՞ր խոնարհեցո՞ զերկինս և էջ, մեր
ձեւն ՚ի լերինս և ծխեսցին: Փայլեա
ղփայլատակուենս քո, և խռովեա՞ զնս.
առաքեա՞ զնետս քո՝ և ցրուեա՞ զնս:
Լ՞աքեա՞ զձեռն քո ՚ի բարձանց, և
փրկեա՞ զիս ՚ի ջուրց բազմաց, և ՚ի
ձեռաց որդւոց օտարաց:

Արոց բերանք իւրենց խօսեցան ըզ

Եանրու թի . և աջ նց աջ է մեղաց :
Լ՞՞՞ Երհնաւի նոր օրհնեցից զքեզ .
տասնադէտ աղմոսաբանաւ տղմոս
ասացից քեզ : Ո՞ տացէ զփրկու թի
Թագաւորաց մերոց . որ փրկելոց իցէ
զդաւ ի թ ծառայ իւր 'ի սրոյ ջարէ :
Փրկեա՛ զիս՝ և ապրեցո՛ զիս 'ի ձե-
ռաց սրդւոց օտարաց :

Որոց բերանք իւրեանց խօսեցան
զնանրուի . և աջ նց աջ է մեղաց :

Որոց ուստերք իւրեանց ուն նորա
տունի հաստատուն են 'ի մանկուէ
իւրեանց . դասերք նց զարգարել և
պաճու ձեալ 'ի մանուի տաճարի :

Ետեմարանք նց լի են՝ և բղխեն
'ի միմեանս . խաշիւք նց բաղմած ինք
են՝ և բաղմանան 'ի գնացս իւրեանց .
և անդեայք նց պարարտք են :

Ոչ գոյ խրամատուի ցանկոյ նց . և
ոչ աղաղակ 'ի հրատարակս նոցա :
Լ՞՞՞ Երանեցից թողութան՝ որոյ
այս այսոյէս է . նա երանի թողութը
դեան , որոյ ար մե է նոցա :

Օրհնէ՛ց Սուրբ Կոնստանդին և Իսիդոր
 Սարժր առնէ մզբեզ ամ իմ, և Թագա
 ւոր իմ. և օրհնէ մզանուն քո յաւե
 ան՝ և յախտեանս յախտեանց։
 Օ օրհնանապազ օրհնեցից զբեզ. և
 գովեցից զանուն քո, յախտեան և
 յախտեանս յախտեանց։
 Մեծ է տր' և օրհնեալ է յոյժ, և
 մեծ ու՛ն նորա ո՛չ գոյ չափ։
 Լ՛ղբ և աղբ գովեսցեն զգործս
 քո, և զգորուխս քո պատմեսցեն։
 Օ մեծ վայելչուի փառաց սրբուէ
 քո խօսեսցին, և զսքանչելիս քո
 պատմեսցեն։
 Օ գորուի ահի քո ասացեն. և ըզ
 մեծուիս քո պատմեսցեն, և յիշա
 տակ բազում բաղցրուէ քո բոխե
 ցեն. և արդարաբք քով ցնծացեն։
 Կաթած ողորմած է տր, երկայնա
 միտ և բազում ողորմ։ Բաղցր է
 տր առ ամսն, և զթուի նր' ի վերայ
 ամ արարած ոց իւրոց. Խոստովան
 եղիցին առ բեզ տր' ամ գարծք քո.
 և սբք քո օրհնեսցեն զբեզ։

Օ փառս արքայուէ քո տասացեն ,
 և զզօրութիս քո պատմեսցեն ,
 Ճանաչել որդւոց մարդկան զզօրու
 թիս քո . և զփառս մեծ վայելչութե
 արքայութեան քո : Արքայուի քո
 արքայուի ամ յաւիտենից . և տէրու
 թի քո յաշգէ մինչև յազգ :
 Հաւատարիմ է տր յամ բանս իւր ,
 և արդար է յամ գործս իւր :
 Հաստատ է տր զամ գայթակղեալս .
 և կանգնէ զամ զլորեալս :
 Աչք ամցեն ՚ի քեզ յուսան , և դու
 տաս կէրակուր նոցա ՚ի ժամու :
 Բանաս զձեռն քո , և լցուցանես զա
 մենեսեան քաղցրութե կամօք քովք :
 Արդար է տր յամ ճանապարհս իւր .
 և տք է յամ գործս իւր :
 Մերձ է տր առ ամսեան , ոյք կար
 դան առ նա . առ ամենեսեն՝ ոյք կար
 դան առ նա ճշմարտութե : Օ կամս
 երկիւղածաց իւրոց առնէ տր . աղջ
 թից նց լսէ՝ և կէցուցանէ զնա :
 Պահէ տր զամսն ոյք սիրեն զնա . և
 զամ մեղաւորս սատակէ տր :

Օ օրհնուիս ան խօսեցի բերան իմ.
օրհնեցի ամ կենդանի զանունս ք
նր. յաւիտեն, և յաւիտենս յւանից:

Լ՛ՆԵՒ-ԻՄ. Լ՛ՆԳԷՈՅ. և Օ՛ՒԿԵՐԻՈՅ:
ՃԻՍԵ

Օրհնեա՛ անձն իմ զտր. օրհ-
նեցից զտր ՚ի կեանս իմ,
սաղմոս սասցից այ իմոյ մին
չև եմ և ս:

Մի՛ յուսայք յիշխանս յորդիս մորդ
կան, զի ոչ գոյ վրկուրի ՚ի նս:

Լչցե՛ հողի ՚ի նոցանէ՝ և դարձցին
անդրէն ՚ի հող, և յայնմ աւուր կո
րիցեն ամ խորհուրդք նոցա:

Լքրանի՛ ազգի որոյ տր ամ յակաբայ
օգնական է նմա, և յոյս նր ՚ի տեր
ամ է: Ար արար զերկինս և զերկիր,
զժով և զամ օր ՚ի նոսա:

Մ՛ պահե՛ զճշմարտուրի յաւիտեան,
և առնէ իրաւունս զրկելոց:

Տայ՛ հաց քաղցելոց, և արձակէ՛ զկա
պեալս տեր:

Տ՛ր բանայ զաչս կուրաց, և կանգնե
զգլորեալս տէր:

Տէր սիրէ զարդարս, տէր պահէ ըզ
պանդուխտս: զորքս և զայրիս ըն
դունի տէր, և զճանապարհս ամբա
րըշտաց կորուսանէ:

Քաղաւորեացէ տը յաւիտեան, ան
քո սիօն ազգէ մինչև յազգ:

Լ՛նչ-իւ. անգեայ եւ զտարիայ: Ա՛խ. Օ.

Օրհնեցէք զտը՝ զի բարի է սաղմոս.
այ մերում քաղցր եղիցի օրհնուի:

Ե՛րեւ զերուսաղէմ տը, և զցրե
սէեալսն ի սրայելի ժողովէ:

Բ՛ժշկէ զբեկեալ սիրտս, և պատե
լամ վերս նոցա:

Ո՛րհնէ զբազմուի աստեղաց, և
զամսն զնս յանուանէ կոչէ:

Մեծ է տը մեր և մեծ է զօրուի նը,
իմաստուէ նորա ոչ գոյ բաւ:

Բնդունի զհեզս տը, և խոնորհ առնէ
զամբարտաւանս մինչև յերկիր:

Օրհնեցէք զամ խոստովանութ, սաղ
մոս ասացէք նմա օրհնութ:

Ո՛ր զգեցոյց զերկինս ամպովք, և պատ
րաստ արար զանձրևս իւր յերկիր:
Բուսոյց զխոտ ՚ի լերինս, և զդալա
րի ՚ի ծառայուածի մարդկանս:

Ո՛տայ անասնոց կերակուր, ձագուց
ագռաւուց ոյք կարգան անաս:

Ո՛չ թէ ընդ զօրուիս ձիոյ կ'ամեցաւ
տր, և ո՛չ ընդ իրանս ատն հակայի հա
ձեցաւ: Ը՛յլ հաձեցաւ տր ընդ եր
կիւղածս իւր, և ընդ այնոսնի ոյք
յուսան յողորմուծիւն նորս:

Ը՛նկուիտ անգեոյ եւ շարտիոյ: Ճ՛խլ:

Գո՛լեան երուսաղէմ զտէր :

Եւ օրհնեան զամբոս օհոն :

Օ՛ ի զօրացոյց զնիգս դրանց քոց,
և օրհնեաց զորդիս քո ՚ի քեզ:

Ո՛ր եր զսահմանս քո ՚ի խողաղուծի.
պարարտուք ցորենոյ լցոյց զքեզ:

Ը՛նկուիտ զքան իւր յերկիր, վազվազ
ընթանան պատգամք նորս:

Դ՛նէ զձիւնս ուն զասր, և զմէգ ուն
փոշի ցանեաց:

Ը՛նկուիտ զտառն ուն պատառս, ատա
ղի գրտոյ նր ո՞ր կարէ կալ: 309

Լ՝ ապէ գրան իւր և հալէ զնս, շըն
 չեւցեն հողիք և գնասցեն ջուրք:
 Պատմէ գրան իւր յակոբայ, զարդա
 րուծի և զիրաւունս խորայէլի:
 Աջ այստէս արար ամ ազգաց տր, և
 զդատաստանս իւր ոչ յայտնեաց նոյ:

Լ՝ ՆԻ՝ Լ՝ Իմուհոյ Սորգորէի :

Լ՝ Իմ" . Գ :

զլուր ք՝ լուսայ և եր
 կէյ, տր նայեցայ ՚ի դոր
 ծրս ք՝ և զարհուրեցյ:

Ի մեջ երկուց կէ նդանեցն ծանիցիս
 դու, ՚ի մերձենալ ամացն յայտնեացիս,
 և ՚ի հասանիլ ժամանակին երևեացիս:

Ի խոռովիլ անձին իմոյ ՚ի ժամանակի
 բարկուէ զողորմուի յիշեացես:

Լ՝ Ծ ՚ի հարաւոյ եկեացէ, և սքն ՚ի
 փառան լեռնէ: Չայտնեացեն եր
 կինք զվայելուի փառաց նր. և օրհ
 նուք նր լցան տիեզերք:

Ղառադայթք ույ ՚ի լուսոյ հատան ՚ի
 նմանէ, և եղջիւրք ՚ի ձեռին նր գլ
 տան. և անդ հաստատեցաւ զո. 310

բութի փառաց ՚նր: Յերեսաց ՚նր ել
ցեն հարուածք, և ղհետ շաւղաց ՚նր
երթիցեն մեծամեծք ՚ի թռչնոց:
Եկաց և չափեաց զերկիր, հայեցաւ
և դիտեաց զհեթանոսս:

Երինք հաշեսցին, և անտառք վառ
նեսցին, ճանապարհք որք ՚ի սկզբա
նեն էին՝ կուրացցին, և ՚ի նմանէ դո
ղացի ամ երկիր:

Տեսի դբանախա քուշացւոց, խոռովե
րան բնակիչք վրանացն մադխամու:

Մի թէ ՚ի վ՛ր գետոց բարկացիս դու
տր, կամ սրամտութի քո ՚ի վ՛ր գետոց,
կամ բարկութի քո ՚ի վ՛ր ծովու:

Եւրդու ՚ի կառս քո, հեծելուիդ
քո փոխութի եղև յերանէն քո:

Օ արթԷւ աղեղն քո, զնետա կապար
ճից քոց արբուցեր զգետս ցրուե

ցեր, զերկիր դողցուցեր՝ ՚ի սաստկու
թԷ անձրևի, որք անցանեն ընդ սա:

Լնդոււնդք աղաղակեցին մեծամլս,
լոյս փայլման արեգականն արգելաւ,
և ծագումն լուսնին դադարեցաւ:

Ոսկի ի նշոյլս սլաքաց քոց գնացեա, և
ոսկի ի լոյս փայլատակման սրոյ քոյ:
Բարկուլք զարթիցես ի վր երկրի,
և գողուլք կասցես զհեթանոսս:
Երևեցար ի փրկուի ժողովրդեան
քո, ի փրկել զքնարեալս քո:
Նետածիգ եղեր ի գլուխս մարդ-
կան ամբարտաւանից, մինչև յան-
դունդս ծովու ընկղմեցան:
Խնդրեցեր զվրեժ զօրուլք քով ի զօ-
րագլխացն մեղաւորաց՝ որք յուսա-
ցեալ էին յանդգնուիս իւրեանց,
զի կերին զաղքատն ի գաղտնիս:
Ընքեցեր ի վր ծովու զերիվարս քո,
և խռովեցան յաղթ ջուրք անդնդոց:
Կացի ես և գեւան աղիք իմ ի ձայնէ
բերանոյ իմոյ, և մուտ գողումն յու-
կերս իմ, և ես յանձն իմ խռովեցայ:
Օ այս պահեսցես յաւուր նեղուէ
ածել ի վր ազգի ամի, որք մարտըն
չին ընդ ժողովրդեան քում:
Թաղենի ոչ տացէ զպտուղ իւր, և յյգ-
ւոջ բեր մի գտցի՝ ձիթենիք սնասցին,
և երկիր մի բուսուսցէ զդաւարի: 312

Պահաւեւցին հօտք ՚ի ճարակաց , և
եզինք մի գացին առ մսուրս :
Լըս ՚ի տր յուսացայ , ցնծացայց և
ուրախ եղէց յաճ վերկիչ իմ :
Տէր տր ետ ինձ զօրուի , և կացոյց
զուտս իմ ՚ի հաստատուէ . ՚ի վա պա-
րանոցի Թշնամւոյն կացոյց զիս , և
հանդոյց զիս երազ երազ :
Պառք հօր և որդի :

Մարտնէս :

Ի զ՝ ար Քրիստոս լ՛օր Քրիստոս յիմոյն աղբւս-Ք և
Գրու-Ք աս ինչոյեմ յարարածս աս : Մարտնէս :
Օ արարչն և շողովն , ՚ի վերջն Ուրբեմ
իմնոնին Գոցեո ՚ի 159 Երեսն :

Լ'ԱՆՆԻՄ . յինչեայ և շտարեայ :

ՆՈՐ

Օրհնեցէք զտր յերկնից որհ-
նեցէք զնա ՚ի բարձանց :
Օրհնեցէք զնա ամ հրեշտակք նր ,
որհնեցէք զնա ամ զօրուիք նր :
Օրհնեցէք զնա արեգակն և լուսին ,

որհնեցէք զնա ամ աստեղք և լոյսք :

(Օրհնեցէք զնա երկինք երկնից, և
Զուրք որ ՚ի վերոյ քան զերկինս, օրհ
նեցէք զանունն ան :) Իննա ասաց և
եղևն, հրամայեաց և հաստատեցան :
Վացոյց զնս յաւիտենս յաւիտենից,
ասհման եղ' և ոչ անցանեն :

(Օրհնեցէք զմր յերկրէ վիշապք և
ամ խորք :

Հուր և կարկուտ ձիւն և սառն, հողմ
և մրրիկք, որք առնէք զբան նր :
Երինք և ամ բարձունք, ծառք
պտղաբերք և ամ մայրք :

Գազանք և ամ անասունք, սողունք
և ամ թռչունք թեալորք :

Թառաւորք երկրի և զօրք իւրեանց,
իշխանք և ամ դատաւորք երկրի :
Երիտասարդք և կուսանք, ծերք և
տղայք օրհնեցէք զանունն ան :

Բարձրացաւ անունն նր միայն, խոս
տովանուի նմա յերկինս և յերկրի :

Բարձր առնէ մր զեղջիւր ժողովը
զեան իւրոյ, օրհնուի նմա յամ 314

սրբոց նր, յորդուցն ինչի ժողո-
վոյն՝ որ մերձ է առ Խր:

Լ՛ւնչու-իտ . տնփեայ ե շտարիայ : Ճ՛խմ .
(Օրհնեցէք զԽր յօրհնուածի՝ ՚ի նոր,
օրհնուի նմա յեկեղեցիս սբց :

Ուրախասցի ինչ յարարիչ իւրօրդ իբ
սիօնի ցնծասցեն ՚ի Թճւորն իւրեանց :

Օ անուանորին օրհնելով սաղմոսիւք
և օրհնուք սաղմոսերգեսցեն նմա :

Հաճի Խր ընդ ժողովուրդ իւր սբ,
և բարձր առնէ զհեզս ՚ի փրկուե :

Պարծեսցին սբքն վառօք, և ցնծաս-
ցեն ՚ի հանգիստ իւրեանց, և բարձր

արասցեն զանձ բերանօք իւրեանց :
Սուր երկասյրի ետ ՚ի ձեռսնց, առ-

նուլ զհատուցումն ՚ի հեթանոսաց,
՚ի յանդիմանուի անձ ժողովուրդոց :

Ի կապէլ զԹճւորսնց կասյանօք, զզօ
րավօրսնց ձեռնակապօք երկաթեօք :

Լ՛ռնելնց դատաստան ըստ գրոց . և
փառք այս են անձ սրբոց նորա :

Լ՛ւնչու-իտ . տնփեայ ե շտարիայ : Ճ՛Օ
(Օրհնեցէք զանձ ՚ի սրբուե նր, օրհնե

գէք զնա՛ ՚ի հաստատուէ՛ ՚ի զօրուէ՛ նր՛

Օրհնեցէք զնա՛ ՚ի զօրուէ՛ նր՛, օրհնե

ցէք զնա՛ ՚ի բազում մեծուէ՛ նր՛:

Օրհ՛՛ զնա՛ ՚ի ձայն օրհնուէ՛, օրհնե

ցէք զնա՛ սաղմոսիւք և օրհնուք:

Օրհնեցէք զնա՛ ցնծուք, գովեցէք

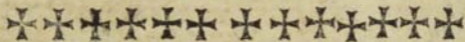
զնա՛ ուրախութիւնք:

Օրհնեցէք զնա՛ ՚ի բանս քաղցր, գո

վեցէք զնա՛ ՚ի բարբառ լսելի:

Օրհնեցէք զնա՛ ՚ի ձայն գոհուէ՛.

ամ հոգեք օրհնեցէք զտեր:

Ա-Բ Կ-նսն՝ 56 Գ-ս-բղայ է:

150 Փ-ի է: և 2460 Տ-ն է:

Եւ յս սաղմոսաց ինչնագիցի Դաւիթի որդոսաց,
Թուոց: Ի ձ ճամնակի շի եւ նա նահարակ ընդ

գի՛մ Գողթաթա, տաւըի ստաւըի է:
զքրէի ես յեղբարս իմ, և
կրտսեք ՚ի տան հօր իմոց, ա-
րածէի զխաշինս հօր իմոց:

Չեռք իմ արարին զազմասարան, և
մատուցք իմ կազմեցին զգործի օրհ
նութեան:

Իսկ արդ՝ ո՞ր պատմեսցէ զայս ան ի
մու՛մ, ինքնին տր անի լուփցէ զայս:
Եւ առաքեաց տր զհրեշտակ՝ իւր,
և համբարձ զիս ՚ի հօտէ խաշանց հօր
իմոյ, և եօժ զիս յօժումն իւզոյ
իւրոյ:

Եղբարք իմ մեծ ունե՛ծք և դեղե՛ցիք,
և ոչ հաճեցաւ ընդ նոսա տր:
Ելի ես ընդ դէմ այլաղբւոյն, և նր
զովէցի զկուռս նր. հանի զուռսերն
՚ի նմանէ՛ և հատի զգլուխ նարին,
և բարձի զնախատինս յորդւոցն:
Իսբայէլի:

Օրհնութիւնք Երեւ մանկանց

Պատմ. Գ. 1:

Օրհնեալ ես տր անձ հարցն մե
րոց. օրհնեալ փառաւորեալ
անուռք յաւիտեան:

Յիրաւաւնս անցուցեր զայս ամ լը
մեղ . արդար էս դու ար , և ամ
գործք քո ճշմարիտ էն :

Ճանապարհք քո ուղիղ էն , և ամ
դատաստանք քո արդար էն :

Դատաստան արդարուէ ածեր 'ի վը
մեր , լը ամի զորինչ ածեր 'ի վը մեր
և քաղաքի սբյ հարցն մերոց և էմի :

Մողարուք և յիրաւի ածեր զայս
ամ 'ի վը մեր վս մեզաց մերոց :

Մնօրինեցաք և յանցեաք ապստամբ
լինել 'ի քէն , մեղաք յամի , և պատուի
րանաց քոց մեք ոչ անսացաք :

Մչպահեցաք և ոչ արարաք ոմ պատ
ուի իրեցեր դու մեղ , զի զբարիս գրտ
ցուք մեք 'ի քէն : Մըդ՝ զամ զոր
արարեր և զորինչ ածեր 'ի վը մեր ,

արդար դատաստանաւ արրեր : Մատ
նեցեր զմեղ 'ի ձեռս թշնմեց մերոց ,
անօրինաց խտտաց և ապստամբողաց :

'Ի ձեռս թգւորի անօրինի և չարի
քան զամ երկիր մատնեցեր զմեղ :

Լաւ արդ՝ ոչ գոյ մեղ ժամ քանալ զբե
րանս մեր , զի յամ թ և նախատինք

Օրհնեցեալ ես ՚ի զքո հառաւորութե
երկիւնց, գովեալ և առա՞ :

Օրհնեցեք անգործք ան զորք, օրհնե
ցեք և բարձր արարեք զնա յւն՞ :

Օրհնեցեք երկինք զորք, օրհնեցեք և՞

Օրհնեցեք հսկառակք ան, և ջուրք
որ ՚ի վերայ երկնից զորք, օրհն՞ :

Օրհնեցեք զօրախո ան, արեգակն
և լուսին զորք, օրհն՞ :

Օրհնեցեք տօնեղք երկնից, անձ
րկք և ցօղք զորք, օրհն՞ :

Օրհնեցեք անհողք հուր և ջերմ՞ :

Օրհնեցեք ցուրտ և ամօ՞ ցօղ և
ձիւնաբեր զորք, օրհն՞ :

Օրհնեցեք սառն և պարզ՝ եղեամն
և ձիւն զորք, օրհն՞ :

Օրհնեցեք տիւրք և գիշերք՝ լոյս և
խաւար զորք, օրհն՞ :

Օրհնեցեք ամպք և փայլատակաւք
և երկիր զորք, օրհն՞ :

Օրհնեցեք լեռինք բլուրք և ան
բոյսք երկրի զորք, օրհն՞ :

Օրհնեցեք աղբիւրք ծովք և գետք զ
որ ՚ի ջուրս, և թաշուրք և բլինից զ՞ :

Եւ ի՞նչ, անհաշուելի զնա զորք, օրհն՞ :

Օրհնեցէք գազանք և անասունք և
որդիք մարդկան զտրօրհն

Օրհնեցէ իէլ զտրօրհն և

Օրհնեցէք քահանայք զտրօրհն

Օրհնեցէք ծառայք տրօրհն

Օրհնեցէք անձինք և շունչք արդա
րաց զտրօրհն

Օրհնեցէք սրբք և խոնորք սրտիւք

Օրհնեցէք անանիս ազգիս և մի
սարկէլ զտրօրհն

Օրհնեցէ Մարտիրոս անձնիս

Ե ծացուցէ անձն իմ զտրօրհն
և ցնծացէ հոգի իմ աստու
ծով փրկչաւ իմովս

Երբ արար ի վր խոնորհուէ աղսխ
նոյ իւրոյ, այսուհետեւ երանիցեն
ինձ ամ ազգքս Երար ընդիս մեծա
մեծս հչորն, և սքէ անուն նր

Աղորմուի արար ազգաց յազգս եր
կեւ շածաց իւրոց, արար զօրու թի
բազկու իւրովս

Յրուեաց զամբարտաւանս ի մտաց
սրտից, և քսկեաց զհչորս լաժժուոց

Օ խոնարհս բարձրացոյց, զկարօտս
եւրից բարուք. և զմեծատունս արձա-
կեաց ունայնս: Պաշտպանեաց իեւրի-
ժն յի իւրոյ, յիշէ լով զողորմութի իւր:
Ոյ խօսեցաւ առ հարսն մեր, ընդ աբ-
րահամու, և զաւակի նր յաւիտեանս:

(Երեսներ շարքիոյ) հօրն Եօհաննու-
Արարի: Պ. Ե. Ե. Ե. Ե.

(Երեսներ աւրած իեւրի, որ յայց եւլ և
արար փրկութի Ժողովորեան իւրոյ:
Յարոցց մեղ եղ ջիւր փրկութի ՚ի տա-
նէ դաւթի ժն յի իւրոյ. ոյ խօսեցաւ
բերանովք սբցն՝ որք յաւիտեանց մար-
գարեքն էին: Փրկութի ՚ի Թշնամեաց
մերոց, և ՚ի ձեռացամ ատելէց մերոց:
Լ՛ուսել զողորմութի առ հարսն մեր, և
յիշէլ զկտակարանս սրբութի իւրոյ:
Լքողումն զոր երգուաւ աբրահամու
հօր մերոյ, տալ մեզ առանց երկիւ-
ղի զփրկութի ՚ի Թշնամեաց մերոց:
Պաշտել զնա սրբութի և արդարութի
առջի նր՝ զամաւուրս կենաց մերոց:
Եւ դո՛ւ մանուկ՝ մարգարէ բարձրե-
լոյն կոչես ջիւր. գնացես առաջի ան-
պատրաստել զձանապարհս նր:

Տալ զգիտութի փրկութե ժողովրդէն
 իւրոյ, ՚ի Թողութի ամ մեղաց մերոց,
 Վ ք զԹոյ ողորմութե Թնայ մերոյ,
 որով Լրեւեցաւ մեզ արեգակն ՚ի բար
 ձանց, լուսաւոր առնել զխաւար մեր
 Օրագել լոյս ՚ի վճայսոց իկ որնստե
 աք ՚ի խաւարի և ՚ի ստուէրս մահու,
 ուղղել զոտս մեր ՚ի ճնայր Տախաղութե
 Լըն: Սեփոնի Օտերս-նայն: Վ ս-ի, Բ:
 Երբ արկակեան զծառայս քո ար լւ
 բանի քում ՚ի խաղաղութի. զի տե
 սին աչք իմ զփրկութի քո, զոր պատ
 ռաստեցեր առաջի ամ ժողովրդոց:
 Լոյս յայտնեցեր հեթանոսաց, և
 փառք ժողովրդեան քում իելի:

Տ Լըն: Սեփոնի Լափտ-սրին:
 ամենակալ ամ արբաճամու
 իսահակայ յակոբայ և զաւ
 կի նց արգարոց. ամենակալ
 ար Թոյ զմեզս իմ:

Ար արարեր գերկինս և գերկիբ և
 զամ զարդ նոցա. ամենա":

Ար կայլ գեր զծով բնիւ հրամանի քո.
 Դակեցեր զսորս, կնքեցեր ահաւոր և

փառաւորեալ անուամբ քով . ամե՛ն :

Ար ամ ինչ սարսի և գողայ յերե-
սաց ահի գորութե քո . ամե՛ն :

Լնբու է մեծ վայելչու ի ինց սրբու է
քո , սաստիկ է բարկու ի սպառնալեց
քոց ի վճ մեղաւորաց անչափ և անքրն
նին են ողորմու իբ անե տեց քոց . ամ :

Դու ար բարձրեալ գլծած երկայնա
միտ բազում ողորմ , և զղջանուս ի
վճ չարեաց մարդկան . ամե՛ն :

Դու ամ ոչ եղէր ապաշխարու ի վն
արդարոցն աբբա՛համու ի սահակայ և
յակոբայ , որք ոչ մեղան քեզ . ամ :

Մլ եղեր ապաշխարու ի վն իմ մեղու
րիս , զի մեղայ աւելի քան զաւալ ծո-
վու , և բազմացան անօրէնու իբ իմ . ամ :

Սեմ արժանի հայիլ և տեսանել
բարձրու իս և բնից ի բազմութե
անօրէնու է իմոյ . ամե՛ն :

Դորացել եմես ի բանու է կապանաց
երկաթից , և ոչ գոյ ինձ հանգիստ . ամ :

Բարկացուցի զսրամտու ի . և չար անջի
քո արարի կանգնեղի պատկեր և բաղ
մացուցի զցասումն անձին իմոյ . ամ :

Եւ արդ տեր խոնարհեցուցանեմ

զծ ունի սրտի իմոյ, և հայցեմ 'ի
բողոքուէ քու մէջ. ամենակալ":

Ս' և զայ' տր մեզայ, և զանօրէնութիս
իմ ես ինձէն գիտեմ. ամենա":

Լ' զաջեմ և խնդրեմ 'ի քէն՝ Թո՛ղ
ինձ տր, Թո՛ղ ինձ, և մի՛ կորուսաներ
զիս ըստ անօրէնութե իմոյ. ամեն":

Ս' ի՛ յւնն բարկանար ինձ տր, և մի՛ յի
շերդ չարիսն իմ, և մի՛ պարտաւորեր զիս
ը ի ջեւան 'ի ներքոյ երկրի չարեօք. ամեն":

Օ՛ ի դու ամ ամ ապաշխարողաց ես,
և յիս ցոյց զբարեբարութիդ քո, որ
անարժան եմ. ամենակալ":

Կ' զուսցես զիս ըստ բազում ողոր-
մուէ քում, և ես օրհնեցից զքեզ
զամ աւուրս կենաց իմոց. ամեն":

Օ՛ քեզ տր օրհնեն ամ զուարթութեք
երկնից, և քո են վառք յւննս. ամեն
Պառք հօր և որդ": Լ' յժամ և միշտ":

Լ' զաջեմ և խնդրեմ 'ի քէն տէր՝
Թո՛ղ ինձ զմեզս իմ:

Բ' ազում ողորմ տր ողորմեա՛ ինձ:

Լ' քաւեա՛ զիս զմեզաւորս 'ի մե-
զաց, և կեցո՛ւ:

Լ' ք գթա՛ յիս 'ի մեզուցել ծառայս.

և ողորմեա՛ ինձ բարձրամեղիս :

Լ՛մէնօրհնեալ սրբուհի և միշտկոյս
անձամբն մարիամ՝ բարեխօսեա՛ն առ
տէր զն՛ մեր :

Լ՛մէնայն սրբ աջ բարեխօսեցէք առ
հօրք ի յերկինս զն՛ մեր մեղաւորացս
Քո՛ սրդի աջ անօխակալ՝ ընկալ զա
ղօչանս մեր, զի ՚ի քեզ են ապաւի-
նեալ անձինք մեր :

Յաղթօղ զորուք սր և հենդանա-
բար և պատուական խաչի քո տէր
պահպանեա՛ն զմեզ :

Լ՛ռարեա՛ն տր զհրէշտակ խաղաղուե-
քո, որ եկեալ պահեցէ զմեզ ան-
խառնս ՚ի տունէ և ՚ի գիշերի :

Լ՛ը մարդասիրուք քով յիշեա՛ն ըզ
մեզ տր յիշեա՛ն զմեզ՝ յորժամ գաս
արքայուք քով, և ողորմեա՛ն մեզ :

Ն՛միտքս-նի՛ս իբրտոյմնս յազոգս ող-
բի՛ն, զոր տրուելէ ՏՆ՝ Ներսէս եղիօբն

Ա Վերտօրեո՛ւ հոյս իմեա-Վիտո՛ւ
զօժք հասարակաց բրիտանե-
նէից մեծաց և փոքունց,
զոր պրտին ուսանիլ անքն՝

և ուսուցանել զմիմեանս . քահանայք
 զժողովուրդս , հարք զորդիս , մարք
 զգաստերս , և ընկեր զընկերն իւր : Այլ
 աղօթեցեն սովալ յաւուրն հինգ
 անգամ՝ երկուտասան ծնրադրութի
 թմուռն . քի յառաւօտուն , թի ճաշուն ,
 թի հասարակ աւուրն , թի բեկոյին , և թի
 հանգստեան : Ապա թի պղէրգ որ լի
 նիցի և ծուլանայ զհինգ ժամ աղօթս
 կատարել , աղօթեցէ չորս անգամ ,
 կամ երեք անգամ , կամ երկու անգամ ,
 կամ մի անգամ յաւուրն . որ միայն ճա
 նաջի թի քրիստոնեայ է , և զինքն ծա
 նիցէ թի արարած եմ այլ և երկրպա
 գուսնր : Այլ թի զամբանս աղօթիցս
 հեղգայ ուսանիլ , (որք և զստ՝ յական
 երգս բաղումս փուլ թով ուսանին ,)
 ուսցի զկէս սր , կամ այլ նուազ . զի թի
 տունս երիս ուսանիցին թի սմանէ , և
 աղօթեցեն երիս ծնրադրութի թի ժա
 մուռն , ընդունելի է առաջի այլ : Ապա
 թի որ թի քրիստոնեիցն անփոյթ առ
 նէ զսա՛ յուսանելոյ և յաղօթելոյ ,
 յանդիմանեցի և թի մուլար ժողովոյն
 սպառզեաց . որք զաղօթսն զոր ուսոյց

նց, ՚ի պատերասզմունս անգամ ոչ խա
փանեն՝ Թող Թե ՚ի խաղաղուէ : Իսկ
մեր ժողովուրդք արտաքոյ աղօթից
տեղւոյ բնաւ ոչ յիշեն զանունն սյ :
զի ոչ ունին փայլթ ՚ի կարգս աղօթից
ոպ զանձապաշտս, այլ սիրեն զգատար
կաբանութի քան զաղօթս : Եւ Թե եր
բեմն դան ոմանք յաղօթել առ քահա
նայն, կամ փակեալ բերնով կոնգնին,
կամ զբուցատրութիս առնեն ընդ մի
մեանս : զի ոչ ինքեանք գիտեն բանս
աղօթից, և ոչ քահանայից միտ դնեն
սաղմոսաց և պշտմանց : Ասայսր պատ
ճառի արարաք զաղօթ : զայս պարզ և
յստակ բառիւ վն տխմարաց գիւրա
հաս լինելոյ : որ է սակաւ ըստ բանից
տունս քսան և չորս, ըստ ժամուց տը
ւրն ջեան և գիշերոյ, և ըստ տառից
սբց մարգարէիցն և զօրաւոր լըմտաց :
զի զյոլովագոյն պէտս ինդրուձածոց
մերոց որ յայ՝ ունի յինքեն : և առնաք
ժողովրդեան մերում յուսումն : զի
ամանձն բրիստոնէի ուսցի զսա : և
ուր հանդիպեսցին ՚ի ժամ աղօթիցն,
խօսեսցին սովաւ ընդ սյ : Թե յեկե

դէցի, թէ 'ի տան, թէ յանդի, թէ 'ի
գործ ինչ. թէ 'ի ճանապարհի: Եւ
որք ուսանին զսա և աղօթեցեն մը
տաղբուք՝ ջերմեռանդ սրտիւ և ար
տասուճօք, ամխնդրուճօք որ գրեալ
են 'ի սմա, կատարեացին 'ի կենդանու
թէ և յետ մահու: Իսկ որք արհամար
հեն և ոչ ուսանին և ոչ աղօթեցեն,
ինքեանք տեսցեն զինասս անձանց իւ
րենց. մեք հատարք 'ի մէնջ զպատճառն
առնելով զաղթս զայս. զի մի այլ ևս
պատճառեսցեն թէ ոչ գիտեմք բանս
աղօթից, զմ' այնորիկ ոչ կամք յաղթս
Իսկ ծանիցեն այնպիսիք, թէ ստիյ
ոչ այնչափ ջանայ զայլ բարեգործութիս
մեր խափանել սրչափ զաղթս. զի գի
տե որ յաղթիցն միայն՝ ինքն հարածի
'ի մէնջ, և ամբ բնակի 'ի մեզ: Եւ որ մեք
աղաչեսցուք զբարեբարն ամբ բանալ
զաչս մտաց ձերոց, յօժրուք ուսանիլ
զսա և աղօթել, և այ սիրելի լինել:
Եւ յաղթելն, զԻրիգորիս կաթու
ղիկս հայոց, և զի զբայրն նորին ըզ
Երեսս զաղթիցս յօրինողն յիշե
ցեք 'ի քս: Եւ որք ընդ օրինակեք 'ի

գիրս զաղօթս, գրեցէք և զխրատակն
 բանս զայսոսիկ. և որք գրեն զոս՝ գր
 րեցին ՚ի դպրութի կենացն յաւիտե
 նից: Աւ որք ուսանին և աղօթեցեն,
 ողորմութի ընկալցին ՚ի քսէ. և որք ու
 սուցանիցեն զընկերս, վարձս առցեն
 յայ: Աւ որք գրենն, մի առաւել քն
 զօրինակս՝ բան կամ գիր խառնեցեն,
 և մի՛ նուազ գրեցեն, զի մի՛ այլ և
 այլ լինիցին բանքն, այլ հաւատար լի
 ցին ամբն ուր և գրեցին: Աւ տրեւ
 մարքն ՚ի գիրս՝ ուղիղ գրողացն տացեն
 գրել. և քսի՛ փառք յւսնս, ամէն:

Լ՛ւռի՛ + Ի-բո-տնէ-ի-բ տնջին հաստացելոց
 ՚ի սն: Լ՛ւբութեալ Տեառն՝ Աւերեոթ՝ հոյոց

Կաթնաշիտսի:
 աւատով խոստովանիմ, և եր
 կիրպագանեմ քեզ՝ հայր և
 որդի և սբ հոգի. անեզ և
 անմահ բնութի. արարիչ հրեշ
 տակաց և մարդկան և ամեղելոց: Աւ
 ողորմեա՛ քո արարած հոց, և ինձ բազ
 մամեղիս:

հաւատով խոստովանիմ, և երկիրպա

գանձեմ քեզ անբաժանելի լոյս, մի
անտական սբ երրորդութի և մի անժութի.
արարիչ լուսոյ և հաշածիչ խաւարի.
հաշածեալ ՚ի հոգւոյ իմմէ զխաւար
մեղաց և անգիտութե, և լուսաւորեալ
զմիտս իմ ՚ի ժամուս յոյսմիկ աղօ-
թել քեզ ՚ի հաճոյս. և ընդունիլ ՚ի
քէն զխնդրուածս իմ: Ալ լ ո՞ւր:
Հայր երկնաւոր՝ անձ ճշմարիտ, որ ա-
ռաքեցեր զորդիդ քո սիրելի ՚ի խնդիր
մոլորել ոչխարին. մեղայ յերկինս և
անշի քո. ընկալ զիս ույ զանառակ որ
դին, և զդեցո՛ ինձ զպատմու ճանն զա-
ռաքին զոր մերկացայ մեղօք: Ալ լ ո՞ւր:
Արդ ՚ի այ՝ անձ ճշմարիտ, որ խոնարհե-
ցար ՚ի հայրական ծոցոյ, և առեր մեր
մին ՚ի սբ կուսէն մարիամայ վո մերոյ
փրկութե, խաչեցար և թաղեցար և յա-
րեար ՚ի մեռելոց, և համբարձար փա-
ռօքսա հայր. մեղայ յերկինս և անշի
քո. յիշեալ զիս ույ զաւագակն յորժամ
գաս արքայուք քով: Ալ լ ողոր՞:
Հոգի այ՝ անձ ճշմարիտ, որ իջեր ՚ի
յորդանան և ՚ի վերնատունն, և լու-
սաւորեցեր զիս մկրտուք սբ աւա-

զանին • մեղայ յերկինս և առաջի
քո • մաքրեա՛ զիս վերստին անային
հրով քով , ոսկ հրեղէն լեզուօք սք
զառաքեալսն : Եւ որոր" :

Լ'նէ՛ղ բնուի , մեղայ քեզ մտօք ի
մովք , հողւով և մարմնով իմով • մի
յիշէր զմեղս իմ զառաջինս վսան
ո՛ւանդ քում սք : Եւ ո" :

Տեսո՛ղ անի , մեղայ քեզ խորհրդով
բանիւ և գործով • ջնջեա՛ զձեռադիր
յանցանաց իմոց , և գրեա՛ զանուն իմ
ի գպրուէ կենաց : Եւ որոր" :

Բննո՛ղ գաղտնեաց , մեղայ քեզ կա
մաւ և ակամայ , գիտուք և անգի
տուք • Թողու՛ թի շնորհեա՛ մեղաւո
րիս • զի ՚ի ծննդեան սք աւազանին
մինչև ցայսօր մեղուցեալ եմ առաջի
ան ուէդ քո զգայարանօք իմովք , և
ամ անդամօք մարմնոյս : Եւ ո" :

Լ'մենախնամ տր , դի՛ր պահպանա
լաց իմոց զերկիւղ քո սք ո՛չ և ս հայ
իլ յարատ • և ականջաց իմոց՝ ո՛չ ախոր
ժեղ լսել զբանս չարուէ • և բերանոյ
իմոյ՝ ո՛չ խօսիլ զտուի • և սրտի իմոյ՝
ո՛չ խորհիլ զչարուի , և ձեռաց իմոց՝ ո՛չ

գործել զանհրաւուրի . և ոտից իմոց
նչ գնալ ՚ի ճանապարհս անօրէնուէ .
այլ ուղղեալ զշարժումս սոցա լինել
միշտ լս պատու իրանաց քոց յամիւն .
Տուր կենդանի քս, զհուր սիրոյ քո
զոր արկեր յերկիր, բորբոքեալ յանձն
իմ զի այրեացէ զախտ հոգւոյ իմոյ և
սրբեացէ զխիղճ մտաց իմոց և մաքրես
ցէ զմեզս մարմնայ իմոյ, և վառեացէ
զլոյս գիտուէ քո ՚ի սրտի իմումսն .
Իմաստուրի՛ հօր յս, տուր ինձ զիմաս
տութի՛ զբարիս խորհիլ և խօսիլ և
գործել առաջի քո յամ Ժամ, ՚ի շար
խորհրդաց ՚ի բանից և ՚ի գործոց քո
կեան զես : Ալ ողոր՛ :

Կամեցօ՛ղ բարեաց, տր կամարար, մի
Թողուր զես ՚ի կոմս անձին իմոյ գնալ,
այլ առաջնորդեան ինձ լինիլ միշտ ըստ
կամաց քոց բարեսիրաց : Ալ ո՛ր :
Մտքեղկնաւոր, տուր ինձ զարքայու
թի քո զոր խոստացար սիրելեաց քոց
և զօրացն զսիրտ իմ առել զմեզս, և սի
րել զքեզ միցն, և առնել զկոմս քու .
Ինձամօղ արարածոց, պահեան նշանաւ
խաչի քո զհօգի և զմարմին իմ ՚ի պատ

րանաց մեղաց, ՚ի վորձուէց դիւաց, և
՚ի մարդոց անիրաւաց, և յամ վտան
զից հոգւոյ և մարմնոյ: Աւս" :
Պահապան անի քս, ալ քս հովանի
իցի ՚ի վճիմ ՚ի տուէ և ՚ի գիշ ըն
՚ի նստիլ ՚ի տաս ՚ի գնալ ՚ի ճանաչոյն,
՚ի նիջել և ՚ի յառնել, զի մի երբէք
սասանեցայց: Աւսողոր" :

Վճիմ, ոք բանաս զձեռնքո և ընու
զամարտածս ողորմութ քով, քեզ
յունն առնեմ զանձն իմ. դու հոգան
պատրաստեալ զպէտս հոգւոյ և մարմնոյ
իմոյ յայսմ հետե մինչև յւտնս և" :

Վորձուցի՛ջ մուրեւաց, գարձն զիս
ի չար սովորուէց իմոց ՚ի բարի սովո
րուի և բեւեռեալ ՚ի հոգի իմ զսոսկա
լի օր մահուն, և զերկիւղ գեհենոյն,
և զտրաբբայուէն, զի զզջացայց ՚ի մե
ղաց և գործեցից զարգարուի և ո" :

Վղբիւր անմահուէ, աղւերացն ՚ի
տրտե իմմէ զարտասուս ապաշխարուէ
ոսկ պոռնկին, զի լուացից զմեղս անձին
իմոյ յառաջ քան զելանելն իմ յաշ
խարհես: Աւսողոր" :

Պարգևի՛ջ ողորմուէ, պարգևեալ ինչ

աղղափառ հաւատով և բարի գործով, և սբ մարմնոյ և արեան քո հաղորդութեամբ գալ առ քեզ : Եւ ո" :
Բարեբաւոր, հրեշտիկ բարւոյ յինձն արօցես զիս՝ քաղցրութեամբ անհեղձ հոգի իմ, և անխռով անցուցնել լ լ շրուհի օյսոցն՝ որք են՝ ի նեղքոյ երկնից և ի նոյն ճշմարիտ քնարժ մաւորեանց հոգի իմ ուրիշութեամբ անհեղձ զլոյս փնջքոց ի կոչման աւուրն և հանգչել յուսով բարեց յօթեանս արդարոց փնջքոյ մեծի գալստեան քո : Եւ ո" :
Պատաւ որ արդար յորժամ գաս փառօք հօր գառել զկենդանիս և զմեռեալս, մի մտաներ ի դատաստան լծառայի քում. այլ փրկեանցիս ի յաւիտեանական հրոյն. և լեւի արախնձ զերանաւետ կոչումն արդարոց յերկնից արքայութիդ : Եւ ողոր" :
Լ մէնազորս մոր սղորմեանս հաւատացելոց ի քեզ իմաց և օտարաց, ծանօթից և անծանօթից, կենդանեց և մեռելոց. շնորհեան և լծնամեաց իմաց և ատելոց զթողութի որ առ իս յնցնաց և գործն ցն ի սարեցն գորուսին լս իմ,

Կի սղորմուէ քու մարտնի եղիցրուէ՝
 Փռու որեւոր, ընկալ զաղաչանս ծա
 ռայիս քո, և կատարեա՛ ի բարի զնրն
 գրուած սխմ՝ բորեխօսուք սրբուհ
 ւոյ անձանին, և յով՝ մնուե մկտոջին,
 և սբջն ստ՝ փաննոսի նախավկային, և
 սբջն գրիգորի մերոյ լուսաւորչին, և
 սբջ սոաք՝ լոց, և մարգարէից, և վար
 դապետաց, և մարտիրոսաց, և սբջ
 հայրապետաց, և ճգնաւորաց, և կու
 սանաց. և ամ սբջ քոց երկնաւորաց
 և երկրաւորաց: Եւ քեզ փառք և
 երկրպագութի անբաժանելի սբ երրոր
 դուէդ՝ յաւիտենս յւանից. ամէն:

Մողեանս շօրտարս՝ շիգրէ՛ մրհու, այ 41
 շերայնաց. Սբջն Գրիգորի նորեկացոց
 ասոցեալս ծբ:

 նկալ քաղցրուք՝ տր ան հօր,
 զառնացողիս զաղաչանս. մար
 տիր գթուք՝ առ պատկառելս
 գիմար. փարատեա՛ ամենապարզ և զա
 մօթիկն տխրուիս. բարձ յինէն՝ սղոր
 մած, զանբերելի ծանրուիս. անջրա
 տեա՛ հարաւոր, զմահատու երթուիս

Ի՛

աւարեա՛ միշտ յազժօղ, զխաբողին հա
 ճուխս. բացագրեա՛ վերնային, զմօլե
 լոյն մսոխուղ. կնքեա՛ կեցուցիչ, զի
 բուռչին ընթացմունս. ցրուեա՛ ծած
 կատեա, զլիբոնողին ջր գտմունս. խոր
 տակեա՛ անքննին, զվարտողին գիմեց
 մունս. Տեանագրեա՛ քո անուամբդ ըզ
 լուսանցոյց երդ յրկին. պրփակեա՛ քո
 ձեռամբդ զառաստաղ տաճրիս, գծագ
 րեա՛ քո արեամբդ զՏուտ սեմոց սենե
 կիս, կեբայցո՛ զքո նշանդ՝ ի հետեւ լից
 մաղժողիս. ամբացո՛ քո աջովդ զհնդրս
 տենս խշտի. մաքրեացեա՛ ի հաղբից ըզ
 ծածկարան անկողնոյս. պահեացեա՛ քո
 կամօքդ զտառապել անձն հոգւոյս. ան
 խորդախ արսացեա՛ զքո շնորհէլ շունչ
 մարմնոյս. կացուացեա՛ շրջափակ զպար
 զօրուդ երկնայնոյ. կարգեացեա՛ ի դի
 մի լքեմ դիւացն դասու. Տուր հան
 դիստ բերկրուէ մահահանգոյնս նիրհ
 ման՝ ի խորուէ գիշերիս, բարեխօսուէ
 հայցուածոց սբլ անձանիդ՝ և ամ ընտ
 րելոց. Վ՛ միովիէլ պարուրեա՛ զպատու
 հան տեսուէց զգայարանացս իմաստից
 անգարհուրե լի զետեղմամբ՝ ի ծփակն

խոսիւնէց, կենցաղական զբաղմանց,
անըջական երազոց, խողականց ցնորից
յիշտկաւքս յուսոյդ՝ աւիսսաւ լի պաշտ
պանել: Եւ սթափել զբատին ՚ի նըջ
մանէ ծարուէ՝ ամենազբատա արթնու
թք, հոգենորոգ դուարթուք ՚ի քէզ
արձանացել, զայս ձյն մողթ մաց բուր
մամբ հաւատաց թեզ ամենօրհնել լծա
գաւոր փնց անձառից, փառաբանողաց
երկնագուևար խմբից երգակցել՝ յեր
կինստաքել: Ս ի գու փառքորէ, ես
յամարարածոց յամնս յամնից՝ ամեն

Լ՝ զթե զօրհասր՝ Եւ ՚ի Անի Գաւորիս զ
Ա թախտեսական, բարերար և
ամենակողտակ զի լուսոյ, և
յօրինից գիշերոյց, կեանք ՚ի
մահու, և լոյս ՚ի խաւարի:
յոյս անաւանողաց, և երկայնմտութեամբ
րակուսելոց: Ար ամենարուէւտ իմաս
տուք քո դարձուցմեւս յայգ զուսուէ՛րս
մահու, աննուէազ ծագուէն և անմուտ
արեգակն: քանզի ոչ գօրե ծածկել լոյ
փառս տէրուէ քո՝ խաւար գիշերոյց:
Արուս կրկնի ծուեր երկրպագուէ տի

է զէլոց՝ երկնաւ որաց և երկրաւ որաց,
և սանդարա մետականաց: Ար լսէս զհե-
ծութի կապէլոց, և հայիս յաղօթս խոնոր
հաց, և ընդունիս զխնդրու՛ածսնց.
ձ՛ծ իմ և թ՛գւր իմ. կէնք իմ և ապուէն
իմ. յոյս իմ և վստահութի իմ. յսքսն ձ՛ծ դ
անի. Աբդ հանգուցել ՚ի հոգիս սբց,
մխիթարուի վշտաց և քաւարան մէ զու-
ցելոց. որ դիտէս զան յնչ քան զիմնել
նց. առաքէս զսուհասանողական զօրուի
աջոյքո, և փրկէս զիս յերկիւղէ գիշե-
րի և ՚ի դիւէ չարէ: Այ զի զսիշտկ սոս-
կալի և սբ քո անու՛անդ՝ միշտ համբու-
րել շրթամբք հոգւոյ ըղձուէ շնչոյ, կե-
ցից պահանել լաշնոսիկ որքկարդան
դքեզ ՚ի բոլոր սրտէ: Ալ լ ՚ի դրոշմէ
խաչի քոյոյ նշանիդ զոր անյին արեմբ
քո ներկել նորոգեցեր, և ՚ի նոյն շնորհ
որդէ գրուէ զմեզ մկրտեցեր, և ՚ի փաւ
պատկերի քո նկրել յօրինեցեր, այսու-
պարզ և զք անկանգք ամաչեցէ ստնյ.
բակտ սցին մեքէնայ քն. բարձցին ո
լորայթ քն պրտե սցին մարտուցել քն.
պիկասե սցին դէնքն սայրասուրբ. մեր
ժե սցին մէզն. փարատե սցին խաւարն.

մեկնեացի մտախուզն, Նսզուկ ք"
 հովանացի, և աջ քո կնքեացի. վն զի
 գթած էս և ողորմած, և անուն քո կո
 չեցել է 'ի վր ծնչից քոց: Այլ քեզ ը
 հօր' հոգևով: ողբով' փառք և իշխա
 նութի յաւիտենա յաւիտենից. ամէն:

Լ' ռե + շօբ + սբ' Ն' ռե' ԱԵ' ի' Ի' ռե' Կ'
 ռե: Խ:

Եղի այ կենդանւոյ օրհնել
 յամի, հօրդ ահա որիանքննին
 ծնունդ. որ տկարանայ առ 'ի
 քէն և ոչ ինչ: Ար 'ի ծագել
 աստու՛ւէր նշու լից ողորմուէ քո փնց
 հալին մեզք. հալածին դեք. ջնջին յն
 ցանք. խոյին կապանք. խորտակին շղ
 թայք. կենդանածնին մահացելք. բը
 ժչկին հարու՛ածք. ողջանան վերք.
 բառնին ապսկանու իք. տեզի տան տըխ
 րութի. նահնջին հեծութի. փախնու խա
 ւարն. մեկնի մէզն. մերժի մտաւխու
 ղոն. փարատի մնայլն. սպառի աղջա
 մուղջն. վերանայ մուծն. գնայ գիշերն
 տարագրի տագնապն. չքանան չարիքն,
 հալածին յուսահատու իք. և թգւորե

ձեռնքո ամենակալ՝ քաւիչդ ամի : Ար
 ոչ եկիր կորուսանել զմարդ կնն հոգիս,
 այլ կեցուցանել : Թող ինձ զանթիւ շա
 րիսն իմ բազում ողորմութիւնք : զի դու
 միայն ես յերկնի անձառ, և յերկրի ան
 զըննին : Ի տարր դոյի՛ ե յեզր ծագաց
 ՚ի սկիզբն ամի՛ և յամի, ամ լրմամբ օրհ
 նել ՚ի բրձուսս : Եւ քեզ լ՛հօր և հոգ
 ւոյդ սբս փառք՝ յւսնս յեւոնից : ամէն

Մաղձոսն է Սողոմոնի Ղաւթի :
 անք սաղմոսիս՝ է պատուական .
 լցեալ հոգւոյն՝ ամա կան .
 և ուրք յասելն՝ յօժարա նան .
 արքայու թէն՝ արժանա նան :

Սաղմոսն հաց՝ է երկնային .
 սեղան կաղմեալ՝ մեծի դաւ թին .
 ուրք ՚ի հացէս՝ այս կերակրին .
 ստուճածային՝ սիրովս յա գին :

Սաղմոսն գանձ՝ է անբա պառ .
 այնմ որ ստանայ՝ մտօք որայ ծառ .
 զլապտերս հոգւոյն՝ պահէ ՚ի վառ .
 և մտանէ՝ ՚ի փառս ան ձառ :

Սողմոն աղբիւր՝ կենդանա բար .
 մեղաց քաւիչ՝ և սրբա բար :

և որ ասէ՛ զսա՛ մեղմս
 նա՛ սք հոգւոյն՝ լինի տա
 խակ որք չասեն՝ և բուն լի
 և սողմսսին՝ ոչ իսպա
 յանմահական՝ հացէն սո
 յաւուր մեծի՛ գատաստա
 Լ՝ որք ասէն՝ զսա՛ կիսա
 վաստ առնեն՝ իւրեանց հո
 թէպէտ և կան՝ որդիչէնն ար
 դատարկ մընան՝ ՚ի սք վար
 խակ որք ասէն՝ ծայրատե
 անմրտաբար՝ շողփաղփե
 վայ է նոցա՛ պահեալ յո
 զի յաստուծոյ՛ են ամօ
 խակ որ ծայրատ՛ զսողմսն ա
 և կիսատուն՝ յաւարտ ա
 նա յաստուծոյ՛ զամօթ կրես
 և ՚ի բարեացն՝ անմասն ել
 Լ՝ շարք ինչ միտ զիք գուք հոգւով
 տեսի տաճար՛ մի լի լու
 շինած կազմած՛ ութն անկիւ
 և աստիճանքն՝ իւր համա
 յ յաթուռնուչորս՛ ոսկի գրա
 հարիւր յիսուն՝ պատուհա
 առ նա կուսանք՛ ընգան լա

բար
 Բար
 ծին
 գին
 վին
 նին
 սուն
 գուն
 Թուն
 ձուն
 լով
 լով
 լով
 Թով
 սէ
 ծէ
 ցէ
 ցէ
 Լով
 սով
 նով
 լով
 նով
 նով
 լով

բողքն և պուսիկք՝ պարեն հոգ և սով	
Լ՛յլ որ կամի՝ յօժար սրբ	տով .
խըմէ ըզնա՝ ոսկի թա	տով .
ուրախանայ՝ ինքըն հոգ	և սով .
յարբայս թեան՝ ըն պարե	լով .
Ութըն մախաղ՝ ես ու	նէի .
և ամէն մէկն՝ ութ քրատ	կի .
որն որ պիտէր՝ զայն բա	նայի .
նա ինձ բուրէր՝ հոտ կընդըր	կի .
Ութ փարչ տեսի՝ կաթամբ լըցած .	
գունով էին՝ քան զհուր վառած .	
յորոց արբի՝ ես անքօ	տած .
նչ լիացայ՝ զերթ ծարա	ւած .
Ենորհալի՝ մին աղիւ	տակ .
աւնի հազար՝ լեառն ըսպի	տակ .
նոցա մաքիքն՝ են սևո	րակ .
իւրեանց հովիւքն՝ ուն հրեշ	տակ .
Սորն իւր արգանդ՝ էր սևա	յին .
հորըն բարակ՝ ամէնև	ին .
որդիքըն սեաւ՝ ծընանէ	ին .
դաշտ յըսպիտակ՝ բընակէ	ին .
Ղաշտ մի արձակ՝ և պատուա	կան .
լըցեալ ծաղկօք՝ յոյժ զանա	զան .
նչ յեղանակս՝ միայն դար	նան .
այլ անթառամ՝ ժամս ամէ	նայն .

Ծանկ սաղնոսոց՝ ըստ կորգի այնոսնեկեց :
 Ղաղակեցէք առ ամ ամ եր . կԵ :
 Ղաղակեցէք առ տր ամ եր . զԹ :
 պրեցո՛ զիս տր՝ զի նու՛աղ . Ժ Թ :
 պրեցո՛ զիս տր՝ ՚ի մարդոց ջա . ճԹ :
 ո . գետս բարեւոյցոց , անդ . ճլգ :
 ո . քեզ տր կարգացի ամ իմ , իԵ :
 ո . քեզ տր համբարձի զանձն . իԴ :
 ո . քեզ տր համբարձի զաչս . ճԻԲ :
 սոց անդգամն՝ ՚ի սրտի իւրում . ԺԳ :
 սոց անդգամն՝ ՚ի սրտի իւրում . ԺԲ :
 սոց տո՛ց տր իմ , նիստ ընդ . ճԹ :
 սոցի՛ թէ պահեցէց զձանա . լԸ :
 սէ տնօրէնն՝ ՚ի մեղանջէլ ընդ . լԵ :
 Ժ ահանջօք մերովք լու՛աք . խԳ :
 Ժ ամ . իմ , ես առ քեզ առա . կԲ :
 Ժ ամ . իմ՝ նայեաց առ իս ըն . ի Թ :
 Ժ աստուծոց տր խօսեցաւ , իԹ :
 Ժ եկաց ՚ի Ժողովս աստուծոց . ճ Թ :
 Ժ զիրաւունս քո արքայի՛ . հ Թ :
 Ժ մեր ասաւէն և զօրուի , ի Ե :
 Ժ մեր թեցեր և աւերեցեր . ճԹ :
 Ժ մտին հեթանոսք ՚ի Ժա . հԸ :
 Ժ յանու՛ան քում կեցո՛ զիս , ճԳ :
 Ժ յօգեւ ինձ նայեաց . և տր . կԹ :

Ը որսրանեւ մեզ և օրհնեւ զ. կշ.
 Ը ո՞քեզ նմանիցի. մի լուեր և. ձք.
 Ը վրեժխնդիր, տր ամ՝ վրեժ. զդ.
 Ը օրհնուէ իմոյ մի լուեր. զի. ձք.
 Ը ստ օրհնեցէք ամ ծառայք. զլ.
 Ը ազոււմ անգամ մարտեան ըն. ձք.
 Ը այց միոյն այ հնազանդ լու. կա.
 Ը անից իմոց ունկն դիր տր, և. Ե.
 Ը արի է խոստովան լինիլ ան. զա.
 Ը արձր առնեմ զքեզ ամ իմ. ձխո.
 Ը արձր առնեմ զքեզ տր, զի. իթ.
 Ը զխեղցէ սիրտ իմ զզատգամս. իսո.
 Ը ասացայց զքէն տր բուրբով. թ.
 Ը ասեւ երուսաղէմ զտր. ձխե.
 Ը աստ արա ինձ ամ. և իրու ախք.
 Ը աստ արա ինձ տր՝ զի ես յամբ. իե.
 Ը աստեւ տր զայնոսի՞ ոյք դա. լո.
 Ը թէ ոչ տր էր առ մեզ, սասս. ձխո.
 Ը թէ ոչ տր շինե զտունն ՚ի. ձխո.
 Ը կայք ցնծացուք ՚ի տր. ալա. զդ.
 Ը րանեալ էն անբիծք ՚ի ձա. ձխո.
 Ը րանեալ է այր՝ օր երկնցի ՚ի. ձխո.
 Ը րանեալ է այր օր ոչ գնաց. ամ.
 Ը րանի ամցւն՝ ոյք երկնցին ՚ի. ձխո.
 Ը րանի օր խորհի զաղքատն և. իս.

Երանի՛, ում թողուի եղև մե. լա.
 Երկինք պատմեն զփառս աս. Ժը.
 Օ՛ հր բարի կամ զի վայելուչ զի. ճըբ.
 Օ՛ հր պարծի ՚ի չարուէ հզ. ծա.
 Օ՛ զորմուիս քո տր յաւտն. ճը.
 Բնդէր խոովեցան հեթանոսք. Բ.
 Բնդէր մերժեցեր ան իս. հԳ.
 Թե արդարև զարդարուի խո. ծԷ.
 Կբև զի բարի ե իէլի ան. հԲ.
 Ի դարձուցանել ան զդերուի. ճԻԵ.
 Ի խորոց կարդացի առ. քեզ՝ տր. ճԻԹ.
 Ի կորդայ իմում լուար ինձ. Դ.
 Ի նեղուէ իմում ես առ տր. ճԺԹ.
 Ի տր յուսացայ. ո՛ւյ ասիցէք. Դ.
 Ի քեզ տր յուսացայ, մի ամաչե. Լ.
 Ի քեզ տր յուսացայ, մի ամաչե. հ.
 Ի սարսուք զայս ան աղգք, ուն. խը.
 Ի սեղէ քեզ տր յառուր անձ. ԺԹ.
 Ի սեր ան աղօթից իմոց յաղա. կԳ.
 Ի սեր ան աղօթից իմոց. և նայ. կ.
 Ի սեր տր արդարուէ. և նայեա. ԺԳ.
 Ի սնարհեցն տր զուսկն քո և. ճԷ.
 Ի ստամուկան եղերուք ան և. ճԴ.
 Ի ստամուկան եղերուք ան զի բա. ճԺԷ.
 Ի ստամուկան եղերուք ան, զի բա. ճԷԷ.

Աստուծան էղբութիւնք ան՝ զի քաղցր ձգ
 Աստուծան էղբութիւնք ան՝ զի քաղցր ձգ
 Աստուծան էղեց քեզ ան՝ բոլոր ձգ
 Աստուծան էղեց քեզ ան՝ բոլոր ձգ
 Աստուծան էղեց քեզ ան՝ բոլոր ձգ
 Օստիս հարեք ան՝ հեթանոսք խղ
 Կեցո՛ զիս ան՝ զի հասին ջուրք կը
 Հաճեցար ան՝ ընդ երկիրք բո, և ձգ
 Համբարձի զաչս իմ ՚ի լեւինս, ձգ
 Համբերելով համբերի ան, և թ
 Հաւատացի զոր և խօսեցայ ձգ
 Կիմուք նր ՚ի լեւոնս ան՝ նր ձգ
 Զայնի՛ իմով ես առ ան կար, հզ
 Զայնի՛ իմով ես առ ան կար, ձգ
 Աստուցէք ան՝ որդիք աստու, իր
 Ա՛նձ է ան, և օրհնեալ է յոյժ խէ
 Ա՛նձ նախանձիր ընդ շարս, և մի լզ
 Ա՛նձ և յերբ ան՝ մեռանաս զի, ժբ
 Զայնի՛ է ՚ի հրէաստանի ան, հէ
 Զարիցէ ան՝ և գրուեցին ան, կէ
 Զեւանէ ըն իէլի յեգիպտոսէ, ձգ
 Զիշեա՛ ան՝ զդաւիթ, և զան, ձգ
 Զպարմուի՛ և յիրաւունս օրհ, ձ
 Զայն՝ ցարուք ժողովուրդք, հէ
 Զորսեա՛ ինձ ան, զի կոխեաց, ձգ

Ողորմեա՛ ինձ ան՝ ողորմեա՛ ինձ . ծԳ .
Ողորմեա՛ ինձ ան՝ ըստ մեծ ի ո . ծ .
Ո՛յուսայ ՚ի անոն , ոն լեանն . ՃԻԴ .
Որ բնակեալն է յօգնուի բարձ . զ .
Որ հովուէսդ ինչի նայեաց , հԹ .
Ոն սիրելիք են յարկք քո ան . ձԳ .
Ոն փափաղի եղջերու յաղբե . իսն .
Ո՛ւնկն դիր ան աղօթից իմոց . ծԴ .
Որախ եղէ ես՝ ոյք ասեին . ՃԻԱ .
Պահեա՛ զիս ան իմ , զի ես ՚ի . ծԵ .
Պատրաստ է սիրտ իմ ան , պատ ճԵ .
Սիրեցի՛ զի լուսիցէ ան զձայն . ձԾԴ .
Սիրեցից զքե՛զ՝ ան , զօրուի . ծԵ .
Տեանն է երկիր լինի իւրով . իԳ .
Տը՛ ապաւեն եղեր մեր ազգէ . ձԹ .
Տը՛ ան իմ ՚ի բեզ յուսացայ , փր . Ե .
Տը՛ ան փրկուէ իմոյ , ՚ի ասուէ . ձԵ .
Տը՛ զի բազում եղեն նեղիքք . Գ .
Տը՛ Թագաւորեաց , բարկացան . զԸ .
Տը՛ Թագաւորեաց՝ վայելչուի . զԸ .
Տը՛ Թագաւորեաց՝ ցնծացե եր . զԳ .
Տը՛ ՚ի զօրուէ քում ուրախ եղի . իս .
Տը՛ լոյս իմ ե կեանք իմ՝ ես . իԴ .
Տը՛ լուր աղօթից իմոց . նանկն . ձԻԴ .

ՏՐ լուր աղօթից իմոց . աղա . ճա .
 ՏՐ կարդացի առ քեզ՝ և լուր . ճխ .
 ՏՐ հովուէ սցե զիս . և ինձ ինչ . իբ .
 ՏՐ մի սրտմտուք քով յանդիմա . լէ .
 ՏՐ մի սրտմտուք քով յանդիմա . զ .
 ՏՐ ոչ բարձրացաւ սիրտ իմ . և . ճլ .
 ՏՐ ո՞վ կացցէ ՚ի խորանի քու՛մ . ժո .
 ՏՐ ար մեր զի՞ սքանչելի է անուն . լ .
 ՏՐ փորձեցեր զիս՝ և ծանեար . ճլբ .
 Հնձացէք առ անձ , օգնակասն է . ձ .
 Հնձացէք արդարք ՚ի ար՝ ուղ . լբ .
 Փրկեա՛ զիս ՚ի թշնամեաց իմոց . ժլ .
 Բեզ վայելէ օրհնուի անձի սի . կո .
 Օրհնեա՛ անձն իմ զար . ար ան . ճո .
 Օրհնեա՛ անձն իմ զար , և ան . ճբ .
 Օրհնեա՛ անձն իմ զար . օրհնե . ճխե .
 Օրհնեալ ար անձ իմ , որ ուսոյց . ճխո .
 Օրհնեցէք զանուն ան . օրհնե . ճլդ .
 Օրհնեցէք զանձ ՚ի սրբուէ նո . ճծ .
 Օրհնեցէք զար անձ ազիւք . ճժ .
 Օրհնեցէք զար՝ զի բարի է . ճխդ .
 Օրհնեցէք զար յերկնից . օրհ . ճխլ .
 Օրհնեցէք զար յօրհնուի նոր . ճլ .
 Օրհնեցէք զար յօրհնուի նոր . ճե .
 Օրհնեցէք զար յօրհնուի նոր . ճխլ .

Օրհնեցեք մանկուք զտր. և. ճԺԲ.

Օրհնեցից զտր յամ ժամ. յամ. ԼԷ.

ՕՐՏՆՈՒԹԻՒՆԻՒՆԻՒՆ

ԼԷԴ՝ արձակեա զժառայս քո. 33.

Եւ ասացի ՚ի վերանալ յիննն. 236.

Օ՛ ի հաւր բարբոքեցաւ ՚ի բար. 117.

Ի իշերաց կանխէ հոգի իմա. 201.

Ի սեղուէ իմուճեա առ տր կար. 276.

Տաստատեցաւ սիրտ իմ ՚ի տր, 157.

Մեծացուցե անձն իմ զտր, 322.

Նայեցարուք երկինք, և խօսե. 73.

ՏՐ՝ զլուր քո լուայ՝ և երկեայ. 310.

ՏՐ՝ ամեռակալ անձ արբահամու. 321.

Փոքր էի եւ յեղգարս իմ, և կրտ. 316.

Օրհնեալ ես տր անձ հարցն մե. 318.

Օրհնեալ տր անձ ինչի, որ յայց. 323.

Օրհնեցուք զտր, զի վառք է. 33.

Օրհնեցեք զանձ յօրհնուի սար. 275.

ԼՅԵԻՆ ՍՊՈՒՆՆ՝ ԼՂՊԵՆՈՒՆԻՆ

ՏՐ՝ մի սրամտուք քով յանդիմա. 73.

Երանի՞, ուճ թողուի եւ մե. ԼԹ.

ՏՐ՝ մի սրամտուք քով յանդի. ԼԷ.

Ազարմեա՛ ինձ անձ ըստ մեծի ող. 3.

ՏՐ՝ լուր աղօթից իմ. ց. աղա. ՃԹ.

Ի խորոց կար. ճԺԲ. ՏՐ՝ լուր ա. ՃԺԲ.

Յիշատիարան Տղօն:

Երբ չի և ողորմութիւնսն սբ
Երրորդուն է հօր և որդւոյ և
հոգւոյն սբ, և բարեխօսութիւնսն
սորհնեալ սբ անձամբն, յսնկ և լի
աւարտնցաւ զգորշաւոր տպագրութիւն
Բանք հոգեւունաց Մարգարէին որ
կոչի Մողմասարան:

Մպաքէն աղաչեմ ի վայելողացդ այսր
մատենին, յիշատակել ի մաքուր ք
ղօթս ձեր զգեբապայծառ իշխանացո
Միւրայան ազգիս, և զեկեղեցւան
իշխան Մգայան սբ եկեղեցւոյս, որք լ
ազգասէր և բոլ շն բարութիւնսն
սահմանեցին զայս: Սակ զտպագրիչս
րին՝ զսբգէ Մտրիարցի յեփն ծն
ւանդրէաս Սրբապետ ակնեցի հոգե
ւոր և մարմնաւոր ծնողօք իմովք
կենդանեօք և ննջեցելովք:

Մյալ յիշեցիք և զաշխատաւոր գոր
ծարանին զպալատ յի բրուա Մարու
գեւան գրաշար Տրցու մանդուէն,
և զսոյեցի Կրիգորեան յովսէփն,
զի և դուք յիշեալ լինիք ի Տննե
լի մե մէ, Մմէն:

